

سند برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

استان کرمان

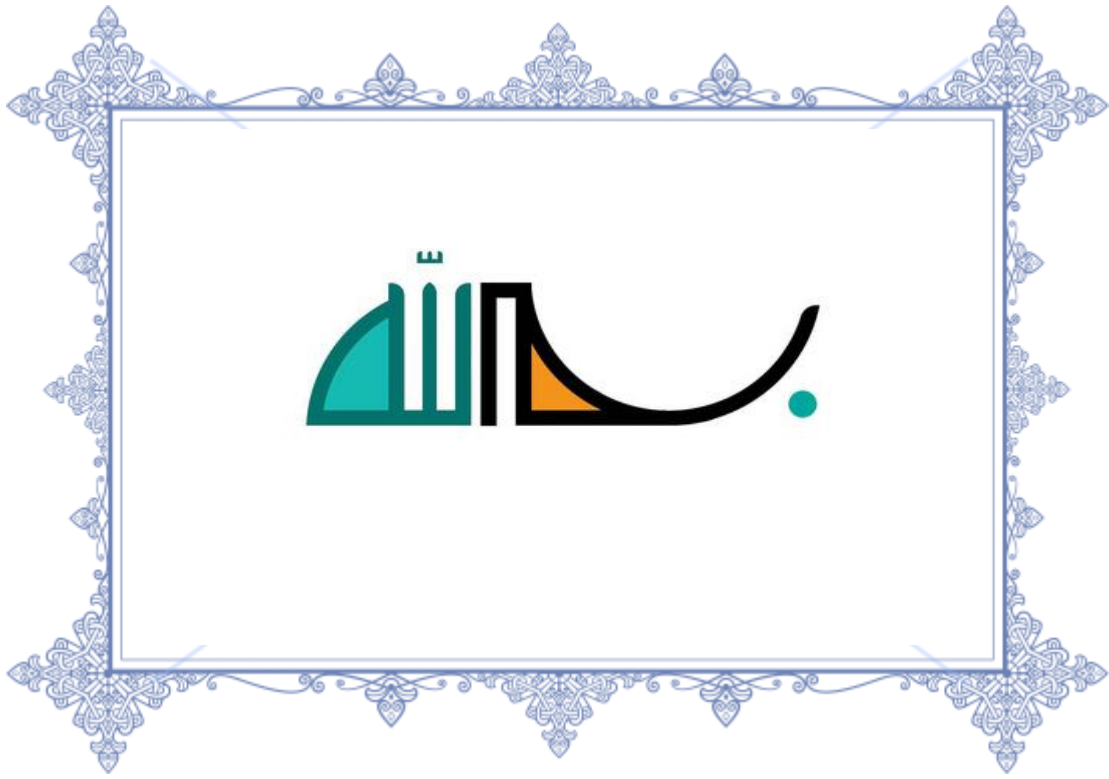
۱۳۹۶-۱۴۰۰

«امور زیربنایی»

زمستان ۱۳۹۶

سازمان مدیریت و برنامه ریزک استان کرمان

سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان مدیریت و برنامه ریزه استان کرمان

سند برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

استان کرمان

۱۳۹۶-۱۴۰۰

«امور زیربنایی»

زمستان ۱۳۹۶

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

سند برنامه راهبردی و عملیاتی ششم توسعه استان کرمان (امور زیربنایی) تهیه شده در سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان

عنوان : سند برنامه راهبردی و عملیاتی برنامه ششم توسعه استان کرمان (امور زیربنایی)

- پدید آورنده : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
- کنترل و نظارت عالی : جعفر رودری رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
- نظارت و هماهنگی :
محمدرضا وحیدی معاون هماهنگی برنامه و بودجه
مهرداد محمدی سلیمانی معاون آمار و اطلاعات
- بازنگری و تنظیم نهایی :
علیرضا رهبر دهقان - رئیس گروه برنامه ریزی، آمایش و بهره وری
بهنام سعیدی- رئیس گروه امور اقتصادی، سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی
- تنظیم و ویرایش : بهنام سعیدی- رئیس گروه امور اقتصادی، سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی
- تهیه و تدوین : کارشناسان معاونت هماهنگی برنامه و بودجه
- امور رایانه ای : بهنام سعیدی
- طراحی روی جلد : بهنام سعیدی
- ناشر : سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
- شماره نشریه :
- تاریخ انتشار : زمستان ۱۳۹۶
- چاپ :
- آدرس پست الکترونیکی :

○ دبیرخانه معاونت : MPO Kerman @ Kerman . Irast . org

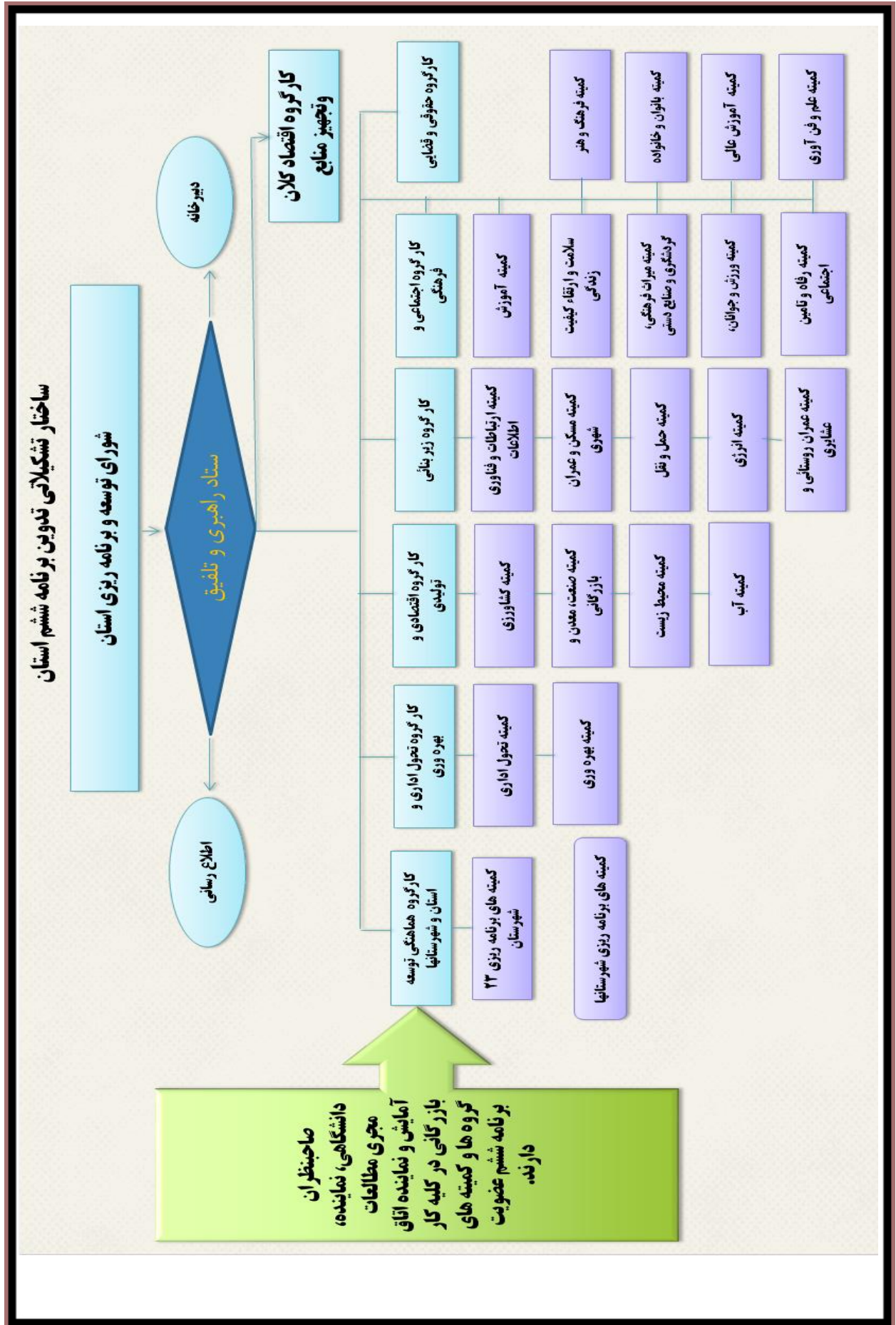
○ تلفن : ۶-۲۱۱۴۱۵۲ (تلفن خانه) ۲۱۲۰۰۰۵ (مستقیم) نمابر : ۲۱۱۳۶۰۹ و ۲۱۱۳۵۰۹

عوامل کلیدی راهبر در کارگروه امور زیربنائی و کمیته های وابسته

رییس کارگروه: سیدمصطفی موسوی آیت اللهی معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار دبیر کارگروه: عزت الله اسماعیلی مدیریت نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان		
عنوان کمیته	رییس کمیته	دبیر کمیته
حمل و نقل	محمد مهدی بلوردی مدیرکل راه و شهرسازی	فرزاد خواجوئی رییس گروه امور تولیدی و زیربنائی
انرژی	علی اصغر نصراللهی مدیرعامل شرکت سهامی برق منطقه ای	محبوبه علینقی خانی کارشناس امور زیربنائی سازمان مدیریت و برنامه ریزی
مسکن و عمران شهری	غلامحسین زیوری مدیرکل امور شهری استانداری	کیومرث محرابیان رئیس گروه تلفیق بودجه سازمان مدیریت و برنامه ریزی
مسکن و عمران روستایی و عشایری	آقای هادی شهسوارپور مدیرکل امور روستائی استانداری	محمدعلی عبدالکریمی کارشناس امور زیربنائی سازمان مدیریت و برنامه ریزی
ارتباطات و فناوری اطلاعات	مسعود الهامی مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات	احمد کاظم زاده کارشناس امور زیربنائی سازمان مدیریت و برنامه ریزی

سند برنامه راهبردی و عملیاتی برنامه ششم توسعه استان کرمان (امور زیربنایی) با مشارکت همکاران زیر تهیه و تنظیم گردیده است:

کارگروه امور زیربنایی		
تهیه کنندگان:		
ریس کارگروه:	دیبر:	عزت الله اسماعیلی مدیریت نظام فنی و اجرایی سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان
سیدمصطفی موسوی آیت اللهی معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار		
عنوان بخش	همکاران سازمان مدیریت و برنامه ریزی	نمایندگان دستگاه های اجرایی
بخش حمل و نقل	فرزاد خواجهی مقدم، علی سالاری خالص، احمد کاظم زاده	محمد مهدی بلوردی، ناصر ضیایی، مسلم سیدی، مسلم قادری، سوده محمودی، مریم حسن زاده، مهدی اسماعیلی، منصوره توکلی، مریم حسینی، امین فردوسی، محمود زارع
بخش انرژی	محبوبه علینقی خانی، علی سالاری خالص	سید ابومسلم قریشی، حسن نخعی، بتول شیخ شعاعی، احمد گنجعلی خانی، فرحناز آذین فر، محدثه مولایی، سیدرضا قریشی، امید شفیعی
بخش مسکن و عمران شهری	کیومرث محرابیان، محبوبه علینقی خانی	غلامحسین زیوری، رضا حافظی، عباس طوفان، رسول رحمانی، علیرضا مشایخی، غلامرضا افشاری، احسان درینی، حمیده افشارمنش، محمد منتظر، زینب شفیعی، بنت الهدی دریجانی، علی عالی
بخش مسکن و عمران روستایی و عشایری	محمدعلی عبدالکریمی، فرزاد خواجهی مقدم، محبوبه علینقی خانی	هادی شهسوارپور، محمدرضا شریفی، رضا حمزه، علی اکبر سلطانی نژاد، بهزاد بابایی، رضا ایرانمنش، آرش احمدی، علی رشیدی، مهدی ابراهیمی، ایمان رضامند، محسن غلامحسین پور، مسعود مسلمی، محمدعلی قاسم پور، النازین الدینی، رضا دهدشتی، علی متصدی، مصطفی روزیکر، جواد سالاری، عبدالرضا کاظمی، مهدی فرخی، علی میرخواجویی، ناصر ضیایی، رسول رحمانی
بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	احمد کاظم زاده، علی سالاری خالص	مسعود الهامی، شیما شیبانی

فهرست مطالب

۲	۱- حمل نقل
۲	۱-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش حمل و نقل
۲	۱-۱-۱- توصیف و تحلیل وضع موجود
۱۵	۱-۱-۲- تنگناها و چالش‌ها
۱۶	۲-۱- برنامه راهبردی
۱۶	۱-۲-۱- اهداف کلی و راهبردها
۱۶	۱-۲-۱- اهداف کمی
۱۸	۱-۲-۲- راهبردها، سیاستها و اقدام‌های اساسی
۱۹	۱-۲-۳- الزامات
۲۱	۱-۳- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه‌گذاری مورد نیاز)
۲۱	۱-۲-۱- عناوین طرح‌های بخش حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال‌های برنامه ششم
۳۸	۲- ارتباطات و فناوری اطلاعات
۳۹	۱-۲- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
۳۹	۱-۱-۲- توصیف و تحلیل شاخص‌های بخش طی برنامه پنجم
۴۴	۲-۲- اهداف کلان و راهبردها
۴۵	۱-۲-۲- استراتژیهای توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات
۴۵	۲-۲-۲- اهم چالش‌ها و موانع تحقق کامل اهداف و برنامه‌های بخش
۴۶	۳-۲-۲- اهداف، راهبردها و سیاست‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه ششم توسعه کشور
۴۹	۴-۲-۲- برنامه راهبردی توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات:
۵۰	۵-۲-۲- تعیین اهداف کمی:
۵۱	۶-۲-۲- راهبردها، سیاست‌ها و اقدامات اساسی:
۵۵	۳-۲- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه‌گذاری مورد نیاز)
۶۶	۳- مسکن و عمران شهری
۶۷	۱-۳- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش در بخش مسکن و عمران شهری

- ۶۷ ..... ۳-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش طی برنامه پنجم
- ۶۹ ..... ۳-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود
- ۷۱ ..... ۳-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش
- ۷۳ ..... ۳-۱-۴- تنگناها و چالش ها
- ۷۶ ..... ۳-۲- تعیین برنامه راهبردی
- ۷۷ ..... ۳-۲-۱- تعیین اهداف کمی بخش / فرابخش
- ۷۸ ..... ۳-۲-۲- راهبردها ، سیاست ها و اقدامات اساسی
- ۸۳ ..... ۳-۳- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)
- ۸۳ ..... ۳-۳-۱- عناوین اهداف کلی و کمی بخش مسکن و شهر سازی به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی
- ۹۵ ..... **۴- مسکن و عمران روستائی و عشایری**
- ۹۵ ..... ۴-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش عمران روستائی و عشایری
- ۹۵ ..... ۴-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش عمران روستائی و عشایری طی برنامه پنجم
- ۹۸ ..... ۴-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود عمران روستائی و عشایری
- ۱۰۳ ..... ۴-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش عمران روستائی و عشایری
- ۱۰۴ ..... ۴-۱-۴- تنگناها و چالش ها بخش عمران روستائی و عشایری
- ۱۰۶ ..... ۴-۲- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف
- ۱۱۳ ..... ۴-۳- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)
- ۱۲۲ ..... **۵- انرژی**
- ۱۲۲ ..... ۵-۱- بخش برق
- ۱۲۲ ..... ۵-۱-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش برق
- ۱۲۵ ..... ۵-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود
- ۱۲۸ ..... ۵-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش
- ۱۲۸ ..... ۵-۱-۴- تنگناها و چالش ها
- ۱۲۹ ..... ۵-۱-۵- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف
- ۱۳۴ ..... ۵-۲- بخش نفت و گاز
- ۱۳۵ ..... ۵-۲-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش نفت و گاز

- ۱۳۸..... ۲-۲-۵- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش نفت و گاز
- ۱۳۹..... ۳-۲-۵- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش نفت و گاز
- ۱۳۹..... ۴-۲-۵- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش نفت و گاز
- ۱۳۹..... ۵-۲-۵- تنگناها و چالش ها بخش نفت و گاز
- ۱۴۰..... ۶-۲-۵- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف
- ۱۴۵..... ۳-۵- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

فهرست جداول

۲	جدول ۱-۱- وضعیت جابجایی مسافردرزریربخش‌های مختلف
۳	جدول ۲-۱- وضعیت جابجایی مسافردرزریربخش‌های مختلف در سال ۹۵
۴	جدول ۳-۱- وضعیت جابجایی بارزمینی درزریربخش‌های مختلف
۴	جدول ۴-۱- وضعیت جابجایی بارزمینی درزریربخش‌های مختلف در سال‌های ۹۰ و ۹۴
۵	جدول ۵-۱- وضعیت جابجایی بارزمینی درزریربخش‌های مختلف در سال ۹۵
۶	جدول ۶-۱- مهمترین شاخص‌های عملکردی حمل و نقل جاده ای
۷	جدول ۷-۱- وضعیت میانگین عمرناوگان جاده ای
۷	جدول ۸-۱- وضعیت میانگین عمرناوگان جاده ای در سال ۹۵
۸	جدول ۹-۱- شاخص‌های ایمنی جاده‌ای
۸	جدول ۱۰-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای
۹	جدول ۱۱-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵
۱۰	جدول ۱۲-۱- وضعیت مهمترین شاخصهای حمل و نقل ریلی
۱۰	جدول ۱۳-۱- ترکیب کالاهای حمل شده ریلی
۱۲	جدول ۱۴-۱- شاخص‌های مربوط به عملکرد سیستم حمل و نقل هوایی استان
۱۲	جدول ۱۵-۱- شاخصهای فرودگاهی
۱۳	جدول ۱۶-۱- وضعیت موجود ایستگاههای هواشناسی استان کرمان
۱۴	جدول ۱۷-۱- شاخص‌های هواشناسی در سال‌های ۹۰ و ۹۴
۱۴	جدول ۱۸-۱- شاخص‌های هواشناسی در سال ۹۵
۱۶	جدول ۱۹-۱- پیش بینی جابجایی مسافردرپایان برنامه ششم توسعه
۱۷	جدول ۲۰-۱- پیش بینی جابجایی باردرپایان برنامه ششم توسعه
۱۷	جدول ۲۱-۱- پیش بینی وضعیت هواشناسی درپایان برنامه ششم توسعه
۱۷	جدول ۲۲-۱- احداث و توسعه شبکه زیرساختهای اصلی حمل و نقل تاپایان برنامه ششم توسعه
۱۷	جدول ۲۳-۱- وضعیت تعدادتلفات تصادفات برون شهری

۱۸	جدول ۱-۲۴- نوسازی انواع ناوگان حمل و نقل در برنامه ششم توسعه
۳۹	جدول ۲-۱- عملکرد بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه چهارم و پنجم در استان کرمان
۴۱	جدول ۲-۲- وضعیت برخی شاخص های فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۵
۴۴	جدول ۲-۳- بررسی وضعیت توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات توسط ITU در سال ۹۵
۵۷	جدول ۲-۴- عناوین طرح های بخش / فرابخش ICT و برش سالانه آن در طول سال های برنامه
۶۰	جدول ۲-۵- منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش / فرابخش ICT در برنامه ششم از محل درآمد عمومی
۶۲	جدول ۲-۶- شیوه تامین منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش / فرابخش ICT در برنامه ششم
۶۸	جدول ۳-۱- شاخص های بخش مسکن و شهرسازی طی سالهای برنامه پنجم
۷۰	جدول ۳-۲- وضعیت موجود شاخص های مسکن و شهرسازی
۹۵	جدول ۴-۱- عملکرد برخی از شاخص های آب وفاضلاب روستائی در برنامه پنجم توسعه
۹۵	جدول ۴-۲- عملکرد برخی شاخص های بنیاد مسکن در برنامه پنجم توسعه
۹۶	جدول ۴-۳- عملکرد برخی شاخص های عشایری در برنامه پنجم توسعه
۹۶	جدول ۴-۴- مقایسه عملکرد مهمترین شاخصهای توسعه بخش عشایری برنامه پنجم بر پایه سال ۹۵
۹۸	جدول ۴-۵- سیمای کلی استان در بخش آب روستائی
۹۹	جدول ۴-۶- وضعیت موجود تاسیسات آب روستائی استان
۹۹	جدول ۴-۷- مقایسه استان کرمان با کشور در بخش آب روستائی
۱۰۰	جدول ۴-۸- وضعیت آبرسانی سیار
۱۰۰	جدول ۴-۹- منابع تامین آب مشکل دار از لحاظ کیفیت در بخش روستائی
۱۰۰	جدول ۴-۱۰- وضعیت موجود در پایان سال ۹۵
۱۰۲	جدول ۴-۱۱- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش بنیاد مسکن روستائی
۱۰۶	جدول ۴-۱۲- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف
۱۰۷	جدول ۴-۱۳- اهداف کمی بخش /فرابخش کمیته عمران روستائی و عشایری
۱۰۸	جدول ۴-۱۴- راهبردها ،سیاستها و اقدامات اجرائی
۱۱۳	جدول ۴-۱۵- عناوین اهداف کلی و کمی بخش /فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی کمیته عمران روستائی و عشایری منابع مالی میلیارد ریال
۱۱۷	جدول ۴-۱۶- منابع مالی مورد نیاز طرح های بخش /فرابخش از محل درآمدهای عمومی کمیته عمران روستائی و عشایری
۱۱۷	جدول ۴-۱۷- شیوه نامه تامین منابع مالی مورد نیاز طرح های بخش در برنامه ششم کمیته عمران روستائی و عشایری

۱۲۳	جدول ۵-۱- وضعیت شاخص های بخش برق طی سالهای برنامه پنجم
۱۲۵	جدول ۵-۲- وضعیت شاخص های بخش برق در سال ۱۳۹۵
۱۳۶	جدول ۵-۳- شاخص های بخش گاز
۱۳۷	جدول ۵-۴- شاخص های بخش نفت و فرآورده های نفتی
۱۳۸	جدول ۵-۵- عملکرد اهداف کمی / شاخص های بخش گاز و فرآورده های نفتی
۱۳۸	جدول ۵-۶- شاخص های بخش گاز
۱۴۰	جدول ۵-۷- برنامه راهبردی گاز
۱۴۰	جدول ۵-۸- برنامه راهبردی نفت
۱۴۱	جدول ۵-۹- تعیین اهداف کمی بخش گاز
۱۴۱	جدول ۵-۱۰- تعیین اهداف کمی بخش نفت
۱۴۲	جدول ۵-۱۱- راهبردها، سیاستها و اقدامات اساسی بخش گاز
۱۴۲	جدول ۵-۱۲- راهبردها، سیاستها و اقدامات اساسی بخش نفت
۱۴۵	جدول ۵-۱۳- عناوین اهداف کلی و کمی بخش انرژی به تفکیک بخش دولتی و غیردولتی
۱۴۸	جدول ۵-۱۴- عناوین طرح های بخش انرژی و برش سالانه آن در طول سال های برنامه
۱۵۲	جدول ۵-۱۵- منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش انرژی از محل درآمدهای عمومی
۱۵۵	جدول ۵-۱۶- شیوه تامین منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش انرژی در برنامه ششم (میلیون ریال)

فهرست نمودارها

د	فهرست مطالب
۳	شکل ۱-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۰
۳	شکل ۲-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۴
۴	شکل ۳-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۵
۵	شکل ۴-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۰
۵	شکل ۵-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۴
۶	شکل ۶-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۵
۹	شکل ۷-۱- وضعیت زیرساخت‌های حمل و نقل جاده ای در طی برنامه پنجم
۹	شکل ۸-۱- وضعیت زیرساخت‌های حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵ (واحد کیلومتر)
۹	شکل ۹-۱- وضعیت زیرساخت‌های حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵
۱۱	شکل ۱۰-۱- متوسط سرعت سیر بار و مسافر در راه آهن (کیلومتر بر ساعت)
۱۴	شکل ۱۱-۱- وضعیت موجود ایستگاه‌های هواشناسی استان کرمان
۹۷	شکل ۱-۴- مقایسه عملکرد استانی و کشوری در برخی شاخص‌های عشایری

پیشگفتار

برنامه ششم توسعه، سومین برنامه ای است که در راستای تحقق اهداف سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران تهیه می شود. مجموعه اقدامات دولت به تاسی از سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی عمدتاً در قالب مصوبات رفع موانع تولید و سرمایه گذاری و بهبود فضای کسب و کار، مجموع اقدامات خروج غیر تورمی از رکود، قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور شکل گرفت. اینجانب پس از تصدی مسئولیت در دیار کریمان شعار محوری خود را توسعه همه جانبه استان و تمرکز بیشتر بر اقتصاد آن با توجه به اقتضائات فعلی قرار دادم که در گام نخست تحقق این شعار مستلزم توجه جدی به چند اقدام اساسی بود اولین اقدام ایجاد وفاق و همدلی و وحدت بین همه گروه های سیاسی حامی نظام و دومین اقدام نیز توجه جدی جهت رفع مشکلات اقتصادی و معیشتی به عنوان اولین نیاز مردم کشور و به تبع آن استان کرمان در دستور کار قرار گرفت در شرایط فعلی اولویت اصلی برنامه های توسعه استان، برداشتن موانع اقتصادی و حل مشکلات معیشتی مردم است. بنابراین اولویت دهی به برنامه ریزی اقتصادی و بارورسازی ظرفیت های بلااستفاده و یا کمتر استفاده شده در استان امری ضروری و مورد توجه جدی است.

پس از ابلاغ سیاست های کلی برنامه ششم توسعه توسط مقام معظم رهبری بر پایه محورهای سه گانه اقتصاد مقاومتی، پیشتازی در عرصه علم و فن آوری و تعالی و مقاوم سازی فرهنگی، استان کرمان تدوین سند برنامه ششم توسعه را در دستور کار خود قرار داد و مقرر گردید این سند با توجه به موضوعات خاص استان از جمله بحران آب، نقش استان به عنوان پستکرانه های سواحل مکران، موضوعات خاص بخشی مثل صنعت و معدن، گردشگری، ترانزیت و حمل و نقل ریلی، انرژی، ارتباطات و موضوعات خاص کلان فرباخشی همچون محیط کسب و کار، اشتغال، تامین منابع مالی، بهره وری و توانمند سازی محرومین تهیه و تدوین گردد. لذا اولین اقدام اساسی برقراری ارتباطات لازم و منطقی بین سطوح مختلف برنامه ریزی به لحاظ زمانی بود که می بایست ارتباط منطقی بین اسناد بلند مدت همچون سند چشم انداز توسعه و نظریه پایه توسعه استان با سند برنامه ششم برقرار شود و همچنین اسناد بالادستی همچون سیاست های کلی برنامه ششم ابلاغی مقام معظم رهبری، سند چشم انداز بیست ساله کشور، سیاست های کلی اصل ۴۴ و ..... و همچنین اسناد آمایش سرزمین و برنامه ریزی فضایی مثل نظریه پایه توسعه، مطالعات آمایش، ضوابط ملی آمایش سرزمین و... نیز در این سند لحاظ گردند. جهت اجرایی نمودن این مهم، ساختار تشکیلاتی نیاز بود که در استان کرمان با تشکیل ۷ کارگروه و ۲۰ کمیته تخصصی که ذیل ستاد راهبری و تلفیق برنامه ششم ایجاد شده بود به تهیه اسناد بخشی و فرباخشی پرداخته شد.

همچنین با برگزاری جلسات متعدد اقتصاد کلان که با حضور اساتید محترم دانشگاه، اتاق بازرگانی و مدیران ارشد دستگاه های اجرایی استان تشکیل یافت، رشد اقتصادی استان طی برنامه ششم ۸/۵ درصد در نظر گرفته شد که مقرر گردید ۵/۷ درصد از محل سرمایه گذاری

جدید

و ۲/۸ درصد از محل ارتقاء بهره وری تامین گردد. همچنین به منظور تحقق رشد ۵/۷ درصدی طی برنامه ششم، بطور متوسط سالانه ۲۴۵ هزار میلیارد ریال سرمایه گذاری مورد نیاز است که حدود ۱۳ درصد آن از بودجه دولت و مابقی از سایر منابع تامین خواهد شد.

سند برنامه ششم توسعه استان تلاشی در جهت شفاف سازی امکانات و محدودیت های توسعه و نیز تعیین راهبردها و سیاست گذاری منطقی در راستای تحقق اهداف توسعه استان است. لذا امید است با پیروی از منویات مقام معظم رهبری و هم راستا با سیاست های دولت تدبیر و امید با تلاش و همدلی مردم و مسئولین و با تکیه بر ظرفیت های فکری و سرمایه ای مردم شاهد رونق اقتصادی و بهتر شدن وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم دیار کریمان بوده و در مسیر عزتمندی و رشد و بالندگی مردم این دیار حرکتی مستمر و شتابان داشته باشیم.

در خاتمه لازم می دانم از اهتمام معاونین محترم اینجانب، مدیران و کارشناسان محترم دستگاه های اجرایی استان و به ویژه ریاست محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی و همکاران آن سازمان که امکان تهیه و تدوین و انتشار این سند را فراهم نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم.

علیرضا رزم حسینی

استاندار

و رئیس ستاد راهبری و تلفیق برنامه ششم استان

مقدمه

برنامه ششم توسعه کشور با یکسال تأخیر در روزهای پایانی سال ۱۳۹۶ به تصویب رسید، به همین منظور بایستی تقسیم کار و سهم هریک از استانها به طور دقیق مشخص می گردید تا تحقق اهداف کلان ملی را میسر نماید، به همین منظور قبل از تصویب برنامه ششم کشور در سال ۱۳۹۵ کارگروه اقتصاد کلان و تجهیز منابع مالی به جهت تعیین سهم استان از اهداف کلان ملی تشکیل گردید و با جلسات متعدد کارشناسی و مدیریتی، اهداف کلان استان تعیین گردید که بر این اساس رشد اقتصادی ۸,۵ درصدی که ۵,۷ درصد آن از محل منابع مالی جدید و ۲,۸ درصد نیز از محل ارتقاء بهره وری هدفگذاری گردید، با توجه به این هدفگذاری، استان کرمان نیازمند حدود ۱۲۲ هزار میلیارد تومان منابع مالی جدید می باشد که ۸۷ درصد این منابع بایستی از محل منابع غیردولتی تأمین گردد، از دیگر اهداف مهم در برنامه ششم استان ایجاد بطور متوسط سالیانه ۳۵ هزار فرصت شغلی جدید و کاهش نرخ بیکاری استان به ۷,۹ درصد می باشد. آنچه که تدوین برنامه ششم استان را از برنامه های قبل از خود متمایز می کند عمدتاً در سه محور مهم تقسیم می شود: **اولاً** تهیه برنامه ششم توسعه استان بر اساس سندهای بالادستی آمایش سرزمین و سیاستهای اقتصاد مقاومتی صورت پذیرفته است. **ثانیاً** توجه ویژه به مشارکت بخش غیردولتی در تدوین و پیاده سازی اهداف برنامه ششم توسعه استان صورت گرفته است که با توجه به شکل گیری الگوی اقتصادمقاومتی استان و حضور و مشارکت معین های اقتصادی می تواند دستیابی به اهداف کلان استان را بطور قابل ملاحظه ای تقویت نماید. **ثالثاً** وجود برخی موضوعات خاص و کلیدی بعنوان محورهای اصلی تنظیم سند بوده است که عبارتند از: بحران آب، بحرانهای طبیعی از جمله زلزله، ریزگردها و...، توازن منطقه ای و توان افزایش جوامع محلی، بهبود فضای کسب و کار استان، جایگاه ویژه استان بعنوان یکی از پس کرانه های مکران و همچنین برخی موارد بخشی از جمله پیاده سازی فنون نوین و صنایع تبدیلی و تکمیلی در بخش های کشاورزی و معدن و همچنین ارتقاء جایگاه استان در بخش گردشگری کشور است. امید می رود با برنامه تدوین شده و اهتمام دستگاههای اجرائی شاهد تحولات جدی در توسعه استان باشیم.

در پایان از تلاش و مساعی کلیه همکاران سازمان و همچنین مدیران و کارشناسان کلیه دستگاههای اجرائی که ما را در تدوین این برنامه یاری نمودند تقدیر و تشکر می نمایم.

جعفر رودری

رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی
و دبیر ستاد راهبری و تلفیق برنامه ششم استان

سخن رئیس کارگروه

برنامه ریزی به مثابه ابزاری موثر بوده که چالشهای فراروی دولتها را مرتفع ساخته تا از طریق بکارگیری مناسب کلیه منابع (اعم از انسانی و دیگر منابع) مسیر دست یابی به آرمان ها را میسر سازد. به همین لحاظ تحقق اهداف سند چشم انداز ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایران در گرو مشارکت و همکاری کلیه مسئولان و عوامل در سطوح ملی، منطقه ای و استانی است. بدین جهت نقش استانهای کشور در تحقق اهداف برنامه های پنج ساله توسعه و دستیابی به اهداف چشم انداز ۲۰ ساله کشور انکار ناپذیر است

با توجه به اهمیت زیربناها و زیرساختها در شکل گیری توسعه بعنوان یک پیش نیاز، لزوم برنامه ریزی صحیح و دقیق بر اساس ظرفیتهای موجود یک ضرورت می باشد، بطوریکه این ضرورت از یک سو منجر به تسهیل اجرای پروژه های پیشران و محرک گردد و از سوی دیگر با پیش بینی صحیح از منابع مالی منجر به پروژه هایی نیمه تمام و مستهلک نگردد. با این نگرش سند زیربنائی برنامه ششم استان با نگاه ویژه به ظرفیت بخش غیردولتی در دستور کار قرار گرفت و نهایتاً اهداف کمی و راهبردهای متناسب با اهداف کلان تعریف و تدوین گردید.

در تدوین این سیاستها تلاش شده است با در نظر گرفتن واقعیتهای موجود درونی و بیرونی، مجموعه ای به عنوان سند توسعه برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تعیین شود که در یک دوره پنج ساله کاملاً دست یافتنی باشد.

مراقبت و دقت نظر مسؤولان، برنامه ریزان و تمامی دستگاه های اجرایی استان، اطمینان لازم را برای حُسن اجرای این سیاستها در مراحل تنظیم و اجرای برنامه، تأمین خواهد کرد.

این مجموعه حاصل تلاش جمعی مدیران و کارشناسان سازمان مدیریت و برنامه ریزی و دستگاه های اجرایی استان می باشد که تلاشی خستگی ناپذیر در تهیه و تدوین اسناد داشته اند، لذا برخورد لازم میدانم که از زحمات کلیه این عزیزان محترم صمیمانه قدردانی نمایم.

سیدمصطفی موسوی آیت اللهی

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار

و رئیس کارگروه زیربنائی تدوین برنامه ششم توسعه استان

بخش اول:

«حمل و نقل»

۱- حمل نقل

۱-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش حمل و نقل

۱-۱-۱- توصیف و تحلیل وضع موجود

بخش حمل و نقل از جمله مهمترین ارکان حیات اقتصادی کشورها محسوب می‌شود بگونه ای که توسعه این بخش، زیربنا و پایه ای جهت توسعه سایر بخش‌های اقتصادی و اجتماعی کشورها قلمداد می‌شود. زیرا این بخش با ایفای نقش رابط میان بازار مصرف و تولید به مثابه زیربنای پلی است که بخش‌های مختلف جوامع با عبور از آن به سمت توسعه پایدار حرکت می‌نمایند، در جهان امروز این بخش علاوه بر تحت تاثیر قراردادن فرایند توسعه اقتصادی، خود نیز در روند توسعه ناگزیر به تغییر و تحول می‌باشد.

استان کرمان با دارا بودن بیش از ۱۱ درصد از مساحت کل کشور پهناورترین استان ایران محسوب می‌شود که با توجه به موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن در مسیرهای اصلی حمل و نقل جاده ای، ریلی و هوایی و نقشی که این شبکه در توسعه سایر بخش‌ها ایفا می‌کند از اهمیت زیادی در توسعه استان برخوردار است.

بخش حمل و نقل استان مشتمل بر سه زیر بخش حمل و نقل جاده ای، ریلی، هوایی می‌باشد که در ادامه به اختصار به بیان وضع موجود و تحلیلی از اوضاع در شرایط ادامه وضع موجود پرداخته خواهد شد. شایان ذکر است وضعیت کلی حمل بار و مسافر به تفکیک زیربخش‌های فوق به شرح زیر می‌باشد:

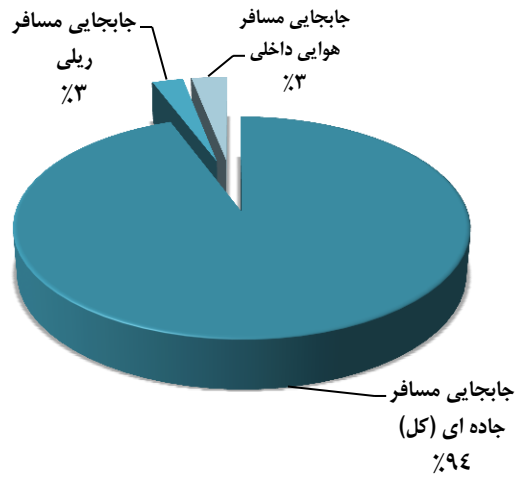
جدول ۱-۱- وضعیت جابجایی مسافردر زیربخش‌های مختلف

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		رشد / متوسط دوره	سالهای برنامه پنجم				
			۱۳۸۴	۱۳۸۹		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
			رشد / متوسط دوره							
۱	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	میلیون نفر	۱۵,۹	۲۰,۳	۵	۲۲	۲۰,۵	۲۰,۴	۲۱,۴	۲۱,۹
۲	جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)*	میلیون نفر	۵,۵	۷	۴,۹	۷	۶,۷	۶,۷	۶	۵,۴
۳	جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۰,۶۳۵	۰,۷۳۵	۳	۰,۶۲۳	۰,۶۱۱	۰,۷۴۵	۰,۷۰۷	۰,۶۷۱
۴	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	میلیون نفر	۰,۴۱۵	۰,۷۰۹	۱۱,۳	۰,۷۱۲	۰,۶۹۵	۰,۶۷۱	۰,۷۸۶	۰,۷۵۱
۵	جمع جابجایی مسافر	میلیون نفر	۱۶,۹۵	۲۱,۷۴۴	۵,۱	۲۳,۳۳۵	۲۱,۸۰۶	۲۱,۸۱۶	۲۲,۸۹۳	۲۳,۳۳۲

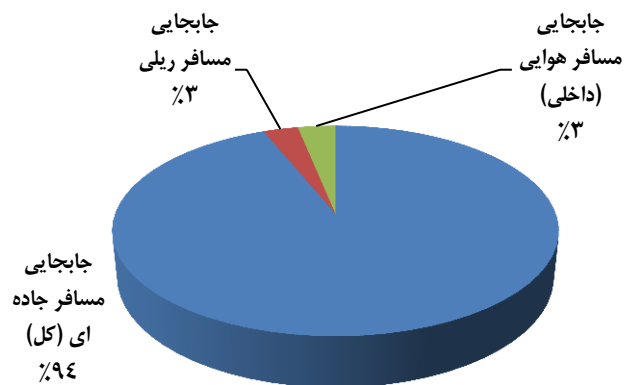
* بخشی از جابجایی مسافر جاده ای کل می‌باشد.

حمل و نقل جاده ای نقش غالب را در جابجایی مسافر استان داشته و بالغ بر ۹۴ درصد جابجایی مسافر، از طریق جاده صورت می‌گیرد. اهمیت حوزه مسافری جاده ای در به تصویر کشیده شده است.

شکل ۱-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۰

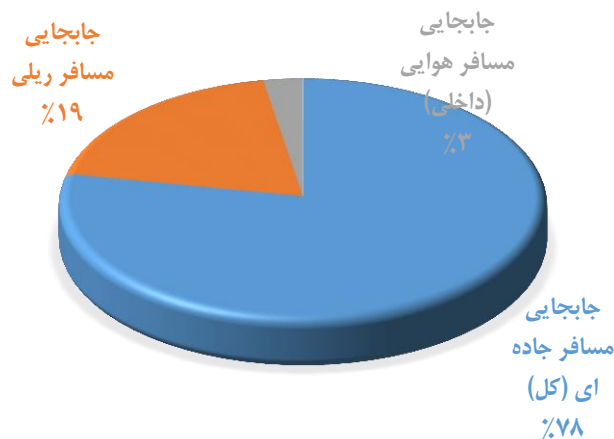
شکل ۲-۱- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۴

جدول ۲-۱- وضعیت جابجایی مسافر در زیربخش‌های مختلف در سال ۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	میلیون نفر	۲۲,۲
۲	جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)*	میلیون نفر	۷
۳	جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۵,۵
۴	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	میلیون نفر	۰,۷۷
۵	جمع جابجایی مسافر	میلیون نفر	۳۵,۴۷۰

* بخشی از جابجایی مسافر جاده ای کل می باشد.

شکل ۱-۳- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی مسافر در سال ۹۵

در حوزه جابجایی بار زمینی استان نیز، حمل و نقل جاده ای سهم غالب را داشته و این موضوع در جدول و نمودار زیر بیان گردیده است.

جدول ۱-۳- وضعیت جابجایی بارزمینی در زیربخش‌های مختلف

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم (درصد)		رشد / متوسط دوره برنامه پنجم (درصد)	سالهای برنامه پنجم					
			۱۳۸۹	۱۳۸۴		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
۱	جابجایی بار جاده ای داخلی	میلیون تن	۱۰	۱۵,۸	۹,۶	۱۵,۲	۱۵,۹	۱۹,۸	۱۸,۵	۱۷,۳	۳,۳
۲	جابجایی بار ریلی داخلی	میلیون تن	۰,۸۲۷	۰,۷۷۷	-۱,۲	۰,۱۶۳	۰,۲۵۹	۱,۴۱	۰,۹۵۱	۰,۸۵۱	۵۱,۲
۳	جمع جابجایی بار داخلی	میلیون تن	۱۰,۸۲۷	۱۶,۵۷۷	۸,۹	۱۵,۳۶۳	۱۶,۱۵۹	۲۱,۲۱	۱۹,۴۵۱	۱۸,۱۵۱	۴,۳

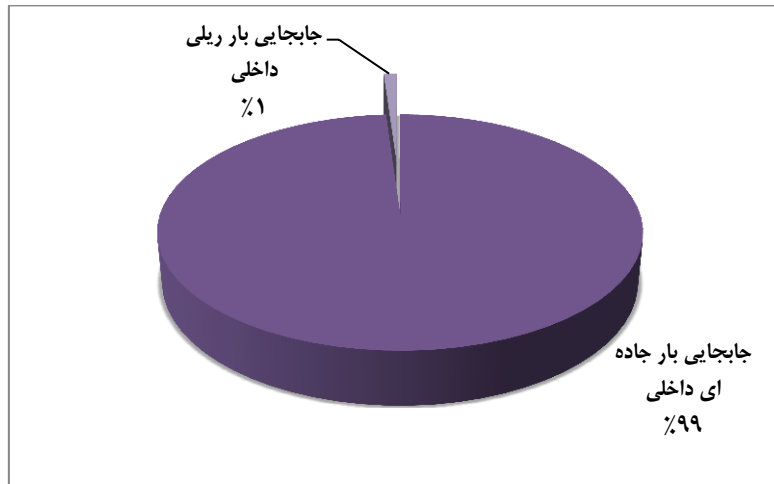
دلیل افزایش قابل توجه جابجایی بار ریلی در سال ۱۳۹۲ شروع فعالیت معدن سنگ آهن سادات سیریز می باشد و در سال های ۹۳ و ۹۴ به دلیل کاهش قیمت سنگ آهن و توقف خام فروشی به مشتریان خارجی حمل بار کاهش یافته است.

از جمله نکات قابل توجه در زمینه مقایسه مدهای جاده ای و ریلی، شاخص‌های متوسط سیر بار و مسافر می‌باشد که در جدول فوق نمایش داده شده است. بررسی جدول مزبور مبین آن است که میانگین سیر مسافر با راه آهن حدود ۶۶۰ کیلومتر و با جاده ۱۶۸ کیلومتر بوده است. بدین معنی که رغبت مردم برای سفر با راه آهن بیشتر برای سفرهای طولانی بوده و برای سفرهای کوتاه، تمایل به استفاده از حمل و نقل جاده ای بیشتر می‌باشد.

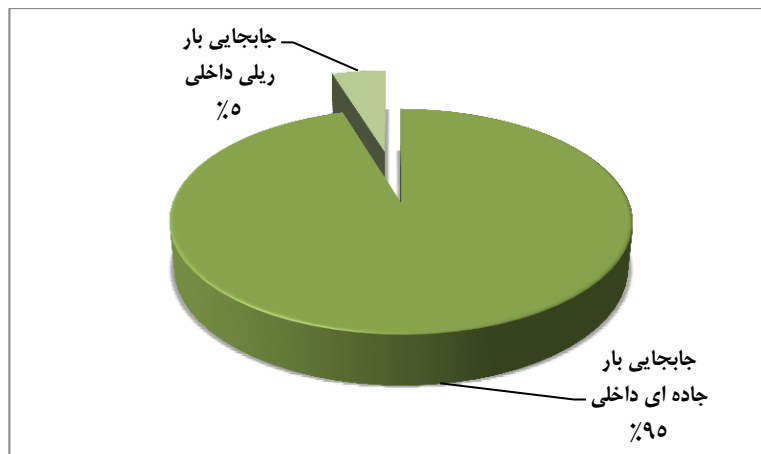
در خصوص بار نیز، متوسط سیر بار با راه آهن حدود ۶۶۳ کیلومتر بوده در حالیکه با جاده، ۵۹۲ کیلومتر می‌باشد و نشانگر تمایل به استفاده از راه آهن برای مسافت‌های طولانی تر می‌باشد. شایان ذکر است برای بارهای ریل پسند نیز، در بسیاری از موارد، استفاده از حمل و نقل جاده ای جذابیت بیشتر داشته و جذب بار به صورت ریلی به نحو مطلوب محقق نشده است.

جدول ۱-۴- وضعیت جابجایی بارزمینی در زیربخش‌های مختلف در سال های ۹۰ و ۹۴

رشد برنامه پنجم (درصد)	سال های برنامه پنجم		واحد متعارف	عناوین شاخص	ردیف
	۹۴	۹۰			
۳,۳	۱۷,۳	۱۵,۲	میلیون تن	جابجایی بار جاده ای داخلی	۱
۵۱,۲	۰,۸۵۱	۰,۱۶۳	میلیون تن	جابجایی بار ریلی داخلی	۲
۴,۳	۱۸,۱۵۱	۱۵,۳۶۳	میلیون تن	جمع جابجایی بار داخلی	۳

شکل ۱-۴- سهم زیربخش های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۰

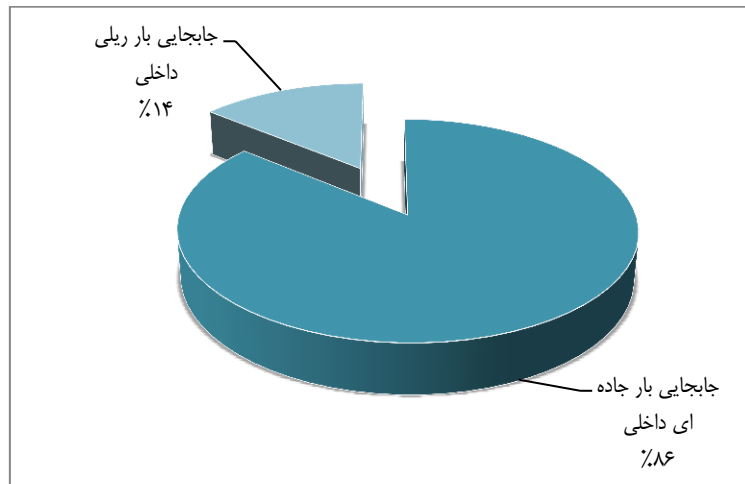

شکل ۱-۵- سهم زیربخش های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۴

در این حوزه سهم جابجایی بار جاده ای در پایان سال ۱۳۹۴ بالغ بر ۹۵ درصد می باشد. شایان ذکر است که علیرغم تلاش های صورت گرفته جهت افزایش سهم حمل و نقل ریلی در حمل و نقل زمینی بار کشور، سهم ۴,۶ درصدی حمل و نقل ریلی در پایان برنامه چهارم توسعه، در پایان برنامه پنجم توسعه ثابت مانده است.

جدول ۱-۵- وضعیت جابجایی بار زمینی در زیربخش های مختلف در سال ۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	جابجایی بار جاده ای داخلی	میلیون تن	۲۳
۲	جابجایی بار ریلی داخلی	میلیون تن	۰.۳۷۴
۳	جمع جابجایی بار داخلی	میلیون تن	۲۳,۳۷۴

شکل ۱-۶- سهم زیربخش‌های حمل و نقل در جابجایی بار داخلی کشور در سال ۹۵

با عنایت به ویژگی‌های خاصی و منحصر به فرد هر یک از مدها یا شقوق حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، هوایی، هر یک از زیربخش‌های مزبور مستلزم انجام بررسی‌ها و مطالعات مجزا بوده که در ادامه به آن‌ها پرداخته می‌شود.

۱-۱-۱-۲- حمل و نقل جاده ای

به صورت سنتی، مهمترین زیر بخش حمل و نقل استان، حمل و نقل جاده ای می باشد. جابجایی بار و مسافر بعنوان برون داد سیستم حمل و نقل جاده ای، از جمله شاخص‌های مهم این زیر بخش می باشد که در جدول شماره ذیل به بیان آن پرداخته می شود.

جدول ۱-۶- مهمترین شاخص‌های عملکردی حمل و نقل جاده ای

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		دوره برنامه چهارم رشد / متوسط (درصد)	سالهای برنامه پنجم					
			۱۳۸۹	۱۳۸۴		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
			رشد / متوسط دوره برنامه پنجم (درصد)								
۱	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	میلیون نفر	۱۵,۹	۲۰,۳	۵	۲۲	۲۰,۵	۲۰,۴	۲۱,۴	۲۱,۹	۰۰,۱
۲	جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)*	میلیون نفر	۵,۵	۷	۴,۹	۷	۶,۷	۶,۷	۶	۵,۴	-۱,۳
۳	جابجایی مسافر جاده ای (با ناوگان شخصی)*	میلیون نفر	۱۰,۴	۱۳,۳	۵	۱۴,۸	۱۳,۸	۱۳,۷	۱۵,۴	۱۶,۵	۲,۸
۴	جابجایی بار جاده ای داخلی	میلیون تن	۱۰	۱۵,۸	۹,۶	۱۵,۲	۱۵,۹	۱۶,۸	۱۸,۵	۱۷,۱	۳

* بخشی از جابجایی مسافر جاده ای کل می باشد.

بررسی جدول فوق نشان دهنده آن است که علیرغم اقدامات صورت گرفته برای توسعه حمل و نقل عمومی، تمایل مردم به استفاده از حمل و نقل شخصی افزایش یافته است.

بررسی ترکیب کالاهای حمل شده توسط سیستم حمل و نقل جاده ای، نشانگر تنوع کالاهای حمل شده و توان این سیستم به پاسخگویی با تقاضای حمل در شرایط گوناگون می باشد که بررسی جدول فوق نشان می دهد به علت تمایل استفاده مسافری از حمل و نقل ریلی و هوایی جابجایی به صورت جاده ای کاهش پیدا کرده است.

در ادامه بررسی حمل و نقل جاده ای، شاخص های کلیدی میانگین سنی ناوگان، وضعیت تلفات و نیز وضعیت زیرساخت ها و ترافیک بعنوان مهمترین شاخص ها مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرند.

جدول ۱-۷- وضعیت میانگین عمر ناوگان جاده ای

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		رشد / متوسط دوره برنامه چهارم (درصد)	سالهای برنامه پنجم					رشد / متوسط دوره برنامه پنجم (درصد)
			۱۳۸۹	۱۳۸۴		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
			۱	متوسط طول عمر اتوبوس		سال	۱۱	۱۱,۸	۱,۴	۱۱,۸	
۲	متوسط طول عمر مینی بوس	سال	۲۲	۲۳,۹	۱,۷	۲۴	۲۴,۳	۲۵,۶	۱۸,۱	۱۹,۵	-۵,۱
۳	متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	سال	۶,۷	۵,۳	-۴,۶	۵,۳	۶,۸	۸,۵	۹,۹	۹,۸	۱۶,۶
۴	متوسط طول عمر باری	سال	۱۹	۱۶,۹	-۲,۳	۱۵,۷	۱۵,۹	۱۷,۴	۱۵,۴	۱۴,۷	-۱,۶

در زمینه ناوگان اتوبوس، که نقش مهمی را در حمل و نقل ایفا می نماید، اهداف امر نوسازی ناوگان محقق نشده و فرسودگی انباشته این حوزه، از جمله مشکلات حاد این عرصه می باشد.

در زمینه میزان تصادفات و تلفات رانندگی، همانگونه که در جدول مشاهده می گردد، در سال های اخیر تعداد تصادفات افزایش و تعداد کشته شدگان برون شهری استان، کاهش یافته است.

جدول ۱-۸- وضعیت میانگین عمر ناوگان جاده ای در سال ۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	متوسط طول عمر اتوبوس	سال	۱۱,۰۹
۲	متوسط طول عمر مینی بوس	سال	۱۳,۶۴
۳	متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	سال	۱۰,۳۵
۴	متوسط طول عمر باری	سال	۱۴,۲۲

جدول ۱-۹- شاخص‌های ایمنی جاده‌ای

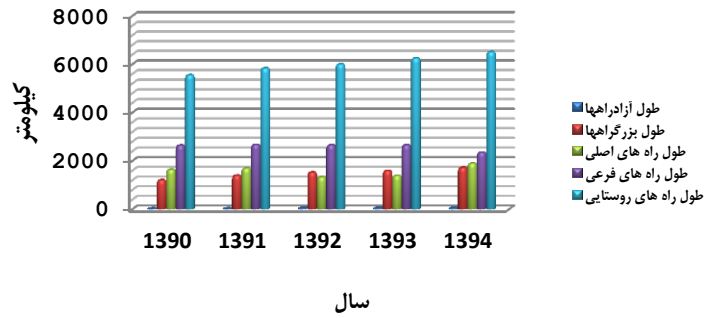
ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳
۱	تعداد تصادفات برون‌شهری در سطح استان	هزار فقره	۱,۷	۲,۲	۱,۹	۱,۷	۲,۳
۲	تعداد کشته‌شدگان تصادفات برون‌شهری در سطح استان	نفر	۱۳۳۰	۸۱۹	۸۲۶	۶۸۸	۷۰۶
۳	تعداد کشته‌شدگان تصادفات رانندگی به ازای هر ۱۰۰,۰۰۰ نفر جمعیت	نسبت	۴۴	۲۸	۲۸	۲۳	۲۴

از جمله نکات مهم در ارتقای ایمنی جاده ای استان، توسعه شبکه آزادراهی و بزرگراهی می‌باشد که وضعیت شاخصهای مزبور در قالب جدول، بیان گردیده است.

جدول ۱-۱۰- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		رشد / متوسط دوره برنامه چهارم (درصد)	سالهای برنامه پنجم					رشد / متوسط دوره برنامه پنجم (درصد)
			۱۳۸۹	۱۳۸۴		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
۱	طول آزادراهها	کیلومتر	۳۲	۰	-	۳۲	۳۲	۵۴	۵۴	۵۴	۱۴
۲	طول بزرگراهها	کیلومتر	۱۱۰۲	۳۱۵	۲۸,۵	۱۲۰۹	۱۳۹۸	۱۵۲۶	۱۵۸۷	۱۷۲۵	۹,۳
۳	طول راه های اصلی	کیلومتر	۱۶۹۳	۱۶۰۰	۱,۱	۱۶۴۲	۱۶۹۳	۱۳۲۹	۱۳۸۴	۱۸۹۴	۳,۶
۴	طول راه های فرعی	کیلومتر	۲۶۶۴	۲۴۹۲	۱,۳	۲۶۴۰	۲۶۶۸	۲۶۵۳	۲۶۵۳	۲۳۴۸	-۲,۹
۵	طول راه های روستایی	کیلومتر	۵۲۳۷	۳۶۴۱	۷,۵	۵۵۵۲	۵۸۳۶	۶۰۰۱	۶۲۴۸	۶۵۰۹	۴,۱
۶	جمع	کیلومتر	۱۰۷۲۸	۸۰۴۸	۵,۹	۱۱۰۷۵	۱۱۶۲۷	۱۱۵۶۳	۱۱۹۲۶	۱۲۵۳۰	۳,۱

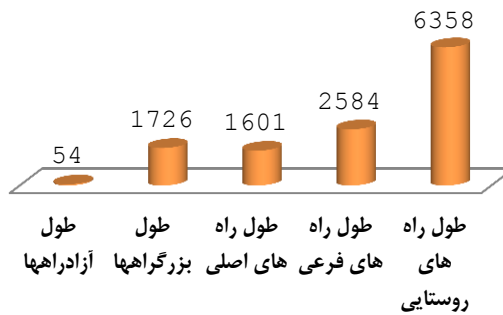
با سرمایه گذاری‌های صورت گرفته، طول بزرگراهها و راههای اصلی استان افزایش چشمگیری یافته است به نحوی که طول آزاد راهها با میانگین رشد سالانه ۱۴ درصد به ۵۴ کیلومتر افزایش یافته، طول بزرگراهها با میانگین رشد سالانه ۹,۳ درصد به ۱۷۲۵ کیلومتر افزایش یافته و طول شبکه راههای اصلی نیز با رشد سالانه ۳,۶ درصد به ۱۸۹۴ کیلومتر افزایش یافته است.

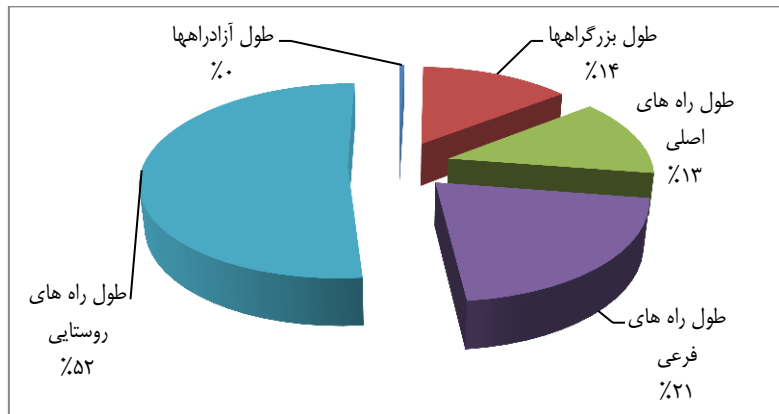
شکل ۷-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای در طی برنامه پنجم

جدول ۱۱-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	طول آزادراهها	کیلومتر	۵۴
۲	طول بزرگراهها	کیلومتر	۱۷۲۶
۳	طول راه های اصلی	کیلومتر	۱۶۰۱
۴	طول راه های فرعی	کیلومتر	۲۵۸۴
۵	طول راه های روستایی	کیلومتر	۶۳۵۸
۶	جمع	کیلومتر	۱۲۳۲۳

شکل ۸-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵ (واحد کیلومتر)

شکل ۹-۱- وضعیت زیرساختهای حمل و نقل جاده ای در سال ۹۵

۱-۱-۳- حمل و نقل ریلی

این شیوه از حمل و نقل بعنوان حمل و نقل سبز و مرجع شناخته شده و همواره بعنوان یکی از راهبردهای نظام حمل و نقل کشور و استان محسوب گردیده است.

وضعیت مهمترین شاخصهای حمل و نقل ریلی استان به شرح جدول ذیل می باشد.

جدول ۱-۱۲- وضعیت مهمترین شاخصهای حمل و نقل ریلی

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		رشد / متوسط دوره برنامه چهارم (درصد)	سالهای برنامه پنجم				
			۱۳۸۹	۱۳۸۴		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴
			رشد / متوسط دوره برنامه پنجم (درصد)							
۱	جابجایی مسافر ریلی	میلیون نفر	۶۳۵۰	۰,۷۳۵	۳	۰,۶۲۳	۰,۶۱۱	۰,۷۴۵	۰,۷۰۷	۰,۶۷۱
۲	جابجایی بار ریلی داخلی	میلیون تن	۰,۸۲۷	۰,۷۷۷	-۱,۲	۰,۱۶۳	۰,۲۵۹	۱,۴۱	۰,۹۵۱	۰,۸۵۱
۳	طول خطوط اصلی (صنعتی) ریلی	کیلومتر	۱۰۶۰	۱۰۶۰	۰	۱۰۶۰	۱۰۶۰	۱۰۶۰	۱۰۶۰	۱۰۶۰

احداث شبکه راه آهن از محل منابع عمومی و در قالب طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای عمدتاً توسط شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور انجام می گیرد. لیکن بهره برداری و نگهداری شبکه توسط شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران انجام می شود و بر اساس قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ و در راستای تفکیک تصدی ها از وظایف حاکمیتی، عمده ناوگان خصوصاً واگنهای باری و مسافری به بخش خصوصی واگذار شده است.

نکته حایز اهمیت در بررسی آمار فوق، روند رشد کم میزان جابجایی مسافر در حمل و نقل ریلی می باشد که تقارن آغاز این کاهش با زمان واگذار شرکت قطارهای مسافری رجا به تامین اجتماعی در قالب رد دیون می باشد که بیانگر اشکالات این شیوه خصوصی سازی می باشد.

شایان ذکر است که به دلیل ماهیت حمل و نقل ریلی و نیاز به سرمایه گذاری هنگفت در اجرای طرحهای ریلی و نیز آلات ناقله ریلی، برای حل مشکلات موجود پیشنهاداتی برای برنامه ششم پیشنهاد گردیده است. بدیهی است در صورت استمرار رویه کنونی، تحول مثبت چشمگیری در نظام حمل و نقل ریلی کشور به وجود نخواهد آمد.

جدول ۱-۱۳- ترکیب کالاهای حمل شده ریلی

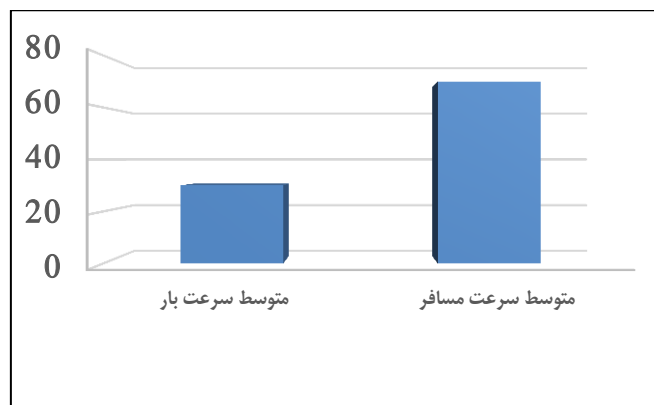
نوع کالای حمل شده	سهم از کل (درصد)
مواد نفتی	۰
مواد معدنی	۹۸
مواد کشاورزی	۰
مواد غذایی	۰
مواد صنعتی	۱,۱۶
سایر محمولات	۰,۳۳
توشه	۰,۲

همانطور که در جدول مشاهده می‌گردد، مهمترین متقاضی حمل ریلی، کالاهای معدنی می‌باشد که سهمی حدود ۹۸ درصد را به خود اختصاص داده است. البته با توجه به مجموع بار حمل شده توسط راه آهن که ۱,۱۱۷ میلیون تن می‌باشد، بار معدنی حمل شده توسط راه آهن نیز حدود ۱,۰۹۵ میلیون تن می‌باشد و عملاً مقدار قابل توجهی از بارهای معدنی استان توسط جاده حمل می‌گردد.

از مهمترین دلایل عدم رشد مناسب جابجایی مسافر در حمل و نقل ریلی می‌توان به :

- ناکارآمدی نحوه خصوصی سازی در واگذاری شرکت قطارهای مسافری رجا به تامین اجتماعی در قالب رد دیون
- افزایش چشمگیر قیمت بلیط قطارهای مسافری در مقایسه با سایر شقوق
- عدم ارتقاء کیفیت خدمات قطارهای مسافری علی‌رغم افزایش قیمت

از جمله مهمترین دلایل عدم تمایل به استفاده از حمل و نقل ریلی، پائین بودن متوسط سرعت سیر مسافر و بار در این سیستم می‌باشد. نمودار ۱۱ نشان‌دهنده متوسط سرعت سیر مسافر و بار در راه آهن می‌باشد. این در حالیست که بدلیل افزایش ارزش زمان، استفاده از قطارهای پرسرعت در دنیا رواج روزافزونی دارد. سرعت پائین سیر بار نیز ضمن کاهش ظرفیت عملی بخش ریلی، در عدم جذب بار ریل پسند توسط راه آهن نیز بسیار موثر می‌باشد. لازم به ذکر است که به دلیل تک خطه بودن اغلب مسیرهای ریلی کشور، اولویت در سیر قطارها، با قطارهای مسافری می‌باشد و لذا سرعت میانگین سیر و انتقال بار در شبکه راه آهن بسیار پایین می‌باشد.

شکل ۱-۱-۱۰- متوسط سرعت سیر بار و مسافر در راه آهن (کیلومتر بر ساعت)

۱-۱-۱-۴- حمل و نقل هوایی

حمل و نقل هوایی بعنوان سریعترین شیوه حمل و نقل، اهمیت بسیاری در فرایند توسعه کشورها ایفا می‌نماید.

سیستم حمل و نقل هوایی شامل سه رکن به شرح زیر می‌باشد:

- ✓ سیستم حاکمیتی یا رگولاتوری که در ایران توسط سازمان هواپیمایی کشوری انجام می‌گیرد.
- ✓ سیستم فرودگاهها و کمک ناوبری که توسط شرکت مادر تخصصی فرودگاههای کشور انجام می‌گیرد.
- ✓ سیستم ایرلاینها یا شرکتهای هواپیمایی که جابجایی مسافر و بار توسط این شرکتهای انجام می‌گیرد.
- ✓ در سالهای اخیر پیرو انتزاع شرکت فرودگاهها از سازمان هواپیمایی کشوری، موقعیت سازمان هواپیمایی کشوری بعنوان نهاد تنظیم‌گر تضعیف گردیده که این امر ایمنی هوانوردی را در کشور تحت تاثیر منفی قرار داده است.

جدول ۱-۱۴- شاخص های مربوط به عملکرد سیستم حمل و نقل هوایی استان

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		برنامه چهارم / رشد / متوسط دوره (درصد)	سالهای برنامه پنجم					رشد / برنامه پنجم / متوسط دوره (درصد)
			۱۳۸۴	۱۳۸۹		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
۱	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	میلیون نفر	۰,۴۱۵	۰,۲۰۹	۱۱,۳	۰,۷۱۲	۰,۶۹۵	۰,۶۷۱	۰,۷۸۶	۰,۷۵۱	۱,۳
۲	جابجایی مسافر هوایی (خارجی)	میلیون نفر	۰,۰۴۰۹	۰,۰۴۶	۲,۴	۰,۰۹۸	۰,۰۹۱	۰,۱۰۸	۰,۱۱۱	۰,۰۷۱	-۷,۷

بررسی ها نشانگر آنست تقاضای سفر هوایی در استان بالا بوده و متأسفانه دلیل محدودیتهای ناوگان و ضعف خدمات، تاکنون امکان پاسخگویی به آن به نحو مطلوب وجود نداشته است.

از جمله مهمترین چالشها و مشکلات بخش، بالا بودن سن ناوگان هوایی در ایران می باشد که حدود ۲۰ سال بوده در حالیکه میانگین جهانی آن حدود ۱۰ سال می باشد. از جمله مهمترین علل آن نیز تحریمهای غیرقانونی و ظالمانه غرب علیه جمهوری اسلامی ایران می باشد که با قوانین بین المللی نظیر مصوبات ICAO نیز میبایست و مغایرت دارد. این امر به مثابه یکی از بزرگترین چالشها برای شرکتهای هواپیمایی ایرانی، هزینه های هنگفتی را بر کشور تحمیل نموده است.

در حوزه فرودگاهی نیز مشکلاتی وجود دارد که می بایست با تدوین برنامه های عملیاتی مناسب در برنامه ششم، راهکار مناسب برای آنها اندیشیده شود. وضعیت مهمترین شاخصهای این حوزه به شرح زیر می باشد.

جدول ۱-۱۵- شاخصهای فرودگاهی

ردیف	هدف کمی / عنوان شاخص	واحد متعارف	سالهای برنامه چهارم		برنامه چهارم / رشد / متوسط دوره	سالهای برنامه پنجم					رشد / برنامه پنجم / متوسط دوره
			۱۳۸۴	۱۳۸۹		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
۱	ظرفیت اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاهها	میلیون نفر	۲,۱	۲,۱	۰	۲,۱	۲,۱	۲,۱	۲,۱	۲,۱	۰
۲	اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاهها	میلیون نفر	۰,۴۵۵	۰,۷۵۵	۱۰,۷	۰,۸۱	۰,۷۸۶	۰,۷۷۹	۰,۸۹۷	۰,۸۲۲	۰,۴

۱-۱-۵- هواشناسی

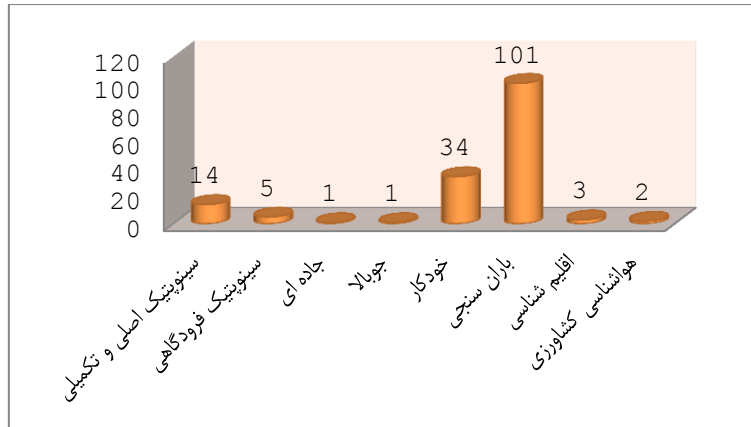
مزایای داشتن یک هواشناسی پیشرفته در سالهای اخیر مورد توجه اقشار مختلف جامعه بویژه مسئولین محترم استانی قرار گرفته است به همین علت و در پی اقبال عمومی از اطلاعات هواشناسی سعی شده تا با توسعه و تجهیز ایستگاههای دیده بانی ایجادبسترهای مخابراتی سریع و مطمئن، توسعه و تقویت سامانه‌های پردازشی ایجادبسترهای رسانه‌های متفاوت مانند تارنمای اینترنتی، هوانما و اجرای زنده و ضبط صدا و سیما مورد توجه ویژه قرار گیرد همچنین مراکز پژوهشی در گروههای مختلف در مورد شناخت حرکت جوی و پیش‌بینی آنها اقلیم و تغییر اقلیم و پیامدهای آن و موضوعات زیست محیطی که به جو مربوط می‌گردد بصورت جدی در انجام پروژه‌های مرتبط هستند.

از مهمترین مشکلات و محدودیت های هواشناسی استان عبارت از

- موازی کاری سایر دستگاهها در حوزه هواشناسی
  - محدودیت ظرفیت پردازش اطلاعات و DATA به واسطه عدم دسترسی به تجهیزات روز دنیا
- هواشناسی استان کرمان در طول سالیان گذشته بویژه در دو سال انتهایی برنامه چهارم و در طول برنامه پنجم توسعه فعالیت های خوبی در جهت گسترش ایستگاههای هواشناسی استان بویژه در بخش توسعه ایستگاههای خودکار هواشناسی داشته است. در حال حاضر تعداد ایستگاههای هواشناسی استان ۱۵۸ عدد می باشد.

جدول ۱-۱۶- وضعیت موجود ایستگاههای هواشناسی استان کرمان

ردیف	نوع ایستگاه	سال ۹۵	سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۴
۱	سینوپتیک اصلی و تکمیلی	۱۴	-
۲	سینوپتیک فرودگاهی	۵	-
۳	جاده ای	۱	۱
۴	جوبالا	۱	-
۵	خودکار	۳۴	۲۸
۶	باران سنجی	۱۰۱	۱۱
۷	اقلیم شناسی	۳	-
۸	هواشناسی کشاورزی	۲	۱
۹	جمع	۱۵۸	

شکل ۱-۱۱- وضعیت موجود ایستگاههای هواشناسی استان کرمان

جدول ۱-۱۷- شاخص های هواشناسی در سال های ۹۰ و ۹۴

رشد برنامه پنجم (درصد)	سال های برنامه پنجم		واحد متعارف	عناوین شاخص	ردیف
	۹۴	۹۰			
۱۱	۳۲	۲۱	ایستگاه	توسعه شبکه ایستگاههای هواشناسی	۱
۱۹	۲۲	۱۱	ایستگاه	شبکه سنجش برخط	۲
۰	۰	۰	ایستگاه	توسعه شبکه ایستگاههای پایش گرد و غبار جهت پایش وضعیت جاده ها	۳
۰	۰	۰	سامانه	توسعه شبکه سامانه جامع هواشناسی فرودگاهی	۴

جدول ۱-۱۸- شاخص های هواشناسی در سال ۹۵

۱۳۹۵	واحد متعارف	عناوین شاخص	ردیف
۳۴	ایستگاه	توسعه شبکه ایستگاههای هواشناسی	۱
۲۴	ایستگاه	شبکه سنجش برخط	۲
۰	ایستگاه	توسعه شبکه ایستگاههای پایش گرد و غبار جهت پایش وضعیت جاده ها	۳
۰	سامانه	توسعه شبکه سامانه جامع هواشناسی فرودگاهی	۴

۱-۱-۲- قابلیت‌ها ، ظرفیتها و تنگناها و چالش‌ها

- قرار گرفتن در پس کرانه های مکران و توسعه خطوط راه آهن
- کوریدور اصلی اتصال راه آهن جنوب به شمال کشور
- سبقت گرفتن طول بزرگراه ها از راه های اصلی استان
- قرار گرفتن در مسیرهای ترانزیتی جاده ای کشورهای همسایه شرقی
- قرار گرفتن در محورهای مواصلاتی جنوب به شمال و شرق به غرب کشور
- سهم غالب حمل و نقل جاده ای و پایین بودن سهم حمل و نقل ریلی در حمل و نقل داخلی کشور و مشکلات تبعی آن نظیر بالا بودن مصرف انرژی
- عدم نگهداری مناسب از راههای در دست بهره‌برداری
- فرسودگی ناوگان حمل و نقل کشور بخصوص در بخش هوایی و حمل بار جاده‌ای
- تلفات بالای جاده‌ای و مشکلات در حوزه ایمنی
- سهم غالب منابع عمومی دولت جهت اجرای طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای
- وجود پدیده خودمالکی در ناوگان حمل و نقل بار جاده ای
- محدودیتهای اعمال شده در خرید هواپیمای دست دوم در نظامنامه صندوق
- توسعه غیر اقتصادی بخشی از زیرساختهای حمل و نقل کشور و وجود تعداد زیادی فرودگاه و بندر غیر اقتصادی
- تعداد بسیار زیاد طرحهای نیمه تمام در دست اجرا و طول عمر زیاد پروژه های بخش حمل و نقل
- عدم استفاده مناسب از ظرفیتهای حمل و نقل ترانزیت
- کمبود خطوط ریلی مناسب و استاندارد به مبادی بار و مسافر.
- عدم اتصال ریلی ایستگاه ها به معادن و کارخانجات سطح استان.
- وجود ماسه های روان در محدوده خطوط که باعث کاهش سرعت و ایمنی قطارها میگردد .
- فرسودگی و قدمت بالای ۴۵ سال خطوط راه آهن از ایستگاه کرمان تا بافق به طول ۲۲۰ کیلومتر که در برخی نقاط باعث کاهش سرعت سیر قطارها به ۳۵ کیلومتر در ساعت شده است .
- عدم اتصال ریلی مرکز استان به چابهار جهت حمل بار و مسافر.
- محصولات پسته و خرما فصلی می باشد با درخواست صاحبان کالا بارگیری واعزام می گردد که بدلیل محدودیت و تاخیر واگذاری واگن (به دلیل کمبود شدید واگن در کشور) حمل عمدتاً از طریق جاده صورت می پذیرد.
- عدم اتصال ریلی راه آهن کرمان به سیرجان جهت حمل بار ومسافر به بندر عباس .
- عدم اتصال ریلی راه آهن کرمان به شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی منطقه کرمان .
- عدم حمل کک از طریق راه آهن در کارخانجات کک سازی شهرستان زرنند.
- عدم امکانات کافی و لازم جهت توسعه خدمات هواشناسی
- عدم توجه کافی به هشدارها و خطاریه های هواشناسی
- عدم انسجام لازم در دستگاههای متولی کاهش خسارات ناشی از بلایای جوی

۱-۲-۱- برنامه راهبردی

۱-۱-۱- اهداف کلی و راهبردها

هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کلی
<ul style="list-style-type: none"> افزایش ترانزیت و ارتقای نقش بین المللی سیستم حمل و نقل ارتقای ایمنی در کلیه شقوق حمل و نقل و کاهش تلفات افزایش سهم حمل و نقل ریلی بهبود شرایط زیست محیطی فعالیت‌های بخش و کاهش انتشار انواع آلاینده ها با تاکید بر کاهش سوخت مصرفی ناوگان حمل و نقل *رشد و توسعه حمل و نقل هوایی *افزایش سهم حمل و نقل عمومی در جابجایی مسافر ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر ارتقای کمی و کیفی زیرساخت‌های حمل و نقل افزایش کارایی در اجرای طرح‌های زیرساخت ارتقای خدمات هواشناسی 	<ul style="list-style-type: none"> توسعه حمل و نقل ترکیبی و چند وجهی (MultiModal) توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نگرش شبکه‌ای تعادل بخشی میان شقوق مختلف حمل و نقل از نظر جابجایی بار و مسافر متنوع سازی شیوه های تامین مالی بخش بهبود کیفیت شبکه جاده‌ای استان با اولویت راه‌های شریانی مطابق با استانداردهای فنی ارتقای بهره گیری از ظرفیتها و بکارگیری فن آوریهای نوین ریلی ممنوعیت احداث فرودگاههای جدید ممنوعیت احداث طرحهای خارج از چارچوب طرح جامع حمل و نقل ایجاد منابع مالی پایدار نگهداری شبکه با عوارض متداول بر جاده و سوخت و وسیله نقلیه مدیریت یکپارچه کلیه شیوه‌های حمل و نقل از طریق ایجاد سامانه‌های هوشمند *افزایش ایستگاه های هواشناسی

۱-۲-۱- اهداف کمی

جدول ۱-۹-۱- پیش بینی جابجایی مسافردرپایان برنامه ششم توسعه

هدف کلی	هدف کمی		سالهای برنامه ششم				
	واحد	عنوان	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
- افزایش سهم حمل و نقل ریلی - ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	میلیون نفر	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	۲۲٫۴	۲۲٫۸	۲۲٫۲	۲۶٫۱۳	۲۸٫۱
	میلیون نفر	جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)*	۴٫۹	۴٫۵	۴٫۱	۵٫۸۳	۶٫۷
	میلیون نفر	جابجایی مسافر ریلی	۰٫۷۳	۰٫۷۸	۰٫۸۳	۰٫۹۷	۱٫۱
	میلیون نفر	جابجایی مسافر هوایی (داخلی)	۰٫۸۶	۰٫۹۲	۰٫۹۸	۱٫۰۵	۱٫۱۲
	میلیون نفر	جمع جابجایی مسافر	۲۳٫۹۹	۲۴٫۵	۲۵٫۰۱	۲۸٫۱۵	۳۰٫۳۲

* بخشی از جابجایی مسافر جاده ای کل می‌باشد.

با هدف اصلاح نظام حمل و نقل مسافری کشور، افزایش جابجایی مسافر توسط راه آهن و هوایمایی به طور خاص مد نظر قرار گرفته که نشانگر توجه ویژه به تلاش برای اصلاح سیستم در برنامه ششم توسعه می‌باشد.

جدول ۱-۲۰- پیش بینی جابجایی بار در پایان برنامه ششم توسعه

سالهای برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	هدف کمی		هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶		واحد	عنوان	
۲۸,۸	۲۷,۶	۲۶,۹	۲۶	۲۵,۲	۲۳	میلیون تن	جابجایی بار جاده ای داخلی	- افزایش سهم حمل و نقل ریلی - ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر
۱,۸	۱,۶۷	۱,۵۴	۱,۴۲	۱,۳۲	۰,۳۷۴	میلیون تن	جابجایی بار ریلی داخلی	
۳۰,۶	۲۹,۲۷	۲۸,۴۴	۲۷,۴۲	۲۶,۵۲	۲۳,۳۷۴	میلیون تن	جمع جابجایی بار داخلی	

جدول ۱-۲۱- پیش بینی وضعیت هواشناسی در پایان برنامه ششم توسعه

سالهای برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	هدف کمی		هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶		واحد	عنوان	
۱۰۰	۸۵	۷۲	۶۴	۵۴	۲۴	ایستگاه	شبکه سنجش برخظ هواشناسی	ارتقای خدمات هواشناسی

جدول ۱-۲۲- احداث و توسعه شبکه زیرساختهای اصلی حمل و نقل تا پایان برنامه ششم توسعه

سالهای برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	هدف کمی		هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶		واحد	عنوان	
۳۹۵	۳۱۰	۲۲۵	۱۴۰	۵۴	۵۴	کیلومتر	طول آزادراهها	ارتقای کمی و کیفی زیرساختهای حمل و نقل افزایش کارایی در اجرای طرحهای زیرساخت
۲۴۶۸	۲۲۷۵	۲۱۰۸	۱۹۴۸	۱۷۹۲	۱۷۲۶	کیلومتر	طول بزرگراهها	
۱۱۵۴	۱۱۴۸	۱۱۲۶	۱۱۰۴	۱۰۸۲	۱۰۶۰	کیلومتر	طول خطوط اصلی ریلی	
۳,۵	۳,۵	۲,۱	۲,۱	۲,۱	۲,۱	میلیون نفر	ظرفیت اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاهها	

جدول ۱-۲۳- وضعیت تعداد تلفات تصادفات برون شهری

سالهای برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	هدف کمی		هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶		واحد	عنوان	
۲۸,۴	۲۷,۶	۲۶,۹	۲۶	۲۵,۲	۲۳	نفر	تعداد تلفات تصادفات برون شهری	ارتقای ایمنی در کلیه شقوق حمل و نقل و کاهش تلفات

جدول ۱-۲۴- نوسازی انواع ناوگان حمل و نقل در برنامه ششم توسعه

سالهای برنامه ششم					وضعیت در پایان سال ۱۳۹۵	هدف کمی		هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶		واحد	عنوان	
۱۰	۱۰,۲۳	۱۰,۴۳	۱۰,۶۵	۱۰,۸۶	۱۱,۰۹	سال	متوسط طول عمر اتوبوس	بهبود شرایط زیست محیطی فعالیت های بخش و کاهش انتشار انواع آلاینده ها با تاکید بر کاهش سوخت مصرفی ناوگان حمل و نقل ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر
۱۲,۲	۱۲,۵۸	۱۲,۸۴	۱۳,۰۱	۱۳,۳۷	۱۳,۶۴	سال	متوسط طول عمر مینی بوس	
۹,۳۴	۹,۵۴	۹,۷۴	۹,۹۴	۱۰,۱۴	۱۰,۳۵	سال	متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	
۱۳,۶۵	۱۳,۶۵	۱۳,۸	۱۳,۹۸	۱۴,۱	۱۴,۲۳	سال	متوسط طول عمر باری	
۹۰	۹۰	۷۵	۵۶	۵۲	۴۵	دستگاه	تعداد لکوموتیو(نوسازی و بهسازی)	
۱۰۶۰	۱۰۵۰	۱۰۴۰	۹۶۰	۸۴۰	۷۸۶	دستگاه	تعداد واگن باری(نوسازی و بهسازی)	
۱۴۳	۱۳۵	۱۱۵	۹۸	۸۲	۲۰	دستگاه	تعداد سالن مسافری(نوسازی و بهسازی)	

۱-۲-۲- راهبردها، سیاستها و اقدام های اساسی

اقدام	سیاست	راهبرد
<ul style="list-style-type: none"> • نوسازی ناوگان حمل و نقل • تکمیل پس کرانه‌ها ریلی استان به سواحل مکران • تسهیل فرایند استفاده از تسهیلات صندوق توسعه ملی برای نوسازی ناوگان حمل و نقل • بهبود نظام رگولاتوری و ارتقای نظارت در حمل و نقل هوایی • ایجاد راههای هوایی مستقیم و یکطرفه با هدف ایجاد کریدورهای هوایی مناسب بین المللی • ایجاد هماهنگی و مدیریت واحد در زمان وقوع سوانح • انتخاب محورهای پایلوت برای اصلاح فرهنگ رانندگی • اتصال شبکه ریلی به مراکز انبوه بار • تسریع در احداث و بهره برداری از مهمترین خطوط ریلی و راههای ترانزیتی با اولویت مسیرهای منطبق بر شبکه بزرگراههای آسیایی (AH) و راه آهن سراسری آسیا (TAR) • تسهیل فرایندهای اجرایی در دستگاههای ذیربط و اصلاح تشریفات گمرکی • افزایش ظرفیت خطوط ریلی از طریق تراکم بندی ، 	<ul style="list-style-type: none"> • رقابت پذیر کردن نرخ خدمات فرودگاهی • همکاری با خطوط هواپیمایی بین المللی و تعامل با سایر کشورها و تشویق به استفاده از آسمان استان • اصلاح شبکه با تاکید بر کریدورها و راههای شریانی • تقدم توسعه ریلی به جاده‌ای در طرحهای جدید • همکاری با سازمانهای دارنده شبکه مستقل هواشناسی • توسعه و بهبود حمل و نقل عمومی درون شهری و برون شهری • اصلاح نظام قیمت گذاری خدمات بر اساس ضوابط مربوطه و با رویکرد رقابتی • کردن تعرفه ها در مقایسه با کریدورهای رقیب • توسعه ترانزیت محموله های کانتینری • کاهش شدت مصرف سوخت از طریق افزایش سهم حمل و نقل ریلی در جابجایی کالا و مسافر • کاهش شدت مصرف سوخت از طریق نوسازی انواع ناوگان عمومی حمل و نقل جاده‌ای، ریلی و هوایی • بهبود کیفیت خدمات حمل و نقل جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی • ارتقای کیفیت خدمات • متناسب سازی ظرفیت شیوه‌های مختلف حمل و نقل و کاهش زمان سفر • تمرکز بر تکمیل پروژه‌های دارای اولویت که باعث رونق ترانزیت می‌گردد و پرهیز جدی از اجرای طرحها و پروژه‌هایی که از توجه فنی، اقتصادی و زیست محیطی برخوردار نمی‌باشد. 	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه حمل و نقل ترکیبی و چند وجهی (Multi Modal) • توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با توجه به نگرش شبکه‌ای • تعادل بخشی میان شقوق مختلف حمل و نقل از نظر جابجایی بار و مسافر • متنوع سازی شیوه های تامین مالی بخش • بهبود کیفیت شبکه جاده‌ای کشور با اولویت راه‌های شریانی مطابق با استانداردهای فنی • ارتقای بهره گیری از ظرفیتها و بکارگیری فن آوریهای نوین ریلی • ممنوعیت احداث فرودگاههای جدید • ممنوعیت احداث طرحهای خارج از چارچوب طرح جامع حمل و نقل • ایجاد منابع مالی پایدار نگهداری شبکه با عوارض متداول بر جاده و سوخت و

راهبرد	سیاست	اقدام
<ul style="list-style-type: none"> وسيله نقلیه • مدیریت یکپارچه کلیه شیوه‌های حمل و نقل از طریق ایجاد سامانه‌های هوشمند 	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه خطوط ریلی به ویژه تسریع در تکمیل طرح‌های در دست احداث اولویت‌دار • توسعه و نوسازی ناوگان ریلی • اتخاذ تدابیر حمایتی با اولویت پرداخت بخشی از مابه‌التفاوت سود تسهیلات ارائه شده به بخش خصوصی • توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل • استفاده از فناوری‌های نوین مهندسی در احداث زیرساخت‌ها با رویکرد کاهش زمان و هزینه احداث • تقویت سامانه‌های عمومی بالاخص ریلی به منظور کاهش مصرف انرژی • ارتقاء کیفی و تسهیل حمل و نقل ترانزیتی - توسعه خطوط حمل و نقل ترکیبی • افزایش ترانزیت بار و مسافر در شیوه‌های مختلف حمل و نقل • استفاده از فناوری‌های نوین به ویژه ICT در انجام امور مربوط به محمولات ترانزیتی • ایجاد سرویس‌های ویژه حمل و نقل ترکیبی کانتینری • اصلاح نظام قیمت‌گذاری و تعرفه‌ها • گسترش شبکه‌های حمل و نقل و اتصال به کریدورهای ترانزیتی بین‌المللی 	<ul style="list-style-type: none"> • گشایش ایستگاه‌ها و تأمین علائم و ارتباطات • اعمال سیاست‌های تشویقی جهت افزایش تعداد پروازهای عبوری از استان • اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دیگر قوانین تأثیرگذار به منظور تسهیل ترانزیت • ایجاد پنجره واحد جهت تسریع در امر ترانزیت • بهبود علائم ایمنی و ترافیکی در شبکه راه‌های ترانزیتی • ردیابی محموله‌های ترانزیتی به روش پلمپ الکترونیک • تجهیز مبادی ورودی و خروجی ترانزیت کانتینری به دستگاه XRAY دروازه‌ای • تجهیز (Port) حمل و نقل هوایی و خشکی در مقیاس تجارت بین‌المللی • احداث زیرساخت‌های حمل و نقل مبتنی بر تقاضای ترافیک و ملاحظات اقتصادی

۱-۲-۳- الزامات

- ✓ اصلاح ساختار سازمان هواپیمایی کشوری و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران به منظور ارتقای نظام رگولاتوری و حاکمیتی و ارتقای نظارت
- ✓ ایجاد بستر قانونی تأمین منابع مالی پایدار از طریق عوارض متعارف
- ✓ تعیین متولی برای مدیریت حمل و نقل ریلی حومه‌ای
- ✓ الزام هماهنگی میان دستگاه‌ها جهت هم‌افزایی و بهره‌برداری مناسب از شبکه‌های موجود هواشناسی
- ✓ ارتقای مشارکت عمومی - خصوصی از طریق پوشش برخی ریسک‌های قراردادی و بهبود شرایط جهت استفاده از تسهیلات

جداول عملیاتی برنامه ششم
(حجم عملیاتی و سرمایه گذاری
مورد نیاز)

۳-۱- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

نکته: در جدول "عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی" بر حسب نوع برنامه ریزی صورت گرفته و اطلاعات موجود به ۳ صورت زیر آمده است که بایستی مد نظر قرار گیرد:

۱- درصد مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی

۲- میزان مطلق مشارکت سالیانه در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰

۳- میزان مطلق مشارکت در سال اول (در ستون سال ۱۳۹۶) و تجمعی پنج سال برنامه (در ستون ۱۴۰۰)

۱-۱-۱- عناوین طرح های بخش حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه ششم

جدول ۱-۲۵- عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه				
						۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	توسعه شبکه زیربنایی جاده ای	تقویت و احداث و توسعه و بهسازی راهها	برنامه توسعه حمل و نقل جاده ای	مشارکت در احداث آزاد راه	کیلومتر	۵۴	۸۶	۸۵	۸۵	۸۵
۲				احداث و تکمیل بزرگراهها	کیلومتر	۶۶	۱۵۶	۱۶۰	۱۶۷	۱۹۳
۳				بهسازی و نوسازی راههای اصلی	کیلومتر	۳۰	۵۰	۴۳	۴۲	۴۲
۴				بهسازی و نوسازی راههای فرعی	کیلومتر	۲۲	۲۰	۲۲	۲۴	۲۵
۵				احداث و تکمیل و بهسازی راههای روستایی	کیلومتر	۳۷۸	۳۸۷	۳۸۶	۳۸۹	۴۰۲

عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی (میلیارد ریال)

(راه و شهرسازی)

مشارکت بخش غیر دولتی در تامین منابع		مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		۱۴۰۰	۱۳۹۶	واحد متعارف	هدف کمی	هدف کلی
۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶					
۱۰۴۱۳	۶۸۱۲	۴۰۷۱	۲۹۳۳	۷۴۷	۵۵۰	کیلومتر	احداث و توسعه و بهسازی راهها	تقویت و توسعه شبکه زیربنایی جاده ای

منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش حمل و نقل از محل درآمدهای عمومی (میلیارد ریال)

ردیف	طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی					جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	جمع کل
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰			
۱	مشارکت در احداث آزادراه	۱۳۹۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۲	احداث و تکمیل بزرگراهها	۱۳۸۴	۱۶۱۳۳	۶۹۲	۱۶۲۱	۱۵۵۷	۱۴۲۶	۱۴۱۹	۶۷۱۵	۹۴۶۶,۵	
۳	بهسازی و نوسازی راههای اصلی	۱۳۸۲	۱۴۷۶۵	۵۹۳	۸۰۳,۵	۷۷۶,۵	۸۵۷	۸۸۱	۳۹۱۱	۱۵۹۸۰,۵	
۴	بهسازی و نوسازی راههای فرعی	۱۳۸۴	۸۶۶۲	۲۸۳	۲۸۵	۲۹۹,۵	۳۰۲,۵	۳۰۲,۵	۱۴۷۵	۲۱۲۲	
۵	احداث و تکمیل و بهسازی راههای روستایی	۱۳۸۲	۷۰۱۸	۱۳۴۰	۱۳۱۴	۱۳۴۷,۵	۱۳۷۵,۵	۱۴۱۸,۵	۶۷۹۶,۵	۴۳۴۹۷	
۶	تعمیر و تجهیز اداره راه و شهرسازی	۱۳۹۶	—	۲۵	۲۹,۵	۳۳	۳۶,۵	۴۰	۱۶۴	—	

(میلیارد ریال)

شیوه تامین منابع مالی مورد نیاز انجام برنامه اجرایی بخش حمل و نقل در برنامه ششم

کل منابع مورد نیاز	از محل سایر منابع	سرمایه گذاری بخش غیر دولتی (فینانس)	اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	بازار سرمایه	منابع مالی خارجی			صندوق توسعه ملی	از محل تسهیلات	از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی	از محل درآمد اختصاصی	از محل درآمد عمومی	طرح	ردیف
					کمتر از ۱۰ درصد	۱۰ تا ۲۰ درصد	بیشتر از ۲۰ درصد							
۴۸۲۵۰	۰	۴۷۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۵۰	۰	۰	۰	۰	مشارکت در احداث آزاد راه	۱
۶۷۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۷۱۵	احداث و تکمیل بزرگراهها	۲
۳۹۱۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۹۱۱	بهسازی و نوسازی راههای اصلی	۳
۱۴۷۵,۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴۷۵,۵	بهسازی و نوسازی راههای فرعی	۴
۶۷۹۶,۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۶۷۹۶,۵	احداث و تکمیل و بهسازی راههای روستایی	۵
۱۶۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶۴	تعمیر و تجهیز اداره راه و شهرسازی	۶

عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

(راهداری و پایانه ها)

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶		۱۴۰۰	
				مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	مشارکت بخش غیر دولتی در تامین منابع	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۱	ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	میلیون نفر	۲۹,۴	۳۶	-	-
۲		جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)	میلیون نفر	۵,۶	۷,۰۹	-	-
۳		جابجایی بار جاده ای داخلی	میلیون تن	۲۹,۲۶	۳۵,۵	-	-
۴		تعداد پلیس راه	واحد	۱۲	۲۵	۱۶,۴۴۷	۱۴,۴۴۷
۵		تعداد مجتمع خدمات رفاهی	واحد	۲۹	۷۵	۱۵,۲۵۰	۱۴,۲۵۰
۶	ارتقای کمی و کیفی زیرساختهای حمل و نقل	نگهداری آزاد راه و بزرگراه	کیلومتر	۲۲۲۸	۴۲۷۸	۴۱۴,۸۰۲	۴۰۹,۸۰۲
۷		نگهداری راه اصلی و فرعی	کیلومتر	۳۹۱۵	۴۸۷۸	۶۲۲,۲۰۲	۶۱۴,۷۰۲
۸	افزایش کارایی در اجرای طرحهای زیرساخت	احداث ، بهسازی و نگهداری واحدهای مستقر در راهها	دستگاه	۱۶۷۵۸	۱۹۸۵۶	۱۸۸,۵۹۲	۱۹۶,۵۹۲

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶	۱۴۰۰	مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	
				۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۹	ارتقای ایمنی در کلیه شقوق حمل و نقل و کاهش تلفات	کاهش نقاط حادثه خیز	تعداد	۲۷۶	۹۰	۴۱۴,۸۵۷	۴۴۳,۸۵۷
۱۰	بهبود شرایط زیست محیطی فعالیت‌های بخش و کاهش انتشار انواع آلاینده ها با تاکید بر کاهش سوخت مصرفی ناوگان حمل و نقل	متوسط طول عمر اتوبوس	سال	۱۰,۸۶	۱۰,۰۲	-	-
۱۱		متوسط طول عمر مینی‌بوس	سال	۱۳,۳۷	۱۲,۳۳	-	-
۱۲	ارتقای کیفیت خدمات حمل و نقل بار و مسافر	متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	سال	۱۰,۳۵	۹,۳۵	-	-
۱۳		متوسط طول عمر باری	سال	۱۴,۲۳	۱۳,۵	-	-
۱۴	ارتقای کیفیت خدمات راهداری	نوسازی ، تعمیر ساختمانها و ناوگان ماشین آلات راهداری	میلیون ریال	۸۴۳۵۰	۸۹۳۵۰	۸۹۳۵۰	۸۴۳۵۰

منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخشی حمل و نقل از محل درآمدهای عمومی-میلیون ریال											
ردیف	طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی					جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	جمع کل
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰			
۱	رفع نقاط حادثه خیز و ایمن سازی محورهای استان	۱۳۹۶	-	۴۴۳,۸۵۷	۴۱۲,۸۵۷	۴۱۳,۸۵۷	۴۲۹,۸۵۷	۴۱۴,۸۵۷	۲,۱۱۵,۲۸۵	۲,۵۳۸,۳۴۲	
۲	تعمیر، تجهیز ساختمانها و ماشین آلات راهداری	۱۳۹۶	-	۸۴,۳۵۰	۸۵,۳۵۰	۸۷,۳۵۰	۹۴,۳۵۰	۸۹,۳۵۰	۴۴۰,۷۵۰	۵۲۸,۹۰۰	
۳	عملیات راهداری، نگهداری راه و روکش آسفالت راههای سطح استان	۱۳۹۶	-	۱,۰۲۴,۵۰۴	۱,۰۴۹,۵۰۴	۱,۰۵۳,۵۰۴	۱,۰۲۸,۵۰۴	۱,۰۳۷,۰۰۴	۵,۱۹۳,۰۲۰	۶,۲۳۱,۶۲۴	
۴	نگهداری، تعمیرات و احداث پلها، ابنیه فنی	۱۳۹۶	-	۱۸۸,۵۹۲	۱۹۳,۵۹۲	۱۸۷,۵۹۲	۱۸۸,۵۹۲	۱۹۶,۵۹۲	۹۵۴,۹۶۰	۱,۱۴۵,۹۵۲	
۵	پلیس راه	۱۳۹۶	-	۱۴,۴۴۷	۱۵,۴۴۷	۱۵,۴۴۷	۱۶,۴۴۷	۱۶,۴۴۷	۷۸,۲۳۵	۹۳,۸۸۲	
۶	مجتمع خدمات رفاهی	۱۳۹۶	-	۱۴,۲۵۰	۱۳,۲۵۰	۱۲,۲۵۰	۱۲,۲۵۰	۱۵,۲۵۰	۶۷,۲۵۰	۸۰,۷۰۰	

عناوین طرح های بخشی حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه										
حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
۱۶۲,۳۰۴۲	۳۶	۳۳,۷۳۹	۳۲,۲۵۰۵۲	۳۰,۸۵۵۰۶	۲۹,۴۵۹۶۱	میلیون نفر		توسعه حمل و نقل جاده ای	جابجایی مسافر جاده ای (کل)	۱
۳۲,۱۴۱۰۶	۷,۰۹۰۵۸۵	۶,۸۱۱۵۳۵	۶,۴۸۱۶۶۲	۶,۰۸۱۷۸۸	۵,۶۰۵۴۹۳	میلیون نفر			جابجایی مسافر جاده ای (عمومی)	۲
۱۶۱,۳۶۳۳	۳۵,۵	۳۳,۷۲۵۶۸	۳۲,۱۸۳۷۴	۳۰,۶۸۹۲۲	۲۹,۲۶۴۶۹	میلیون تن			جابجایی بار جاده ای داخلی	۳
۲۵	۲۵	۲۳	۲۰	۱۶	۱۲	دستگاه	پلیس راه		تعداد پلیس راه	۴
۷۵	۷۵	۶۲	۴۹	۳۵	۲۹		مجتمع خدمات رفاهی		تعداد مجتمع خدمات رفاهی	۵
۴۲۷۸	۴۲۷۸	۳۷۲۷	۳۱۶۲	۲۶۵۸	۲۲۲۸	کیلومتر	عملیات راهداری ، نگهداری راه و روکش آسفالت راههای سطح استان		نگهداری آزاد راه و بزرگراه	۶
۴۸۷	۴۸۷۸	۴۶۴۵	۴۳۸۸	۴۱۴۳	۳۹۱۵	کیلومتر			نگهداری راه اصلی و فرعی	۷
۱۹۸۵۹	۱۹۸۵۹	۱۸۹۶۴	۱۸۱۶۰	۱۷۴۴۲	۱۶۷۵۸	دستگاه	نگهداری ، تعمیرات و احداث پلها ، ابنیه فنی		احداث ، بهسازی و نگهداری واحدهای مستقر در راهها	۸
۹۰	۹۰	۱۳۷	۱۸۴	۲۳۱	۲۷۶	نقطه	رفع نقاط حادثه خیز و ایمن سازی		کاهش نقاط حادثه خیز	۹

عناوین طرح های بخشی حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه										
حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
							محورهای استان			
۱۰,۰۲	۱۰,۰۲	۱۰,۲۳	۱۰,۴۳	۱۰,۶۵	۱۰,۸۶	سال	نوسازی ناوگان بار و مسافر جاده ای	متوسط طول عمر اتوبوس	۱۰	
۱۲,۳۳	۱۲,۳۳	۱۲,۵۸	۱۲,۸۴	۱۳,۰۱	۱۳,۲۷	سال		متوسط طول عمر مینی بوس	۱۱	
۹,۳۵	۹,۳۵	۹,۵۴	۹,۷۴	۹,۹۴	۱۰,۱۴	سال		متوسط طول عمر سواری کرایه بین شهری	۱۲	
۱۳,۵	۱۳,۵	۱۳,۶۵	۱۳,۸	۱۳,۹۵	۱۴,۱	سال		متوسط طول عمر باری	۱۳	
۸۹۳۵۰	۸۹۳۵۰	۹۴۳۵۰	۸۷۳۵۰	۸۵۳۵۰	۸۴۳۵۰	میلیون ریال	تعمیر ، تجهیز ساختمانها و ماشین آلات راهداری	نوسازی ، تعمیر ساختمانها و ناوگان ماشین آلات راهداری	۱۴	

شیوه تامین منابع مورد نیاز انجام طرح های بخشی حمل و نقل در برنامه ششم														
میلیارد ریال														
کل منابع مورد نیاز	از محل سایر منابع	سرمایه گذاری بخش غیر دولتی (فاینانس)	اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	بازار سرمایه	منابع مالی خارجی			صندوق توسعه ملی	از محل تسهیلات بانکی	از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی	از محل درآمدهای اختصاصی	از محل درآمدهای عمومی	طرح	ردیف
					قراردادهای مشارکتی	فاینانس خارجی و صکوک ارزی	سرمایه گذاری مستقیم خارجی							
											۲,۱۱۵	رفع نقاط حادثه خیز و ایمن سازی محورهای استان	۱	
											۴۴۱	تعمیر ، تجهیز ساختمانها و ماشین آلات راهداری	۲	
											۵,۱۹۳	عملیات راهداری ، نگهداری راه و روکش آسفالت راههای سطح استان	۳	
											۹۵۵	نگهداری ، تعمیرات و احداث پلها ،ابنیه فنی	۴	
											-	نوسازی ناوگان بار و مسافر جاده ای	۶	
											۷۸	پلیس راه	۵	
	۲۰۰							۶۴۴			۶۷	مجتمع خدمات رفاهی	۶	
	۸۰۰							۳۲۰۶				نوسازی ناوگان بار و مسافر جاده ای	۶	

فرودگاه

عناوین طرح های بخش حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
اداره کل فرودگاهها	۵,۵	۱	۱	۲	۱	۰,۵	کیلومتر	بهبودی و توسعه باند دوم فرودگاه کرمان	برنامه توسعه حمل و نقل هوایی	توسعه زیرساختها به منظور ارتقای سطح ارائه خدمات ایمنی و پرواز	۱

عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی -میلیارد ریال

مشارکت بخش غیردولتی درتامین منابع		مشارکت بخش دولتی درتامین منابع		۱۴۰۰	۱۳۹۶	واحد متعارف	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶						
۵۰	۵۰			۲۵۰	۵۰	کیلومتر	توسعه زیرساختها به منظور ارتقای سطح ارائه خدمات و ایمنی پرواز	سازهای و ساخت در کیفیت ارتقاء فرودگاهی	۱

شیوه تامین منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش حمل و نقل در برنامه ششم-میلیارد ریال

ردیف	عنوان طرح	از محل درآمدهای عمومی	از محل درآمدهای اختصاصی	از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی	از محل تسهیلات	صندوق توسعه ملی	منابع مالی خارجی				کل منابع مورد نیاز
							سرمایه گذاری مستقیم خارجی	فاینانس خارجی و صکوک ارزی	قراردادهای مشارکتی	بازار سرمایه	
۱	بهسازی و توسعه باند دوم فرودگاه کرمان					۲۵۰					

راه آهن

عناوین طرح های بخش حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه					واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶						
اداره کل راه آهن	۸	۱	۶	۷	۵	کیلومتر	احداث راه آهن بم - جیرفت	برنامه توسعه حمل و نقل ریلی	جابجایی مسافر و بار	ارتقای کمی و کیفی جابجایی بار و مسافر	۱
	۱۴	۱۵	۱۵	۱۵	۸	کیلومتر	احداث راه آهن سیرجان کرمان	برنامه توسعه حمل و نقل ریلی			

عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع		مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		۱۴۰۰	۱۳۹۶	واحد متعارف	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶						
۷۶۰	۶۶۰	۸۰۰	۵۰۰	۲۹۰۰	۵۰۰	کیلومتر	جابجایی مسافر و بار	ارتقای کمی و کیفی جابجایی بار و مسافر	۱

منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش حمل و نقل از محل درآمدهای عمومی -میلیارد ریال

ردیف	عنوان طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی					جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	جمع کل
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰			
۱	احداث راه آهن بم -جیرفت	۱۳۹۶	۵۰۰	۱۰	۷۳۵	۷۸۰	۸۷۵	۲۹۰۰	۵۳۰۰	۸۲۰۰	

شیوه تامین منابع مالی مورد نیاز انجام برنامه اجرایی بخش حمل و نقل در برنامه ششم (میلیارد ریال)

ردیف	عنوان طرح	از محل درآمدهای عمومی	از محل درآمدهای اختصاصی	از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی	از محل تسهیلات	صندوق توسعه ملی	منابع مالی خارجی				بازار سرمایه	اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	سرمایه گذاری بخش غیردولتی (فاینانس)	از محل سایر منابع	کل منابع مورد نیاز
							سرمایه گذاری مستقیم خارجی	فاینانس خارجی و صکوک ارزی	قراردادهای مشارکتی	مشارکتی					
۱	احداث راه آهن بم - جیرفت	۲۹۰۰	۰	۰											۲۹۰۰
۲	احداث راه آهن سیرجان کرمان				۲۵۰۰									۱۴۰۰	۴۹۰۰

هواشناسی

عناوین طرح های بخش حمل و نقل و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه					واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶						
اداره کل هواشناسی	۱۹۸	۲۱۱	۲۰۸	۱۹۶	۱۷۰	ایستگاه	بهسازی و نوسازی شبکه ایستگاههای هواشناسی	توسعه علوم هواشناسی و اقلیم شناسی	توسعه ، تعمیر ، تجهیز ، بهسازی و احداث	توسعه و ارائه خدمات هواشناسی	۱
	۲	۲	۲	۳	۲	ایستگاه	تکمیل و تعمیر و تجهیز ساختمانها	ارائه خدمات هواشناسی	ایستگاههای هواشناسی		

عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی - میلیون ریال

مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع		مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		۱۴۰۰	۱۳۹۶	واحد متعارف	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶						
		۲۰۰۰	۱۷۲۰	۲۰۰۰	۱۷۲۰	ایستگاه	توسعه و ارائه خدمات هواشناسی	توسعه ، تعمیر ، تجهیز ، بهسازی و احداث ایستگاههای هواشناسی	۱

بخش دوم:

«ارتباطات و فناوری اطلاعات»

۲- ارتباطات و فناوری اطلاعات

مقدمه

امروزه سیاستگذاران بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در اغلب کشورهای جهان به اهمیت ویژه ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان یک فناوری توانمند پی برده‌اند. خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات برای رسیدن اغلب صنایع به سطوح عالی بهره‌وری، امکانات لازم را فراهم نموده است و هم‌چنین تسهیلات مورد نیاز را برای تبادل اطلاعات و ارتباطات ایجاد می‌کند. از طرفی یکی از عوامل مهم و موثر که باعث توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در جوامع مختلف می‌شود، کیفیت ارائه خدمات ارتباطی در آن‌هاست، به طوری که پیشرفت سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات باعث ظهور سیستم‌های سیار پیشرفته در این فناوری شده است.

در حال حاضر گسترش پایگاه‌های عظیم اطلاعاتی، مخابراتی نظیر اینترنت، سیستم‌های ارتباطات سیار زمینی و ماهواره‌ای، محیط‌های چندرسانه‌ای، سرویس‌های دیجیتال پخش صدا و تصویر و بسیاری از سرویس‌های جدید دیگر و کاربردی کردن در آن در اقصی نقاط کشورها همگی حکایت از تغییر و تحول شگرف در زمینه کاهش سطوح شکاف دیجیتالی دارد. در دنیای امروز اطلاعات نه تنها به عنوان یکی از منابع و دارایی‌های اصلی شناخته شده است بلکه در حکم وسیله و ابزاری برای مدیریت اثربخش بر سایر منابع و دارایی‌ها محسوب می‌شود و لذا از اهمیت و ارزش ویژه‌ای برخوردار گشته است، اما این ارزش تنها در صورتی محقق و دست یافتنی خواهد بود که اطلاعات بتوانند در زمان مناسب، با کیفیت مطلوب و امنیت قابل قبول در اختیار افراد مناسب قرار گیرد و ارتباطات به صورت مطلوب و بهینه برقرار شود، از این رو فناوری اطلاعات و ارتباطات که زمینه‌ساز انتقال و جابه‌جایی، بکارگیری و مدیریت مؤثر اطلاعات در کشورها است، از اهمیت حیاتی برخوردار شده است.

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات مشتمل بر زیربخش‌های پست، مخابرات، فناوری اطلاعات و فضا است که وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به عنوان نهاد ملی متولی حاکمیت این بخش وظیفه کلان سیاست‌گذاری، هدایت و نظارت را عهده‌دار است. اجزای ساختار کلان بخش به تفکیک عبارتند از: وزارت (سیاست‌گذار، هدایت‌کننده و ناظر)، کمیسیون تنظیم مقررات (مرجع تصویب مقررات)، سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی (مجری مصوبات کمیسیون و ایفاکننده وظایف نظارتی وزارت بر اپراتورها)، شرکت ارتباطات زیرساخت (تأمین‌کنندگان شبکه‌های زیرساختی ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان فناوری اطلاعات ایران (زیرساخت اطلاعاتی)، شرکت‌های پست ج.ا.ا، پست بانک و خدمات هوایی پیام (زیرساخت‌های شبکه پستی) و منطقه ویژه اقتصادی پیام، تأمین‌کنندگان شبکه‌های دسترسی و ارائه خدمات به مشترکین نهایی خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات (اپراتورهای غیردولتی در زیربخش‌های مخابرات و فناوری اطلاعات و اپراتورهای دولتی و غیردولتی در زیربخش پست)، تأمین و ارائه‌کنندگان محتوای مبتنی بر شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات (کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی) و مشترکین نهایی خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات (کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی) و دفاتر پیشخوان ارائه خدمات ارتباطی و دفاتر ICT روستایی.

پس از خصوصی‌سازی شرکت مخابرات ایران و تمرکز وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات بر امور حاکمیتی و نظارت عالی و به دنبال آن ایجاد اداره کل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان، تدوین برنامه‌های بخش و برش استانی فعالیت‌ها و اقدامات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در استان موجب استفاده حداکثری از منابع و امکانات فعلی در جهت توانمندی‌ها و پتانسیل‌های موجود در استان و افزایش نقش تسهیل‌گری ارتباطات و فناوری اطلاعات در سایر حوزه‌ها در استان خواهد شد.

امروزه نیز می‌توان به تولید و ارائه محصولات و خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات که اغلب محصول بخش خصوصی و استارت‌آپی بوده و بر روی شبکه زیر ساخت موجود ارائه می‌شود و سهمی در رشد شاخص‌های اقتصادی و به تبع آن اشتغال‌زایی، تولید ثروت و افزایش بهره‌وری دارد اشاره نمود.

۱-۲- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۱-۱-۲- توصیف و تحلیل شاخص‌های بخش طی برنامه پنجم

توسعه زیرساخت‌های ارتباطی به عنوان بستر ارتباطی که امکان ارائه سرویس‌ها و خدمات متنوع را فراهم می‌کند، از اهمیت بالایی برخوردار است. از آنجایی که هدف عمده از توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات، ارائه سرویس‌ها و خدمات گسترده به منظور افزایش کارایی و بهره‌وری در ابعاد مختلف اقتصادی و اجتماعی در یک جامعه است. در عین حال بدون وجود یک زیرساخت ارتباطی مناسب، امکان استفاده مناسب از دستاوردهای ارتباطات و فناوری اطلاعات وجود نخواهد داشت. لذا توسعه زیرساخت‌های شبکه‌ای ارتباطی به عنوان بستر ارتباطی که امکان ارائه سرویس‌ها و خدمات متنوع را فراهم می‌کند، از اهمیت بیشتری برخوردار است (جدول ۱). از این رو هسته‌های اولویت‌دار حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات عبارتند از: ۱- زیرساخت‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات ۲- کاربردها و خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات

جدول ۱-۲- عملکرد بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه چهارم و پنجم در استان کرمان

رشد برنامه پنجم (درصد)	سال‌های برنامه پنجم توسعه					واحد متعارف	عنوان شاخص	رتبه
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰			
۳,۴۷	۸۵۵۵۶۰	۸۴۳۹۷۶	۸۰۹۵۶۵	۷۷۵۷۹۴	۷۴۶۳۰۰	شماره	تعداد دایری تلفن ثابت (یا به روز رسانی)	۱
۲,۹۹	۲۷,۴۵	۲۷,۰۱	۲۶,۴۴	۲۵,۸۶	۲۴,۴۶	درصد	ضریب نفوذ تلفن ثابت	۲
۷,۵۰	۱۶۶۵۲۹۳	۱۵۱۶۶۱۱	۱۴۰۱۵۵۲	۱۳۳۷۲۹۶	-	شماره	تعداد دایری تلفن همراه (همراه اول)	۳
۷,۹۲	۵۳,۴۲	۴۹	۴۶	۴۵,۵	-	درصد	ضریب نفوذ تلفن همراه (همراه اول)	۴
۲,۹۸	۹	۷	۵	۳	۸	میلیون مرسوله	تعداد مرسولات پستی	۵
۲,۵۷	۳,۱	۲,۴	۱,۷	۱	۲,۸	مرسوله	سرانه مرسولات پستی	۶
۶۱,۷۰	۱۲۴	۵۶	۳۲/۴	۲۸/۹	-	Gbps	ظرفیت شبکه انتقال	۷
۵۳,۴۳	۷۰	۳۰	۲۱,۷۵۵	۱۹,۱۳	-	Gbps	ظرفیت کلی پهنای باند استان	۸
۸۷,۸۸	۱۲۸۷۹	۶۰۷۹	۲۷۲۵	۱۹۰۵	-	Mbps	کل پهنای باند واگذار شده	۹
۶۳,۷۶	۳۴۵۵	۲۱۷۰	۱۰۸۵	۷۷۵	-	Mbps	پهنای باند اینترنت واگذار شده	۱۰
۱۷,۴۶	۳۱,۰۴	۳۰,۱۵	۲۱,۱۴	۱۳,۵۸	-	درصد	ضریب نفوذ کاربران اینترنت	۱۱
۸۷,۴۲	۲۲۹۲۲۷	۱۷۱۴۷۷	۱۰۶۶۱۸	۶۸۰۶۰	۳۴۱۶۲	مشترک	پورت‌های واگذار شده	۱۲

۱۰۰	*	۱	۰	۰	۰	مرکز	مرکز داده استانی	۱۳
۸,۴۸	۴۸۳۰	۴۶۳۴	۳۴۸۷	۳۴۸۷	۳۴۸۷	روستا	روستاهای بالای ۲۰ خانوار دارای ارتباط	۱۴
۵,۷۵	۲۱۸	۲۱۸	۲۰۴	۱۸۴	-	دفتر	دفاتر پیشخوان خدمات دولت	۱۵
۰	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵	۴۰۵	دفتر	دفاتر ICT روستایی	۱۶
۷۵	۱۴	۸	۰	۰	۰	خدمت	عرضه خدمات نوین پستی	۱۷
-۱,۱۴	۶۵۵	۶۶۳	۶۸۹	۶۸۴	۶۸۶	دفتر	تعداد کل واحدهای پستی	۱۸

- اطلاعات در دسترس نمی باشد.

* تنها مرکز داده استان در سال ۱۳۹۳ افتتاح و هم اکنون در حال بهره برداری می باشد.

بررسی شاخص‌های عملکردی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات استان از ابتدای برنامه پنجم توسعه نشان می‌دهد که در برنامه توسعه زیرساخت ارتباطی شبکه پهن‌بند، ظرفیت شبکه انتقال، ۶۱,۷۰ درصد افزایش؛ پهنای باند IP داخلی، ۵۳,۴۳ درصد افزایش و میزان پهنای باند اینترنت واکذار شده ۶۳,۷۶ درصد افزایش داشته است.

۶۹,۸۷ درصد روستاهای استان از تلفن خانگی برخوردار و ۹۳ درصد روستاهای استان دارای ارتباط می باشند. در بخش توسعه دسترسی پرسرعت در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته از صفر در ابتدای برنامه به ۵۰۱ روستا رسیده است. در برنامه توسعه زیرساخت‌های پستی، توسعه خدمات نوین پستی ۷۵ درصد افزایش داشته است.

بر اساس اطلاعات تطبیقی شاهد رشد ۱۷,۴۶ درصدی ضریب نفوذ کاربران اینترنت ۸۷,۴۲ درصدی مشترکین اینترنت پهن باند ثابت استان بوده ایم. لذا با ادامه روند توسعه، فاصله موجود تا تحقق اهداف مطلوب تعیین شده برنامه ششم توسعه در حوزه شبکه از جمله: دسترسی ۸۰ درصدی خانوارها به پهن‌بند، امکان دسترسی پهن‌بند به ۹۰ درصد روستاها، افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ مگا بیت بر ثانیه وجود خواهد داشت.

سامانه جامع خدمات دولت الکترونیک در استان ایجاد گردیده است که پنجره واحد خدمات الکترونیک، شناسنامه خدمات دستگاه‌های اجرایی، فرآیند انجام خدمات، پورتال شهروندی را شامل می‌شود. تلاش در جهت ایجاد پایلوت دولت الکترونیک در استان صورت گرفته است. مرکز داده استان به عنوان یکی از مولفه‌های اصلی تحقق شبکه ملی اطلاعات در استان کرمان ایجاد گردیده است ولی به دلیل عدم تعریف طرح تجاری مطلوب با روابط مالی و اقتصادی مشخص منجر به حضور کم رنگ بخش غیردولتی در توسعه مرکز داده گردیده است. لذا فاصله با وضع مطلوب تعیین شده (ایجاد پوشش ۸۰ درصدی روستاهای بالای ۲۰ خانوار به حداقل چهار سرویس الکترونیکی دولت) زیاد می باشد.

اهم فعالیت‌های دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه‌های چهارم و پنجم به شرح ذیل می باشد:

- توسعه پهنای باند داخلی و زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات با استفاده از ظرفیت‌های قانونی و پتانسیل‌های موجود استان
- واگذاری بخش عمده‌ای از امور تصدی‌گری به بخش غیردولتی (صدور پروانه شرکت‌های FCP)
- بهبود سریع خدمات در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات از لحاظ قیمت و کیفیت
- ایجاد و توسعه شبکه ملی اطلاعات و مراکز داده داخلی با ویژگی‌های امن، ایمن و پایدار با پهنای باند مناسب
- ایجاد و توسعه نرم‌افزارهای پایه و کاربردی بومی
- توسعه شبکه دسترسی و صیانت اجتماعی
- ایجاد مرکز داده استانی، به منظور توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی جهت مسیریابی داخلی اطلاعات

- گسترش کاربری ارتباطات و فناوری اطلاعات، از جمله انجام اقداماتی در رابطه با دولت الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، تجارت الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی در استان

۲-۱-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود :

جدول ۲-۲- وضعیت برخی شاخص های فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۵

ردیف	عنوان شاخص	واحد متعارف	سال ۱۳۹۵
۱	تعداد دایری تلفن ثابت (یا به روز رسانی)	شماره	۸۸۶۹۴۰
۲	ضریب نفوذ تلفن ثابت	درصد	۲۸,۰۴
۳	تعداد دایری تلفن همراه(همراه اول)	شماره	۱۸۳۱۱۱۲
۴	ضریب نفوذ تلفن همراه(همراه اول)	درصد	۵۷,۸۹
۵	تعداد مرسولات پستی	میلیون مرسوله	۱۲
۶	سرانه مرسولات پستی	مرسوله	۴,۱
۷	ظرفیت شبکه انتقال	Gbps	۱۲۴
۸	ظرفیت کلی پهنای باند استان	Gbps	۱۰۰
۹	کل پهنای باند واگذار شده	Mbps	۲۲۰۰۰
۱۰	پهنای باند اینترنت واگذار شده	Mbps	۳۳۵۵
۱۱	ضریب نفوذ کاربران اینترنت	درصد	۴۴
۱۲	پورت های واگذار شده	مشترک	۲۴۶۵۵۵
۱۳	مرکز داده استانی	مرکز	۱
۱۴	روستاهای بالای ۲۰ خانوار دارای ارتباط	روستا	۴۹۵۵
۱۵	دفاتر پیشخوان خدمات دولت	دفتر	۲۲۳
۱۶	دفاتر ICT روستایی	دفتر	۴۱۶
۱۷	عرضه خدمات نوین پستی	خدمت	۲۴
۱۸	تعداد کل واحدهای پستی	دفتر	۶۴۳

۲-۱-۱-۳- تحلیل وضعیت فناوری اطلاعات و ارتباطات استان (SWOT) طی برنامه پنجم توسعه

نقاط ضعف:

- کم رنگ بودن جایگاه صنعت ICT در استراتژی صنعتی استان
- فراهم نبودن شرایط توسعه بنگاه‌های بزرگ خصوصی در صنعت ICT
- عدم ایجاد حلقه‌های ارتباطی نظام یافته میان پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی استان
- ضعف در بهره‌مندی از ظرفیت‌های ICT استان
- وجود موانع و محدودیت‌های غیرفنی در سرمایه گذاری خارجی در بخش ICT استان
- سهم پایین بخش خصوصی در صنعت ICT
- پایین بودن ضریب نفوذ دسترسی به اینترنت و کاربران اینترنت استان از میانگین کشوری.

- عدم وجود بودجه مکفی و مختص IT در دستگاه های اجرایی
- عدم توسعه مناسب شبکه پهن باند
- تاخیر در راه اندازی مرکز داده
- عدم توجه کافی به تولید خدمات و محتوای بومی
- عدم استفاده بهینه و اقتصادی از باندهای فرکانسی
- عدم توسعه کاربردهای شبکه
- نگاه ابزاری و تعریف پروژه هایی اداری در دستگاهها
- عدم توجه به موارد تاثیرگذاری فاوا در بخش های گوناگون
- عدم توجه به خلق سازوکارهای جلب سرمایه بخش خصوصی و عدم اقبال سرمایه گذاران بخش
- عدم توجه کافی به بخش ICT به عنوان زیرساخت توسعه
- عدم توجه به چارچوب های پیشنهادی سازمان ملل متحد جهت سیاستگذاری فاوا
- عدم توجه به سرمایه انسانی فاوا
- عدم توجه به داشبورد فناوری اطلاعات و ارتباطات
- عدم توجه به راهبردها و تکنولوژی های روز (راهبرد اقتصاد دیجیتال، رایانش ابری و ...)
- عدم وجود چارچوب تعامل پذیری در دولت الکترونیک
- عدم وجود رگولاتور قوی در حوزه IT
- عدم دسترسی به نقشه های دیجیتال و مبتنی بر GIS استانی
- عدم بهبود فضای رقابتی و تسهیل در سرمایه گذاری بخش خصوصی، به دلیل وجود قوانین مزاحم حاکم بر فرآیند مرتبط با تولید و سرمایه گذاری

نقاط قوت:

- توجه به ایمنی و امنیت سایبر.
- توجه به زیرساخت های فاوا
- اغلب روستاهای استان دارای تلفن خانگی و ارتباط می باشند.
- وجود مرکز داده در استان
- وجود زیرساخت مناسب نرم افزاری برای ایجاد پنجره واحد استانی
- تمرکز بر مدیریت دانش و اطلاعات در حوزه سلامت
- ایجاد ساز و کارهایی برای کاهش هزینه دسترسی به اطلاعات
- برقراری ارتباطات برای بنگاههای بخش خصوصی و دولتی
- توجه به خدمات دولت الکترونیک و افزایش شفافیت و کاهش اتلاف منابع
- توجه به زیرساختهای حقوقی اسناد الکترونیک و صدور گواهی الکترونیکی

تهدیدها:

- عدم سرمایه گذاری بخش خصوصی در حوزه IT در استان کرمان به اندازه مکفی
- وجود متولیان، تصمیم گیران و تصمیم سازان متعدد حوزه
- تغییرات سریع تکنولوژیها، استانداردها و ... در بخش ICT .
- کمبود شرکت های توانمند استانی در حوزه تولید محتوای دیجیتال و عدم توجه به این حوزه و شرکت های موجود
- وجود انحصار در حوزه شبکه دسترسی
- عدم توسعه مناسب کاربردهای شبکه (دولت الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، آموزش الکترونیکی،...)
- وجود موانع برای ارائه خدمات ارزش افزوده جدید مبتنی بر شبکه پهن باند
- عدم استفاده از ظرفیت سرمایه گذاری مشترک داخلی و خارجی
- هزینه بالای سرمایه گذاری و محدودیت تامین منابع مالی
- ضعف در بهره مندی از ظرفیت های ICT استان
- هزینه بالای خدمات و تجهیزات دسترسی به اینترنت

- عدم توجه به بازارهای رقابتی
- عدم توجه به فرصت های شغلی خاص حوزه IT با شغل های جدید
- عدم وجود سیاست ها و اهداف مشخص از آسیب پذیری های فردی و اجتماعی از سوی فضای مجازی
- عدم شفاف سازی قوانین و مقررات

فرصت ها:

- افزایش دانش آموختگان رشته های فاوا در استان.
- توجه به بهره گیری از فاوا برای آموزش الکترونیکی .
- توجه به اکوسیستم کارآفرینی در بخش ICT.
- ارائه تسهیلات به بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیر دولتی.
- تأکید بر حمایت از تولیدات بومی
- وجود بازار کار و سهولت راه اندازی کسب و کارهای بخش IT.
- وجود سیاست های درون بخشی در استفاده از ICT در تحقق اهداف فرهنگی نظام
- افزایش بودجه تحقیق و توسعه به ۳ درصد
- وجود شبکه های اجتماعی داخلی
- وجود سیاستگذاری درون نگر فرابخشی در توانمندسازی بخش غیر دولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری
- توجه به بهره گیری از فاوا برای آموزش الکترونیکی
- توجه به اکوسیستم کارآفرینی در بخش ICT.
- وجود سیاستهای درون نگر بخشی جهت ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیر دولتی.
- تأکید بر راهبرد توسعه صادرات برای خدمات فنی و مهندسی (فاوا و نرم افزار)

۲-۱-۱-۱-۲- تحلیل فاصله بین ادامه روند وضع موجود با مطلوب (سیاست های کلی برنامه ششم)

براساس اطلاعات درگاه پایش جامعه اطلاعاتی جمهوری اسلامی ایران، طبق آخرین آمار ITU (اتحادیه بین المللی مخابرات و ارتباطات) در سال ۱۳۹۵ از ۹۲۹ هزار خانوار ساکن استان، ۹۱،۳۵ درصد خانوارها دارای دسترسی به رادیو، ۹۹،۸۷ درصد دسترسی به تلویزیون، ۹۹،۲۳ درصد دسترسی به تلفن، ۵۰،۲۲ درصد دسترسی به اینترنت در محل سکونت و ۵۰،۲۲ درصد دسترسی به رایانه دارند. نتیجه بررسی این شاخص ها با میانگین کشوری نشان دهنده وضعیت متوسط استان کرمان می باشد چرا که در شاخص دسترسی به رادیو، استان از میانگین کشوری حدود ۳،۱ درصد بالاتر، در شاخص دسترسی به تلویزیون ۰،۵۴ درصد بالاتر، در شاخص دسترسی به تلفن ۰،۵۶ درصد بالاتر است، در شاخص های دسترسی به اینترنت ۵،۲۵ درصد و دسترسی به رایانه حدود ۷،۱۴ درصد پایین تر از میانگین کشوری می باشد.

ضریب نفوذ استفاده از تلفن همراه در استان ۸۳،۲۳ درصد می باشد که در مقابل میانگین کشوری که ۷۱،۷ درصد می باشد، حدود ۱۱،۵۳ درصد بالاتر می باشد. ضریب نفوذ کاربران اینترنت استان ۴۴،۰۵ درصد است که نسبت به میانگین کشوری با ۴۵،۳۳ درصد، حدود ۱،۲۸ درصد پایین تر می باشد.

- لذا با در نظر گرفتن هزینه بالای خدمات و تجهیزات دسترسی به اینترنت و پایین بودن ظرفیت، سرعت و کیفیت پهن باند، در صورت ادامه روند موجود فاصله زیادی با تحقق اهداف مطلوب تعیین شده برنامه ششم توسعه در حوزه شبکه از جمله: دسترسی ۸۰ درصدی خانوارها به پهن باند، امکان دسترسی پهن باند به ۹۰ درصد روستاها، افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ Mbps وجود خواهد داشت.
- در صورت ادامه روند موجود به دلیل عدم توسعه کاربردهای شبکه و نگرش پیمانکاری به استقرار دولت الکترونیک به جای آزادسازی و اپراتوری خدمات، تحقق ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی ممکن نمی باشد.
- به دلیل کمبود منابع سرمایه گذاری و موانع موجود در مشارکت با کشورهای صاحب فناوری؛ در صورت ادامه روند موجود رسیدن به اهداف تعیین شده در حوزه صنعت از جمله: رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوری های نوین از جمله نسل پنجم تلفن همراه، داده های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا امکان پذیر نمی باشد.

جدول ۲-۳- بررسی وضعیت توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات توسط ITU در سال ۹۵

شاخص	استان کرمان	کشوری
جمعیت	۳۱۶۴۷۱۸	۷۹۹۲۶۲۷۰
تعداد خانوار ساکن	۹۲۹۱۹۹,۸۵	-
تعداد روستاهای دارای ارتباط	۴۹۵۵	-
ضریب نفوذ خانوارهای دارای دسترسی به رادیو	۹۱,۳۵ %	۸۸,۲۵ %
ضریب نفوذ خانوارهای دارای دسترسی به تلویزیون	۹۹,۸۷ %	۹۹,۳۳ %
ضریب نفوذ خانوارهای دارای دسترسی به تلفن	۹۹,۲۳ %	۹۸,۶۷ %
ضریب نفوذ خانوارهای دارای دسترسی به اینترنت	۵۰,۲۲ %	۵۵,۴۷ %
ضریب نفوذ خانوارهای دارای دسترسی به رایانه	۵۰,۲۲ %	۵۷,۳۶ %
ضریب نفوذ افراد استفاده کننده از تلفن همراه	۸۳,۲۳ %	۷۱,۷ %
ضریب نفوذ استفاده از اینترنت (بالای ۶ سال)	۴۴,۰۵ %	۴۵,۳۳ %
تعداد مشترکین تلفن ثابت (ثابت، WLL و تلفن همگانی)	۸۹۲۵۲۳	۳۰۸۲۸۳۹۲
تعداد مشترکین فعال تلفن همراه	۲۸۶۵۹۶۹	۸۲۹۵۲۴۶۹
تعداد مشترکین پهن باند ثابت ADSL	۲۳۲۱۴۶	۸۳۴۱۰۲۲
تعداد مشترکین پهن باند بی سیم WiMAX	۱۰۲۲۳	۹۴۸۲۳۱
مجموع مشترکین پهن باند سیار (۳G)	۸۵۵۸۰۹	۲۸۹۰۹۹۴۳
مجموع مشترکین پهن باند سیار (۴G)	۱۰۵۹۱۶	۴۳۳۶۱۲۶
مجموع مشترکین پهن باند بین الملل	۱۶۷۶	۷۱۴۸۱۴
مجموع مشترکین پهن باند	۱۲۰۵۷۷۰	۴۳۲۵۰۱۳۶
امتیاز ارزیابی با متدولوژی ITU	۵,۰۵	۵,۵۷
وضعیت استان	متوسط	-

۲-۲- اهداف کلان و راهبردها

بر اساس سند توسعه فناوری اطلاعات استان، اهداف بنیادی این بخش شامل:

- توسعه (کمی و کیفی) متوازن، پایدار، هوشمند و دانش محور فناوری اطلاعات و ارتباطات استان
- ارتقاء و بهبود مشارکت های سازمانی (بین سازمانی)، مردمی و بخش های خصوصی در حوزه فاوای استان
- ارتقاء مستمر و به روز کمیت و کیفیت خدمات و کارکردهای فاوای سازمان ها به کلیه ذینفعان استان
- پایدارسازی منابع مالی و اصلاح و بهبود ساختار هزینه-منفعت در حوزه فاوای استان
- برون سپاری و خصوصی سازی هوشمندانه فاوای سازمان های استان
- اصلاح و بهبود ساختار مدیریتی- اجرایی، برنامه ریزی و سیستم نظارتی-کنترلی حوزه فاوای استان (با ویژگی های مشارکت جو، نوآور، کارآمد و اثربخش).
- ایمن سازی، استانداردسازی، برقراری امنیت و اعتمادسازی، آموزش و فرهنگ سازی در حوزه فاوای استان
- دستیابی استان به جایگاهی شایسته در عرصه اقتصادی، علمی و پژوهشی و ... ملی مبتنی و متکی بر فاوا
- انسجام بخشی و یکپارچه سازی سامانه مدیریت خدمات دیجیتال، شبکه دولت الکترونیک و ... در بین سازمان های استان

۲-۲-۱- استراتژی‌های توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات

مهم‌ترین استراتژی‌های توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات قابل برنامه‌ریزی در سطح استان بر اساس اهداف کمی چشم-انداز جهانی تا سال ۲۰۲۰ میلادی شامل موارد زیر می‌باشد:

- هدف استراتژی ۱: رشد و توسعه - توانمندسازی و ترغیب دسترسی به ارتباطات و بهره‌برداری روزافزون
  - ۵۵ درصد از خانوارها می‌بایست تا سال ۲۰۲۰ به اینترنت دسترسی داشته باشند.
  - ۶۰ درصد از افراد می‌بایست تا سال ۲۰۲۰ از اینترنت استفاده نمایند.
- هدف استراتژی ۲: عمومی کردن - کاهش شکاف‌های دیجیتالی و فراهم نمودن امکان بهره‌برداری از پهن باند برای عموم
  - تحت پوشش قرار گرفتن ۹۰ درصد از خانوارهای روستایی تا سال ۲۰۲۰ به پهن باند
  - توانمندسازی محیط و ایجاد قابلیت اطمینان از ارتباطات حوزه ICT می‌بایست برای اشخاص ناتوان و معلول تا سال ۲۰۲۰ فراهم شود.
- هدف استراتژی ۳: تداوم پذیری - مدیریت چالش‌های ناشی از توسعه ارتباطات ICT
  - آمادگی برای امنیت سایبری می‌بایست تا سال ۲۰۲۰ به میزان ۴۰ درصد بهبود یابد.
  - حجم زباله‌های الکترونیکی زائد تا سال ۲۰۲۰ می‌بایست به میزان ۵۰ درصد کاهش یابد.
- هدف استراتژی ۴: نوآوری و مشارکت - راهبری، بهبودبخشی و تطبیق با تغییرات محیط ارتباطات ICT
  - ایجاد محیط ICT برای نوآوری
  - مشارکت موثر سهامداران در حوزه ICT

۲-۲-۲- اهم چالش‌ها و موانع تحقق کامل اهداف و برنامه‌های بخش

- عدم توسعه شبکه پهن‌باند: عدم سرمایه‌گذاری مناسب در توسعه شبکه پهن‌باند و نبود همکاری مناسب بین اپراتورها و نهادهای عمومی برای توسعه شبکه
- وجود انحصار در حوزه شبکه دسترسی: انحصار شرکت مخابرات ایران در زیرساخت‌های شبکه تلفن ثابت و عدم وجود شرکتهای فعال در لایه دسترسی، باعث ایجاد فاصله زیادی در شاخص سطح دسترسی به اینترنت شده است.
- تأخیر در راه اندازی مرکز داده: استان کرمان از استانهایی است که مرکز داده آن در سال ۹۳ ایجاد گردید. تأخیر در راه اندازی این مرکز و عدم آرایه سرویس‌های مشخص و همچنین عدم تعریف طرح تجاری مطلوب با روابط مالی و اقتصادی مشخص در حوزه ICT منجر به حضور کم‌رنگ بخش غیر دولتی در بخش مذکور گردید.
- عدم توجه کافی به تولید خدمات و محتوای بومی: علیرغم رویکرد توسعه شبکه اینترنت و ایجاد زیرساخت مناسب در سالهای گذشته، به تولید محتوای بومی کمتر توجه گردید و به طوری که از زیرساخت موجود استفاده مناسب صورت نمی‌گرفت.
- عدم توسعه کاربردهای شبکه: علیرغم لزوم گسترش کاربری ارتباطات و فناوری اطلاعات برای توسعه استان، ارائه خدمات مختلف اداری، اقتصادی، اجرائی و فنی و ... که با عناوینی نظیر دولت الکترونیکی، سلامت الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، ... در استان با جدیت دنبال نشده است.
- عدم استفاده بهینه و اقتصادی از باندهای فرکانسی: در حال حاضر بخشی از باندهای فرکانسی که در اختیار برخی از نهادها از جمله سازمان صدا و سیما و نهادهای نظامی و امنیتی می‌باشد به صورت غیر اقتصادی استفاده شده که در صورت آزادسازی آنها و جایگزینی با باندهای فرکانسی دیگر، هزینه‌های توسعه خدمات نوین مبتنی بر شبکه‌های تلفن همراه به صورت چشمگیری کاهش می‌یابد.

- وجود موانع برای ارائه خدمات ارزش افزوده جدید مبتنی بر شبکه پهن‌بند: با توجه به روند رشد فناوری و تحولات اساسی در عرضه خدمات نوین به دلیل عدم تأمین بسترهای لازم جهت ارائه خدمات مذکور و تعلل شرکت‌های ارائه‌کننده، این خدمات محقق نشده است.
- عدم اقبال سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی: با توجه به پیچیدگی ساختارها و فرایندهای مرتبط با تولید و سرمایه‌گذاری در استان، عدم شفافیت قوانین و مقررات و وجود قوانین مزاحم
- عدم دسترسی به نقشه‌های دیجیتال و مبتنی بر GIS استانی

۲-۲-۳- اهداف، راهبردها و سیاست‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه ششم توسعه کشور

(۱) اهداف کلی:

- ۱) افزایش ظرفیت پهن‌بند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات
- ۲) افزایش محتوای بومی در فضای مجازی
- ۳) افزایش ارائه خدمات الکترونیکی دولتی
- ۴) ارتقاء دانش داخلی در خصوص فناوری‌های پیشرفته و تولید بومی محصولات راهبردی
- ۵) افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولتی برای روستاها، مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی
- ۶) افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ۷) افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین الملل
- ۸) تأمین امنیت و صیانت از حقوق و حریم‌های فردی و اجتماعی در شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ۹) توسعه فناوری‌ها، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور

(۲) سیاست‌های کلی مرتبط: (برگرفته از سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری)

- بند ۱۹- تقسیم کار و تعیین نقش ملی در مناطق، استان‌ها، نواحی و سواحل و جزایر کشور با رعایت الزامات آن در چارچوب سیاست‌های کلی مربوط، به منظور افزایش تولید ثروت ملی و حمایت دولت از سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و روستایی.
- بند ۲۸- اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (از قبیل صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، حمل و نقل، مواد پیشرفته، ساختمان، فناوری اطلاعات و ارتباطات، هوافضا، دریا، آب و کشاورزی) و افزایش ضریب نفوذ فناوری‌های پیشرفته در آنها.
- بند ۳۲- کسب جایگاه برتر منطقه در توسعه دولت الکترونیک در بستر شبکه ملی اطلاعات.
- بند ۳۳- توسعه محتوی در فضای مجازی براساس نقشه مهندسی فرهنگی کشور تا حداقل پنج برابر وضعیت کنونی و بومی‌سازی شبکه‌های اجتماعی.
- بند ۳۴- ایجاد، تکمیل و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تأمین امنیت آن، تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی فضای مجازی و پالایش هوشمند آن و ساماندهی، احراز هویت و تحول در شاخص ترافیکی شبکه به طوری که ۵۰ درصد آن داخلی باشد.

- بند ۳۵- بهره‌گیری از موقعیت ممتاز کشور با هدف تبدیل ایران به مرکز تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و گسترش حضور در بازارهای بین‌المللی.
- بند ۳۶- حضور مؤثر و هدفمند در تعاملات بین‌المللی فضای مجازی.
- بند ۳۷- افزایش سهم سرمایه‌گذاری زیرساختی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا رسیدن به سطح کشورهای برتر منطقه.
- بند ۳۸- توسعه فناوری فضایی با طراحی، ساخت، آزمون، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور.

۳) راهبردهای تحقق اهداف:

۱. افزایش سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی (جهت کاهش هزینه‌های ملی)
۲. جذب سرمایه‌گذار مشترک داخلی و خارجی در توسعه شبکه‌های دسترسی
۳. استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (فرکانس، آدرس و دامنه اینترنتی، تخصیص شماره و ...) و اعمال مدیریت کارآمد
۴. مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن‌بند متناسب درآمد سرانه
۵. ارتقاء نظام‌ها و زیرساخت‌های تنظیم مقرراتی، نظارتی و امنیتی بخش ICT
۶. بسترسازی حضور شبکه‌های جهانی توزیع محتوا (CDN) و فعالیت شبکه‌های اجتماعی در داخل کشور (مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور)
۷. کاهش هزینه‌های زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای بومی
۸. تامین بسترهای تولید و توسعه محتوای بومی (جویشگر، مرورگر، ایمیل، شبکه‌های اجتماعی و ...)
۹. تغییر نگرش استقرار دولت الکترونیکی از پیمانکاری به آزادسازی و اپراتوری خدمات
۱۰. تمرکز در سیاستگذاری، هدایت و نظارت توسعه دولت الکترونیکی
۱۱. تحقیق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات راهبردی بومی در شبکه
۱۲. مشارکت با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی بومی
۱۳. سمت‌دهی آموزش، پژوهش و نوآوری به تقاضا محوری و حل مسائل حال و آتی
۱۴. رصد و پژوهش فناوری‌های پیشرفته و تعامل با مراکز علمی و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی
۱۵. سرمایه‌گذاری مستقیم دولت و یا مشترک سازمان توسعه‌ای با بخش غیردولتی در مناطق کمتر توسعه یافته، روستایی و مناطق مرزی
۱۶. تغییر کارکرد شرکت پست‌بانک به بانک تخصصی - توسعه‌ای دولتی
۱۷. روزآمد نمودن مصادیق خدمات عمومی اجباری ICT
۱۸. بسترسازی و گشایش حقوقی و فرهنگی ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده ارتباطی و فناوری اطلاعات توسط شورای عالی فضای مجازی
۱۹. شفاف‌سازی و بهبود محیط کسب و کار برای ارائه کنندگان خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات
۲۰. ساماندهی و نظام‌مند نمودن بازار خدمات پستی

۲۱. سرمایه‌گذاری مشترک بخش‌های دولتی و غیردولتی با اپراتورهای بین‌المللی و منطقه‌ای
۲۲. ارتقاء فناوری‌ها و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی
۲۳. توسعه ICT و احداث کریدورهای پرظرفیت حمل و نقل اطلاعات جهت تجارت بین‌المللی محصولات نرم‌افزاری
۲۴. تحقیق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات بومی امنیت شبکه
۲۵. تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی شبکه‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات کشور
۲۶. مشارکت اپراتورهای دسترسی و توزیع صیانت اجتماعی شبکه به لایه‌های دسترسی
۲۷. گذار از IPv۴ به IPv۶ با قابلیت اصالت سنجی
۲۸. ارتقاء قابلیت‌های امنیتی شبکه‌های ICT همزمان با توسعه شبکه
۲۹. حمایت و قطب‌سازی ظرفیت‌های فعال بخش فضایی و انتقال فناوری‌های پیشرفته با حفظ توانمندی‌های تجمیع سیستمی
۳۰. توسعه متوازن فعالیت‌ها و بهره‌برداری حداکثری از زیرساخت‌های فضایی
۳۱. مشارکت و همکاری با اپراتورها و سازندگان خارجی فضایی

۴) سیاست‌ها:

۱. رعایت توازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استانهای کشور
۲. اعمال مدیریت یکپارچه بر شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور
۳. آزادسازی ارائه خدمات پستی
۴. مشارکت با بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) جهت خرید ماهواره ملی
۵. استفاده از روشهای تأمین منابع پروژه‌ها به شیوه مشارکت عمومی خصوصی (PPP)
۶. آزادسازی ارائه خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات
۷. رعایت بی‌طرفی تکنولوژی در اعطای مجوزهای اپراتوری
۸. رفع انحصار و ایجاد نظام شراکتی در استفاده از مصادیق انحصاری شبکه دسترسی
۹. اجازه ورود به شبکه‌های جهانی توزیع محتوا (CDN) و شبکه‌های اجتماعی داخلی مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور
۱۰. استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بخش‌های خصوصی و نهادهای عمومی غیر دولتی در ارائه خدمات دولت الکترونیک، توسعه شبکه دسترسی و ...
۱۱. اولویت بکارگیری محصولات راهبردی تولید داخل در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

۲-۲-۴- برنامه راهبردی توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات :

ردیف	اهداف کلی	راهبردها
۱	افزایش ظرفیت پهن‌بند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> -افزایش سرمایه‌گذاری زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی جهت کاهش هزینه های ملی -جذب سرمایه‌گذاری مشترک داخلی و خارجی در توسعه شبکه‌های دسترسی -استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (فرکانس، آدرس و دامنه اینترنتی، تخصیص شماره و اعمال مدیریت کارآمد) -مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن باند متناسب با درآمد سرانه
۲	افزایش محتوای بومی در فضای مجازی	<ul style="list-style-type: none"> - ارتقاء نظام‌ها و زیرساخت‌های تنظیم مقرراتی، نظارتی و امنیتی بخش ICT - تامین بسترهای تولید و توسعه محتوای بومی (جویشگر، مرورگر، ایمیل، شبکه‌های اجتماعی و ...) - کاهش هزینه‌های زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای بومی - بسترسازی حضور شبکه‌های جهانی توزیع محتوا (CDN) و فعالیت شبکه‌های اجتماعی در داخل کشور (مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور)
۳	افزایش ارائه خدمات الکترونیکی دولتی	<ul style="list-style-type: none"> - تغییر نگرش استقرار دولت الکترونیکی از پیمانکاری به آزادسازی و اپراتوری خدمات - تمرکز در سیاستگذاری، هدایت و نظارت توسعه دولت الکترونیکی
۴	ارتقاء دانش داخلی در خصوص فناوری‌های پیشرفته و تولید بومی محصولات راهبردی	<ul style="list-style-type: none"> - مشارکت با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی بومی -تحقیق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات راهبردی بومی در شبکه -سمت‌دهی آموزش، پژوهش و نوآوری به تقاضا محوری و حل مسائل حال و آتی - رصد و پژوهش فناوری‌های پیشرفته و تعامل با مراکز علمی و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی
۵	افزایش پوشش شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولتی برای روستاها، مناطق کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه متوازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور - سرمایه‌گذاری مستقیم دولت و یا مشترک سازمان توسعه ای با بخش غیر دولتی در مناطق روستایی، کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی - تغییر کارکرد شرکت پست‌بانک به بانک تخصصی - توسعه‌ای دولتی - روزآمد نمودن مصادیق خدمات عمومی اجباری ICT
۶	افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> - بسترسازی و گشایش حقوقی و فرهنگی ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده ارتباطی و فناوری اطلاعات توسط شورای عالی فضای مجازی - شفاف‌سازی و بهبود محیط کسب و کار برای ارائه کنندگان خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات
۷	افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین الملل	<ul style="list-style-type: none"> - ساماندهی و نظام‌مند نمودن بازار خدمات پستی - ارتقاء فناوری‌ها و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی - توسعه ICT و احداث کربودرهای پرظرفیت حمل و نقل اطلاعات جهت تجارت بین‌المللی محصولات نرم-افزاری - سرمایه‌گذاری مشترک بخش‌های دولتی و غیردولتی با اپراتورهای بین‌المللی و منطقه‌ای
۸	تامین امنیت و صیانت از حقوق و حریم‌های فردی و اجتماعی در شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات	<ul style="list-style-type: none"> -تعامل فعال و مشارکت با اپراتورهای دسترسی و توزیع صیانت اجتماعی شبکه به لایه‌های دسترسی - جهت‌دهی به چرخه فناوری برای گذار از IPv4 به IPv6 با قابلیت اصالت‌سنجی - ارتقاء قابلیت‌های امنیتی شبکه‌های ICT همزمان با توسعه شبکه
۹	توسعه فناوری‌ها، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره‌برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	<ul style="list-style-type: none"> - توسعه متوازن فعالیت‌ها و بهره‌برداری حداکثری از زیرساخت‌های فضایی و حفظ نقاط مداری - مشارکت و همکاری با اپراتورها و سازندگان خارجی فضایی - حمایت و قطب‌سازی ظرفیت‌های فعال بخش فضایی و انتقال فناوری‌های پیشرفته با حفظ توانمندی‌های تجمیع سیستمی

۲-۲-۵- تعیین اهداف کمی:

ردیف	اهداف		واحد اندازه‌گیری	پایان سال ۱۳۹۵	سالهای برنامه ششم				
	هدف کلی	هدف کمی			۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	افزایش ظرفیت پهن باند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات	امکان دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند ^۱	درصد	۵۰	۵۵	۶۰	۶۵	۷۰	۸۰
		افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ مگابیت بر ثانیه	مگابیت بر ثانیه	۴	۸	۱۰	۱۴	۱۸	۲۰
		تکمیل پوشش تلفن همراه در جاده های اصلی و فرعی استان	درصد	۷۰	۷۰	۸۵	۹۰	۹۵	۱۰۰
۲	افزایش محتوای بومی در فضای مجازی	کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDNها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.						
		افزایش حداقل ۵ برابری ظرفیت ذخیره‌سازی محتوای بومی ^۱	درصد	۲۰	۳۰	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰
		تولید ۵ برابری محتوای بومی ^۱	درصد	۲۰	۳۰	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰
۳	پوشش کامل ارائه خدمات الکترونیکی دولتی	ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی	درصد	۲۵	۳۰	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰
۴	افزایش سهم دانش فنی داخلی در تولیدات داخلی	تولید و بکارگیری ۳ دسته کالاهای راهبردی داخلی (شامل تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرظرفیت و دسترسی رادیویی G4 و FAB)	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.						
		رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوریهای نوین از جمله: نسل چهارم و پنجم تلفن همراه، داده‌های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا							
۵	افزایش پوشش شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته	تامین زیرساخت‌های ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان	درصد	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۵	۸۰
		ارائه خدمات خرده بانکرداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی ^۲	درصد	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰
		برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار	درصد	۳۵	۴۵	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
۶	افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل ۲۰ درصد کل درآمد خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات ^۱	درصد	۲	۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰
		افزایش سهم درآمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل درآمد خدمات پستی ^۱	درصد	-	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰
۷	افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی	افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به ۳۰ ترابیت بر ثانیه (۳۰ هزار گیگابیت)	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.						

ردیف	اهداف		واحد	پایان	سالهای برنامه ششم				
	ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین الملل	افزایش ظرفیت هاب پستی			۱۰۰	۸۰	۶۰	۴۰	۳۰
۸	تامین امنیت و صیانت از حقوق و حریم های فردی و اجتماعی در شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات	استقرار ۱۰۰ درصدی سامانه های جدید صیانت اجتماعی	درصد						
۹	افزایش سطح فناوری، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره های سنجشی، مخابراتی مدار بالا میزان ۵۰ درصد خرید و بهره برداری دو ماهواره مخابراتی و سنجشی از راه دور ارائه ۱۵ خدمت نوین و با ارزش افزوده فضایی	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.						
۱: تعیین برش استانی توسط بازار مربوطه ۲: منظور حضور پست بانک در دفاتر ICT روستایی و پیشخوان دولت است									

۲-۲-۶- راهبردها، سیاست ها و اقدامات اساسی :

ردیف	راهبردها	سیاست ها	اقدامات اساسی
۱	<ul style="list-style-type: none"> افزایش سرمایه گذاری زیرساختی دولت با رویکرد غیرانتفاعی جهت کاهش هزینه های ملی جذب سرمایه گذار مشترک داخلی و خارجی در توسعه شبکه های دسترسی استفاده اقتصادی از منابع حیاتی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (فرکانس، آدرس و دامنه اینترنتی، تخصیص شماره و اعمال مدیریت کارآمد) مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن باند متناسب با درآمد سرانه 	<ul style="list-style-type: none"> استفاده حداکثری از ظرفیت بخش های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی (در توسعه شبکه های دسترسی) افزایش سهم سرمایه گذاری زیرساختی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا رسیدن به سطح استانی برتر کشور اصلاح ساختارها، فرایندهای مرتبط با تولید و سرمایه گذاری از طریق اصلاح رویه ها و روش ها، شفاف سازی در قوانین و مقررات، پیگیری اصلاح و حذف قوانین مزاحم، هماهنگی دستگاه های مرتبط و تعامل به منظور جلوگیری از اتلاف منابع و کاهش هزینه های تولید و سرمایه گذاری، استفاده از روشهای تامین منابع پروژه ها به شیوه مشارکت عمومی خصوصی (PPP) رفع انحصار و ایجاد نظام شراکتی در استفاده از مصادیق انحصاری شبکه دسترسی اعمال مدیریت یکپارچه بر شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور 	<ul style="list-style-type: none"> توسعه زیرساخت های ارتباطی شبکه ملی اطلاعات (توسعه شبکه فیبرنوری، شبکه انتقال و شبکه داده داخلی) توسعه دسترسی پرسرعت مشترکین (از طریق موبایل نسل سوم و چهارم، FTTH، TD-LTE، WiMAX، VDSL و ...) تکمیل پوشش تلفن همراه در جاده های فرعی و اصلی استان
۲	<ul style="list-style-type: none"> ارتقاء نظام ها و زیرساخت های تنظیم مقرراتی، نظارتی و امنیتی بخش ICT تامین بسترهای تولید و توسعه محتوای بومی (جویشگر، مرورگر، ایمیل، شبکه های اجتماعی و ...) کاهش هزینه های زیرساخت های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای بومی بسترسازی حضور شبکه های جهانی توزیع محتوا (CDN) و فعالیت شبکه های اجتماعی در داخل کشور (مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور) 	<ul style="list-style-type: none"> اجازه ورود به شبکه های جهانی توزیع محتوا (CDN) و شبکه های اجتماعی داخلی مقید به رعایت قوانین و مقررات کشور حضور مؤثر و هدفمند در تعاملات بین استانی فضای مجازی. کاهش هزینه زیرساخت های ارتباطی و فناوری اطلاعات ارائه محتوای داخلی 	<ul style="list-style-type: none"> حاکمیت داده و ساماندهی کنترل، نظارت و پایش فناوری اطلاعات در کشور توسعه ظرفیت ذخیره سازی داده کشور توسعه زیرساخت های تولید و عرضه محتوا توسعه مراکز IXP. ایجاد زیرساخت های اصلاح تعرفه های دسترسی به شبکه ملی اطلاعات
۳	<ul style="list-style-type: none"> تغییر نگرش استقرار دولت الکترونیکی از پیمانکاری به آزادسازی و اپراتوری خدمات تمرکز در سیاست گذاری، هدایت و نظارت توسعه دولت الکترونیکی 	<ul style="list-style-type: none"> کسب جایگاه برتر استان در توسعه دولت الکترونیک در بستر شبکه ملی اطلاعات. استفاده حداکثری از ظرفیت بخش های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی در ارائه خدمات دولت الکترونیک 	<ul style="list-style-type: none"> تامین زیرساخت هوشمندسازی مدارس توسعه مراکز تبادل اطلاعات دولت الکترونیکی در استانها توسعه درگاه ملی خدمات دولت هوشمند

ردیف	راهبردها	سیاست ها	اقدامات اساسی
			- گذرگاه ملی تبادل اطلاعات (GSB) - توسعه سامانه کارپوشه ملی ایرانیان
۴	- مشارکت با کشورهای صاحب فناوری جهت تولید محصولات راهبردی بومی - تحقیق، توسعه، تولید و بکارگیری محصولات راهبردی بومی در شبکه - سمتهای آموزش، پژوهش و نوآوری به تقاضا محوری و حل مسائل حال و آتی - رصد و پژوهش فناوریهای پیشرفته و تعامل با مراکز علمی و مجامع منطقه‌ای و بین‌المللی	- اولویت دادن به حوزه های راهبردی صنعتی (از قبیل صنایع حمل و نقل، ساختمان، فناوری اطلاعات و ارتباطات، آب و کشاورزی) و افزایش ضریب نفوذ فناوری های پیشرفته در آنها. - اولویت بکارگیری محصولات راهبردی تولید داخل در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	- پژوهش، تحقیق و دستیابی به دانش فنی فناوریها - ایجاد و توسعه کریدور ارتباطات و فناوری ارتباطات
۵	- توسعه متوازن منطقه‌ای و کاهش شکاف دیجیتالی بین مناطق و استان‌های کشور - سرمایه گذاری مستقیم دولت و یا مشترک سازمان توسعه ای با بخش غیر دولتی در مناطق روستایی، کمتر توسعه یافته و مناطق مرزی - تغییر کارکرد شرکت پست بانک به بانک تخصصی - توسعه‌ای دولتی - روزآمد نمودن مصادیق خدمات عمومی اجباری ICT	- مقرون به صرفه نمودن دسترسی به شبکه پهن باند در جهت ترغیب دسترسی به ارتباطات و بهره‌برداری روزافزون عموم و کاهش شکاف دیجیتالی - تقسیم کار و تعیین نقش ملی در شهرستان های استان، با رعایت الزامات آن در چارچوب سیاست های کلی مربوطه، به منظور افزایش تولید ثروت ملی و حمایت دولت از سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و روستایی. - افزایش سهم سرمایه گذاری زیرساختی در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات تا رسیدن به سطح استانهای برتر کشور	- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت دسترسی به خدمات سلامت، آموزش، کشاورزی و بانکداری الکترونیکی در تعامل با سایر ذینفعان - ارائه خدمات خرده بانکداری از طریق دستگاه‌های خودپرداز در دفاتر ICT برای روستاهای فاقد این امکان - توسعه خدمات اینترنت پرسرعت روستایی از محل طرح USO
۶	- بسترسازی و گشایش حقوقی و فرهنگی ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده ارتباطی و فناوری اطلاعات توسط شورای عالی فضای مجازی - شفاف‌سازی و بهبود محیط کسب و کار برای ارائه کنندگان خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات	- آزادسازی ارائه خدمات نوین ارتباطات و فناوری اطلاعات - اصلاح ساختارها، فرایندهای مرتبط با تولید و سرمایه گذاری از طریق اصلاح رویه ها و روش ها، شفاف سازی در قوانین و مقررات، پیگیری اصلاح و حذف قوانین مزاحم، هماهنگی دستگاه های مرتبط و تعامل به منظور جلوگیری از ائتلاف منابع و کاهش هزینه های تولید و سرمایه گذاری، رعایت بی طرفی تکنولوژی در اعطای مجوزهای اپراتوری	- توسعه خدمات ارزش افزوده پهن باند - توسعه و بسترسازی ارائه خدمات برخط بر بستر شبکه ملی اطلاعات - مدیریت نشانی مکان محور و استعلامات میان دستگاهی امکان (GNAF) - ایجاد و توسعه سرویس الکترونیکی به ویژه Ebox - ایجاد و توسعه تجارت الکترونیک بین‌المللی - بهینه سازی پست لجستیک بعنوان بستر توسعه تجارت الکترونیک
۷	- ساماندهی و نظام‌مند نمودن بازار خدمات پستی - ارتقاء فناوریها و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ترافیکی - توسعه ICT و احداث کریدورهای پر ظرفیت حمل و نقل اطلاعات جهت تجارت بین‌المللی محصولات نرم‌افزاری - سرمایه‌گذاری مشترک بخش‌های دولتی و غیردولتی با اپراتورهای بین‌المللی و منطقه‌ای	- آزادسازی ارائه خدمات پستی - استفاده حداکثری از ظرفیت بخش‌های خصوصی و نهادهای عمومی غیردولتی	توسعه مراکز مکانیزه تجزیه و مبادلات کشوری و نواحی توزیع
۸	- تعامل فعال و مشارکت با اپراتورهای دسترسی و توزیع صیانت اجتماعی شبکه به لایه‌های دسترسی - جهت‌دهی به چرخه فناوری برای گذار از IPv4 به IPv6 با قابلیت اصالت‌سنجی - ارتقاء قابلیت‌های امنیتی شبکه‌های ICT همزمان با توسعه شبکه	- همکاری در ایجاد، تکمیل و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تأمین امنیت آن، - تسلط بر دروازه‌های ورودی و خروجی شبکه های ارتباطی و فناوری اطلاعات کشور	- توسعه آموزش‌های تخصصی امنیت شبکه و ایجاد زیرساخت‌های مرتبط - توسعه و تجهیز مرکز ملی مقابله با حوادث و ارائه خدمات افتا - توسعه و بهره‌برداری از خدمات مرکز آگاهی رسانی، پشتیبانی و امداد در کشور - توسعه، تکمیل و تأمین سامانه های نظارتی برخط محتوای الکترونیکی - توسعه زیرساخت پالایش محتوا در لایه دسترسی
۹	- توسعه متوازن فعالیت‌ها و بهره‌برداری حداکثری از زیرساخت‌های فضایی و حفظ نقاط مداری - مشارکت و همکاری با اپراتورها و سازندگان خارجی فضایی - حمایت و قطب‌سازی ظرفیت‌های فعال بخش فضایی و انتقال فناوری‌های پیشرفته با حفظ	-	-

ردیف	راهبردها	سیاست ها	اقدامات اساسی
	توانمندی‌های تجمیع سیستمی		

جداول عملیاتی برنامه ششم
(حجم عملیاتی و سرمایه گذاری
مورد نیاز)

۳-۲- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

نکته: در جدول "جدول عناوین اهداف کلی و کمی بخش / فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی" بر حسب نوع برنامه ریزی صورت گرفته و اطلاعات موجود به ۳ صورت زیر آمده است که بایستی مد نظر قرار گیرد:

۱- درصد مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی

۲- میزان مطلق مشارکت سالیانه در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰

۳- میزان مطلق مشارکت در سال اول (در ستون سال ۱۳۹۶) و تجمعی پنج سال برنامه (در ستون ۱۴۰۰)

جدول عناوین اهداف کلی و کمی بخش / فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

***- برش استانی منابع مالی مورد نیاز از طریق معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی وزارت ارتباطات اعلام نشده است.

ردیف	اهداف کلان	هدف کمی	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۴۰۰	میزان مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		میزان مشارکت بخش غیر دولتی در تامین منابع	
						۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۱	افزایش ظرفیت پهن باند زیرساخت شبکه ملی اطلاعات	امکان دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند ^۱	درصد	۵۵	۸۰	**	**	**	**
		افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ مگابیت بر ثانیه	Mbps	۸	۲۰	**	**	**	**
		تکمیل پوشش تلفن همراه در جاده های اصلی و فرعی استان	درصد	۷۰	۱۰۰	**	**	**	**
۲	افزایش محتوای بومی در فضای مجازی	کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDNها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی	*	-	-	-	-	-	-
		افزایش حداقل ۵ برابری ظرفیت ذخیره سازی محتوای بومی ^۱	درصد	۳۰	۱۰۰	**	**	**	**
		تولید ۵ برابری محتوای بومی ^۱	درصد	۳۰	۱۰۰	**	**	**	**
۳	پوشش کامل ارائه خدمات الکترونیکی دولتی	ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی	درصد	۳۰	۱۰۰	**	**	**	**

ردیف	اهداف کلان	هدف کمی	واحد سنجش	۱۳۹۶	۱۴۰۰	میزان مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	میزان مشارکت بخش غیر دولتی در تامین منابع
۴	افزایش سهم دانش فنی داخلی در تولیدات داخلی	تولید و بکارگیری ۳ دسته کالاهای راهبردی داخلی (شامل تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرطرفیت و دسترسی رادیویی G4 و FAB)	*	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.			
		رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوریهای نوین از جمله: نسل چهارم و پنجم تلفن همراه، داده‌های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا	*				
۵	افزایش پوشش شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیکی دولت برای روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته	تامین زیرساخت‌های ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان	درصد	۳۰	۸۰	**	**
		ارائه خدمات خرده بانکداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی ^۲	درصد	۶۰	۱۰۰	**	**
		برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار	درصد	۴۵	۹۰	**	**
۶	افزایش ارائه خدمات نوین و با ارزش افزوده بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات	افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل ۲۰ درصد کل درآمد خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات ^۱	درصد	۴	۲۰	**	**
		افزایش سهم درآمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل درآمد خدمات پستی ^۱	درصد	۱۰	۳۰	**	**
۷	افزایش ظرفیت تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه و بین الملل	افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به ۳۰ ترابایت بر ثانیه (۳۰ هزار گیگابایت)	*	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.			
		افزایش ظرفیت هاب پستی	*				
۸	تامین امنیت و صیانت از حقوق و حریم های فردی و اجتماعی در شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات	استقرار ۱۰۰ درصدی سامانه‌های جدید صیانت اجتماعی	درصد	۳۰	۱۰۰	**	**
۹	افزایش سطح فناوری، زیرساخت و کاربردهای فضایی و حفظ و بهره برداری حداکثری از نقاط مداری کشور	افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره‌های سنجشی، مخابراتی مدار بالا میزان ۵۰ درصد	*	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.			
		خرید و بهره‌برداری دو ماهواره مخابراتی و سنجش از راه دور	*				
		ارائه ۱۵ خدمت نوین و با ارزش افزوده فضایی	*				
جمع اعتبار ابلاغ شده کارگروه زیربنایی به کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات در یک دوره ۵ ساله (ارقام به میلیارد ریال)							
۱۰۲۱۱		۱۶۱					

جدول ۲-۴- عناوین طرح های بخش / فرابخش ICT و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد سنجش	حجم عملیات در طول سالهای برنامه ششم						
					جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۱	امکان دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند	توسعه زیرساخت های ارتباطی	توسعه شبکه فیبر نوری، توسعه ظرفیت شبکه انتقال و شبکه داده داخلی	درصد	۵۵	۶۰	۶۵	۷۰	۸۰	—	شرکت ارتباطات زیرساخت
۲	افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل ۲۰ مگابیت بر ثانیه	توسعه زیرساخت های ارتباطی	توسعه دسترسی پرسرعت مشترکین	مگابیت	۸	۱۰	۱۴	۱۸	۲۰	—	شرکت مخابرات، شرکت های FCP، اپراتورهای موبایل
۳	تکمیل پوشش تلفن همراه در جاده های اصلی و فرعی استان	توسعه زیرساخت های ارتباطی	ایجاد و توسعه پوشش تلفن همراه در کلیه شهرها، جاده های اصلی و فرعی استان	درصد	۷۰	۸۵	۹۰	۹۵	۱۰۰	—	اپراتورهای موبایل
۴	کاهش ۵۰ درصدی هزینه پهنای باند اتصال CDNها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی	—	—								در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.
۵	افزایش حداقل ۵ برابری ظرفیت ذخیره سازی محتوای بومی ^۱	توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات	توسعه ظرفیت ذخیره سازی داده استان	درصد	۳۰	۴۰	۶۰	۸۰	۱۰۰	—	سازمان فناوری اطلاعات
۶	تولید ۵ برابری محتوای بومی ^۱	توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و محتوا	ایجاد شبکه توزیع محتوا (CDN) استانی	مرکز	—	۱	—	—	—	۱	شرکت های خصوصی دارای مجوز
		توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و محتوا	ایجاد مراکز توسعه هوشمندسازی	مرکز	—	—	—	۱	—	—	شرکت های خصوصی
		توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و محتوا	توسعه شبکه علمی کشور در سطح استان	شبکه	—	—	۱	—	—	—	۱

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه ششم							
					دستگاه اجرایی	۱	۲	۳	۴	۵	۶	
		توسعه زیرساخت های فناوری اطلاعات و محتوا	ایجاد کنسرسیوم GAME و انیمیشن استان	مرکز	۱	-	-	۱	-	-		
۷	ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی	توسعه دولت الکترونیک	ایجاد درگاه استانی خدمات دولت هوشمند	درگاه	۱	-	-	-	۱	-		
		توسعه دولت الکترونیک	ایجاد مرکز IX استانی	مرکز	۱	-	-	۱	-	-		
		توسعه دولت الکترونیک	شهر هوشمند	درصد	-	۸۰	۶۵	۴۵	۲۵	۵		
		توسعه دولت الکترونیک	سامانه هوشمند ماد (مدیریت انرژی دولت)	درصد	-	۱۰۰	۷۵	۳۵	۲۰	۵		
		توسعه دولت الکترونیک	سامانه هوشمند هما (فرماندهی هوشمند مرکز امداد)	درصد	-	-	۱۰۰	۸۰	۶۰	۱۰		
۸	تولید و بکارگیری ۳ دسته کالاها راهبردی داخلی	-	-	در بعد ملی قابل انجام است. در صورت لزوم از توان استانی استفاده خواهد شد.								
۹	رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوری های نوین از جمله: نسل چهارم و پنجم تلفن همراه، داده های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیا	توسعه فناوری و توانمندی های داخلی بخش ICT	ایجاد و توسعه مرکز استانی توانمند سازی و تسهیل گری کسب و کارهای نوپا بخش فاوا	مرکز	۱	-	-	-	-	۱		
		توسعه فناوری و توانمندی های داخلی بخش ICT	حمایت از ایجاد و توسعه شتابدهنده کسب و کار های نوپا بخش فاوا استان	مرکز	۱	-	-	-	۱	-		
		توسعه فناوری و توانمندی های داخلی بخش ICT	منطقه ویژه ICT	درصد	-	۱۰۰	۷۵	۵۰	۲۵	۱		
۱۰	تامین زیرساخت های ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی،	توسعه خدمات عمومی و اجباری ارتباطات و فناوری اطلاعات در روستاها و مناطق	ایجاد زیرساخت های لازم جهت دسترسی به خدمات سلامت الکترونیکی، آموزش	درصد	-	۸۰	۶۵	۵۰	۴۰	۳۰		

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه ششم						دستگاه اجرایی
	بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان	کمتر توسعه یافته	الکترونیکی، کشاورزی الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی								
۱۱	ارائه خدمات خرده بانکداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی ^۲	توسعه خدمات عمومی و اجباری ارتباطات و فناوری اطلاعات در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته	توسعه خدمات بانکداری در دفاتر ICT روستایی	درصد	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	۱۰۰	وزارت ارتباطات	
		توسعه خدمات عمومی و اجباری ارتباطات و فناوری اطلاعات در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته	ارایه خدمات پولی و بانکی از طریق دستگاه خودپرداز ATM در دفاتر ICT روستایی فعال استان	دفتر	۵۰	۳۸	-	-	-	۸۸	وزارت ارتباطات
۱۲	برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار	توسعه خدمات عمومی و اجباری ارتباطات و فناوری اطلاعات در روستاها و مناطق کمتر توسعه یافته	برقراری اینترنت پرسرعت در روستاهای سطح استان از محل طرح USO	درصد	۴۵	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰	وزارت ارتباطات	
۱۳	افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل ۲۰ درصد کل درآمد خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات ^۱	توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	راه اندازی تاکسی های آنلاین	تعداد	۲	۲	-	-	-	شرکت های خصوصی دارای مجوز	
		توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	کارخانه بازیافت زیاله های الکترونیکی	درصد	۱	۱۰	۲۰	۳۰	۴۰	شرکت های خصوصی	
		توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	راه اندازی مرکز تولید و تجمیع محتوی الکترونیکی اپراتورهای همراه در استان	مرکز	-	۱	-	-	-	۱	دانشگاه/ اپراتورهای موبایل
		توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	ایجاد مرکز تماس استانی (Contact Center)	مرکز	-	-	۱	-	-	۱	شرکت های دارای پروانه
		توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	مدیریت نشانی مکان محور و استعلامات میان دستگاهی اماکن (GNAF)	درصد	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	-	شرکت پست
۱۴	افزایش سهم درآمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل درآمد خدمات پستی ^۱	توسعه خدمات نوین و ارزش افزوده بخش ICT	مدیریت نشانی مکان محور و استعلامات میان دستگاهی اماکن (GNAF)	درصد	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	شرکت پست	

ردیف	عنوان طرح	از محل	از محل	از محل	از محل	صندوق	منابع مالی خارجی	بازار	صکوک	سرمایه	از	کل
۵	ایجاد شبکه توزیع محتوا (CDN) استانی	✓								✓		
۶	ایجاد مراکز توسعه هوشمندسازی	۴,۵	۲							۲		
۷	توسعه شبکه علمی کشور در سطح استان	۵								۲۵		
۸	ایجاد کنسرسیوم GAME و انیمیشن استان	۴	۲				✓			۱		
۹	ایجاد درگاه استانی خدمات دولت هوشمند	✓										
۱۰	ایجاد مرکز IX استانی	✓										
۱۱	شهر هوشمند	✓	✓				✓			✓		
۱۲	سامانه هوشمند ماد (مدیریت انرژی دولت)		✓							۶۰		
۱۳	سامانه هوشمند هما (فرماندهی هوشمند مرکز امداد)	۲۰	۴۰							۸۰		
۱۴	ایجاد و توسعه مرکز استانی توانمند سازی و تسهیل گری کسب و کارهای نوپا بخش فاوا	۳,۴										
۱۵	حمایت از ایجاد و توسعه شتاب دهنده کسب و کار های نوپا بخش فاوا استان	۲								۵		
۱۶	منطقه ویژه ICT	۵۰	۱۰۰			۵۰	۲۰۰			۲۰۰		
۱۷	ایجاد زیرساخت های لازم جهت دسترسی به خدمات سلامت الکترونیکی، آموزش الکترونیکی، کشاورزی الکترونیکی و بانکداری الکترونیکی	✓								✓		
۱۸	توسعه خدمات بانکداری در دفاتر ICT روستایی		✓									
۱۹	ارایه خدمات پولی و بانکی از طریق دستگاه خودپرداز ATM در دفاتر ICT روستایی فعال استان	۷۲,۱										
۲۰	برقراری اینترنت پرسرعت در روستاهای سطح استان از محل طرح USO	✓										
۲۱	راه اندازی تاکسی های آنلاین									۸		
۲۲	کارخانه بازیافت زباله های الکترونیکی					۷۰				۸۰		

ردیف	عنوان طرح	از محل	از محل	از محل	از محل	صندوق	منابع مالی خارجی	بازار	صکوک	سرمایه	از	کل
۲۳	راه اندازی مرکز تولید و تجمیع محتوی الکترونیکی اپراتورهای همراه در استان									✓		
۲۴	ایجاد مرکز تماس استانی (Contact Center)				✓		✓			✓		
۲۵	مدیریت نشانی مکان محور و استعلامات میان دستگاهی اماکن (GNAF)	✓			✓							
۲۶	توسعه امنیت و صیانت اجتماعی بخش ICT	✓										
	جمع (میلیارد ریال)	۱۶۱	۵۰۰	۴۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۴۰۰۰	۰	۰	۵۵۰	۰	۱۰۲۱۱

بخش سوم:

«مسکن و عمران شهری»

۳- مسکن و عمران شهری

مقدمه :

به طور کلی ویژگی‌های نظام شهری ایران در دهه‌های گذشته را می‌توان بدین‌صورت برشمرد که تعداد و اندازه شهرهای بزرگ عمدتاً به دلیل افزایش مهاجرت به این شهرها، فزونی یافته است؛ تعداد شهرهای کوچک به علت تبدیل روستاهای بزرگ به شهر و تغییر تعریف شهر از مکانی با ۱۰ هزار نفر جمعیت به ۳۵۰۰ نفر موجب افزایش تعداد شهر شده است بگونه‌ای که از ۶۵ شهرستان کرمان در سال ۱۳۸۵ به ۷۱ شهر در سال ۱۳۹۴ بالغ شده است.

شهرهای متوسط کشور علی‌رغم برخورداری از افزایش تعداد جمعیت، از یک ثبات نسبی شهرنشینی برخوردار بوده‌اند؛ تقدم و تسلط تک‌شهری در تعدادی از مراکز استان‌ها و فاصله شدید جمعیتی بین اولین و دومین شهر منطقه وجود دارد؛ نظام سلسله مراتب شهری کشور دچار از هم گسیختگی است و از عدم تعادل فضایی رنج می‌برد و در نهایت بین کلان‌شهر تهران و دیگر کلان‌شهرهای کشور از لحاظ جمعیتی، کارکردی و ... شکاف عمیقی وجود دارد. قابل توجه است که حدود ۱۷ درصد جمعیت استان کرمان در شهر کرمان و حدود ۲۳ درصد جمعیت استان در شش شهر با جمعیتی بین ۵۰ هزار تا ۲۰۰ هزار نفر جا گرفته‌اند.

یکی از شاخص‌های مهم بررسی وضعیت شهرسازی استان کرمان وضعیت طرح‌های مطالعاتی آن می‌باشد در مجموع تا پایان سال ۱۳۹۵، تعداد ۴۴ شهر دارای طرح جامع مصوب و ۸ شهر دارای طرح هادی مصوب بوده که به دلیل پایان افق طرح، حداقل ۱۳ شهر نیازمند بازنگری و مطالعه مجدد طرح می‌باشند.

ناکارآمدی نظام برنامه ریزی شهری و عدم التزام به اجرای آن توسط نهادهای ذیربط، وابستگی منابع درآمد شهرداری‌ها و دهیاری‌ها به فروش تراکم و تغییر کاربری‌های اراضی و . . . از مهمترین مشکلات این بخش می‌باشد و از طرف دیگر بدلیل فقدان بانک اطلاعاتی مدون و عدم پایش طرح‌های توسعه شهری در عمل سیاستگذاری‌های پیش‌بینی شده در قالب طرح‌های توسعه شهری و طرح‌های کالبدی را غیر ممکن ساخته است بگونه‌ای که در بررسی‌های بعمل آمده با موضوع ساخت و سازهای غیر مجاز در محدوده شهرها، حدود ۱۵ درصد از خارج از محدوده قانونی شهر و ۲۳ درصد در محدوده قانونی واقع شده است.

در استان کرمان بیش از ۲۴۶ هزار نفر در بافت فرسوده و ۱۳۴ هزار نفر از جمعیت شهری در سکونتگاه غیررسمی زندگی میکنند بعبارت دیگر مهمترین مشکل در برنامه ریزی شهری مداخله در بافت‌هایی است که عملکرد واقعی خود را از دست داده‌اند و بیشتر با عناوینی همانند بافت فرسوده و ناکارآمد و سکونتگاه غیررسمی شناخته می‌شود بدین‌رو ضروری است در قبال این موضوع تدابیر لازم پیش‌بینی شود.

اگرچه سکونتگاه غیررسمی را می‌توان معلول شرایط اقتصادی، فقدان برنامه ریزی آمایش و عدم توزیع بهینه فرصت‌های اقتصادی در مناطق کشور برشمرد لیکن بافت فرسوده متأثر از فقدان برنامه‌ریزی‌های شهری در قالب طرح‌های جامع و . . . است بعبارت دیگر توجه به گسترش مناطق جدید و عدم برنامه ریزی مدون در بخشهای مرکزی شهرها، موجب افزایش ناکارآمد بافت‌ها بویژه در مناطق مرکزی و تاریخی شهرها شده است.

وضعیت بافت ناکارآمد شهری و سکونت‌گاه‌های غیررسمی استان کرمان

سکونتگاه غیررسمی			بافت فرسوده			تعداد شهر	شهرها
تعداد محله	نسبت به محدوده شهر (درصد)	مساحت (به هکتار)	تعداد شهر	نسبت به محدوده شهر (درصد)	مساحت (به هکتار)		
۱۰	۰,۰۹	۱۱۳۴	۱	۱۲,۲۱	۱۵۸۹	۱	۲۰۰ هزار نفرالی ۱ میلیون نفر جمعیت
۲۱	۲۸	۴۱۶۱	۳	۲۷,۱۲	۱۲۰۶	۴	۵۰ هزار نفرالی ۲۰۰ هزار نفرالی جمعیت
۰	۰	۰	۰	۷,۹۲	۲۶۳۵	۳۶	کمتر از ۵۰ هزار نفر جمعیت
۳۱	۱۸	۵۲۹۵	۴	۸,۴۴	۵۴۳۰	۴۱	جمع کل

در بررسی شاخص‌های محیط زیستی و سرانه فضای سبز میزان این شاخص ۱۶,۹ متر مربع برای هر نفر در استان کرمان و سرانه استاندارد به میزان ۲۲ متر مربع می‌باشد که نیاز به افزایش حدود ۳۰ درصد در این بخش وجود دارد. در خصوص آبیاری فضای سبز در کلان‌شهرهای پیشرفته ۱۰۰٪ توسط آب خام و پساب حاصل از تصفیه خانه فاضلاب صورت می‌گیرد اما در کرمان تنها ۵۵٪ توسط این موضوع و ۴۵٪ از آب آشامیدنی استفاده می‌شود که با توجه به کاهش بارش‌های فصلی نیاز به تجدید نظر در روش‌های آبیاری حس می‌شود.

بررسی شبکه های آب شهری بیانگر فرسودگی و عمر بالای تأسیسات، تجهیزات و به ویژه شبکه توزیع یکی از علل اصلی هدررفت آب می‌باشد و هر چه فشار آب در شبکه بالاتر باشد میزان پرت آب هم افزایش می‌یابد. با وجود منابع محدود تأمین آب، لازم است با مدیریت فشار به عنوان یک ابزار کارآمد برای کاهش هدررفت آب و بهره‌وری بیشتر از شبکه استفاده کرد. مدیریت فشار منجر به کاهش میزان نشت و باعث افزایش عمر تأسیسات و تجهیزات شبکه، کاهش تعداد حوادث و اتفاقات و همچنین کاهش آب مصرفی می‌گردد.

۳-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش در بخش مسکن و عمران شهری

۳-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش طی برنامه پنجم

امروزه با توسعه روز افزون شهرنشینی بهسازی، نوسازی و بهبود خدمات شهری از اهمیت خاصی برخوردار است بررسی شاخص های بخش مسکن و شهرسازی بی‌انگیز آن است طی سالهای ۹۴-۱۳۹۰ از رشد قابل توجهی برخوردار می‌باشند. بطوریکه سرانه فضای سبز شهری ۲۴ درصد و عمر ناوگان انواع حمل و نقل درون شهری ۱۰ الی ۲۸ درصد رشد نشان می‌دهند.

در خصوص بازیافت پسماند شهری تا سال ۱۳۹۴ استان از وضعیت مناسبی برخوردار است هر چند که دارای رشد می‌باشند.

در حال حاضر کمبود منابع آب آشامیدنی یکی از چالش های اصلی جوامع است بررسی عملکرد برنامه پنجم بخش آب بیانگر آن است ۲۴/۷ درصد از آب شرب تصفیه شهرهای استان هدر می رود که می طلبد شبکه توزیع آب ترمیم و بازسازی شود.

شاخص های بخش مسکن از جمله تهیه طرح های جامع و تفصیلی شهرها، بازآفرینی شهری از رشد مناسبی برخوردار است اما با توجه به مشکلات وجود بایستی فعالیت های مذکور تسریع یابد.

میزان طول شبکه فاضلاب از ۳۴۴۶ کیلومتر در سال ۱۳۹۰ به ۵۱۷،۹ کیلومتر در سال ۹۴ رسیده است که نشان دهنده رشد ۵۰،۳ درصدی در این بخش می باشد. میزان طول خط انتقال فاضلاب نیز در سال ۹۰ از ۱۰،۷ کیلومتر به ۱۱،۴ کیلومتر در پایان سال ۹۴ رسیده است که نشان دهنده رشد ۶،۵ درصدی در این بخش می باشد.

جدول ۳-۱- شاخص های بخش مسکن و شهرسازی طی سالهای برنامه پنجم

رشد برنامه پنجم (درصد)	سال های برنامه پنجم		واحد متعارف	هدف کمی هر شاخص	عناوین شاخص	ردیف
	۹۴	۹۰				
۵،۷	۱۶،۱	۱۲،۹	مترمربع	سرانه فضای سبز شهری	بهبود فضای سبز شهری	۱
-۴،۹	۹	۱۱	سال	متوسط عمر ناوگان	بهبود حمل و نقل درون شهری	۲
-۶	۱۴	۱۸	سال	متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی		
۲،۶	۴۱	۳۷	درصد	سهم حمل و نقل عمومی		
۴۱،۴	۴	۱	درصد	دفن بهداشتی پسماند شهری	بازیافت پسماند شهری	۳
۴۵،۶	۹	۲	درصد	بازیافت مواد و انرژی		
	۱۵	۰	درصد	مکانیزاسیون جمع آوری		
-۳	۲۴،۷	۲۷،۹	درصد	هدر رفت آب	بهبود سطح خدمات شهری	۴
۲۰،۹	۱۸۰۵۱۸	۸۴۵۰۸	نفر	جمعیت تحت پوشش فاضلاب		

رشد برنامه پنجم (درصد)	سال های برنامه پنجم		واحد متعارف	هدف کمی هر شاخص	عناوین شاخص	ردیف
	۹۴	۹۰				
۱۷,۴	۹,۵	۵	درصد	درصد تحت پوشش فاضلاب شهری		
۱۹,۹	۳۶	۱۸	طرح	تهیه طرح های جامع و تفصیلی و منظر شهری	ساماندهی توسعه پایدار کالبدی و منظر شهری	۵
۰	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	هکتار	ساماندهی و حفاظت از اراضی	ساماندهی و حفاظت از اراضی دولتی و ملی	۶
	۱,۶۳۵,۰۰۰		متر مربع	عرضه مسکن	عرضه مسکن و ارتقاء کیفی مسکن	۷
۱۸,۹	۱۰	۵	محل	باز آفرینی شهری	باز آفرینی شهری	۹

۳-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود

شهرسازی عبارت است از مطالعه، طرح ریزی و توسعه شهرها با در نظر گرفتن احتیاجات اجتماعی و اقتصادی با توجه به حداقل رساندن مشکلات شهری و پاسخ گویی به نیازهای عمومی. تعریف شده است تعداد کل شهرهای استان کرمان ۷۱ شهر می باشد.

یکی از شاخص های مهم بررسی وضعیت شهرسازی استان کرمان وضعیت طرح های مطالعاتی آن می باشد در مجموع تا پایان سال ۱۳۹۵، تعداد ۴۴ شهر دارای طرح جامع مصوب و ۸ شهر دارای طرح هادی مصوب بوده که به دلیل پایان افق طرح، حداقل ۱۳ شهر نیازمند بازنگری و مطالعه مجدد طرح می باشند

در استان کرمان بیش از ۲۴۶ هزار نفر در بافت فرسوده و ۱۳۴ هزار نفر از جمعیت شهری در سکونتگاه خودرو یا غیررسمی زندگی میکنند بعبارت دیگر مهمترین مشکل در برنامه ریزی شهری مداخله در بافت هایی است که عملکرد واقعی خود را از دست داده اند و بیشتر با عناوینی همانند بافت فرسوده و ناکارآمد و سکونتگاه غیررسمی شناخته می شود بدین رو ضروری است در قبال این موضوع تدابیر لازم پیش بینی شود

در بررسی شاخص های محیط زیستی و سرانه فضای سبز میزان این شاخص ۱۶ متر مربع برای هر نفر در استان کرمان و سرانه استاندارد به میزان ۲۲,۵ متر مربع می باشد که نیاز به افزایش حدود ۱/۵ برابر در این بخش وجود دارد. در خصوص آبیاری فضای سبز در کلان شهرهای پیشرفته ۱۰۰٪

توسط آب خام و پساب حاصل از تصفیه خانه فاضلاب صورت می‌گیرد اما در کرمان تنها ۵۵٪ توسط این موضوع و ۴۵٪ از آب آشامیدنی استفاده می‌شود که با توجه به کاهش بارش‌های فصلی نیاز به تجدید نظر در روش‌های آبیاری حس می‌شود

در کل استان بخش‌هایی از شهر کرمان و کهنوج دارای شبکه فاضلاب هستند در شهرهای ماهان، سیرجان و مسکن مهر جیرفت در حال اجرا می‌باشد. مجموع جمعیت تحت پوشش فاضلاب برابر ۲۰۳۰۵۵ نفر است که نسبت به جمعیت شهری معادل ۱۰٫۹ درصد می‌شود. علیرغم تلاش شرکت آبفای شهری استان جهت افزایش درصد تحت پوشش از ۵ درصد سال ۹۰ به ۱۰٫۹ درصد در سال ۱۳۹۵ با این وجود سهم استان کرمان از درصد تحت پوشش فاضلاب در کل کشور پایین می‌باشد. این موضوع لزوم همکاری مراجع ذیصلاح را نسبت به افزایش اعتبارات در این بخش را می‌طلبد. در حال حاضر تعداد اشتراکات فاضلاب شهر کرمان ۲۶۱۹۶ فقره و شهر کهنوج ۳۰۷۱ می‌باشد.

جدول ۳-۲- وضعیت موجود شاخص‌های مسکن و شهرسازی

ردیف	عناوین شاخص	هدف کمی هر شاخص	واحد متعارف	سال ۱۳۹۵
۱	بهبود فضای سبز شهری	سرانه فضای سبز شهری	مترمربع	۱۶٫۹
۲	بهبود حمل و نقل درون شهری	کاهش متوسط عمر ناوگان	سال	۸٫۵
		کاهش متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی	سال	۱۳
		سهم حمل و نقل عمومی	درصد	۴۲
۳	بازیافت پسماند شهری	دفن بهداشتی پسماند شهری	درصد	۶
		بازیافت مواد و انرژی	درصد	۱۲
		مکانیزاسیون جمع‌آوری	درصد	۱۹
		تفکیک از مبدا	درصد	۳
۴	بهبود سطح خدمات شهری	هدر رفت آب	درصد	۲۵٫۷
		جمعیت تحت پوشش فاضلاب	نفر	۲۰۳۰۵۵
		درصد تحت پوشش فاضلاب شهری	درصد	۱۰٫۹
۵	ساماندهی توسعه پایدار کالبدی و منظر شهری	تهیه طرح‌های جامع و تفصیلی و منظر شهری	طرح	۱۲
۶	ساماندهی و حفاظت از اراضی دولتی و ملی	ساماندهی و حفاظت از اراضی	هکتار	۴۸۸٫۷۲۲

ردیف	عناوین شاخص	هدف کمی هر شاخص	واحد متعارف	سال ۱۳۹۵
۷	عرضه مسکن و ساماندهی و نظارت بر ساخت مسکن	عرضه مسکن	متر مربع	۱،۲۶۰،۰۰۰
۸	ساخت و ساماندهی مسکن محرومین	ساخت و ساماندهی مسکن محرومین	واحد مسکونی	۱۷۳
۹	باز آفرینی شهری محلات هدف در بافت های مساله دار	باز آفرینی شهری	محلّه	۱۰

۳-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش

۱. امکان ایجاد مراکز تولید و فرآوری محصولات مرتبط با کشاورزی و وجود تولید محصولات کشاورزی در حومه شهر و شهرستان های مجاور
۲. امکان تقویت مراکز فعالیتی فرهنگی - تجاری
۳. وجود تمایل به مکان های سرمایه گذاری در صنعت ساختمان جهت فعالیت های مختلف
۴. امکان توسعه سرمایه گذاری در فضاهای فعالیتی بخش صنایع تبدیلی و فرآوری
۵. وجود محصولات تولیدی کشاورزی انحصاری در استان کرمان
۶. امکان برند سازی مراکز بازرگانی در فضاهای خاص شهری
۷. امکان توسعه مکان فرآوری محصولات کشاورزی
۸. امکان گسترش فعالیت ها غیر رسمی و و کاذب در صورت تداوم روند موجود
۹. امکان ایجاد فضاها و مکان های سرزنده جهت بالا بردن ارزش افزوده در فضاها و پهنه های شهری
۱۰. امکان استفاده از تکنیک های سنتی جهت حداقل کردن مصرف انرژی و بوجود آوردن آسایش اقلیمی همچون سازه های معماری (بادگیر)
۱۱. امکان به کار گیری و استفاده از الگوهای آسایش اقلیمی سنتی جهت تعدیل شرایط سخت آب و هوایی بویژه در دوره های گرم سال
۱۲. امکان استفاده از آب زیرسطحی جهت مصارف خاص
۱۳. امکان بازیافت فضاهای فرسوده و مخروبه و ناکارآمد جهت توسعه درونی شهر
۱۴. وجود ارزشهای تاریخی در حوزه ، معماری ، آیین و رسوم و امکان حفظ و توسعه و استفاده از ارزشهای تاریخی
۱۵. وجود نیروی انسانی دارای سرمایه اجتماعی نسبتا بالا بواسطه روحیه همگرایی اجتماعی
۱۶. امکان توانمندی مشارکت گروه های اجتماعی ساکن در اسکان های بافت های غیر رسمی

۱۷. وجود بافت ارگانیک سنتی پیاده مدار به همراه وجود شبکه معابر جدید و عریض
۱۸. وجود خیابانهای با حداکثر وجود فعالیتهای شهری و مراکز تاریخی و امکان پیاده مدار کردن خیابانهای مرکزی شهر به واسطه وجود مراکز
فعالیتی سرزنده و تاریخی
۱۹. وجود سرمایه اجتماعی بالا در مردم در موضوعات خیریه، نذورات، آیین و رسوم و...
۲۰. امکان ایجاد رفتارهای ترافیکی به وسیله بالا بردن درک شهروندان از ارزش رعایت قواعد ترافیکی بواسطه پذیرش فرهنگی این رفتار در
موضوعات مشابه
۲۱. وجود بافت های نسبتا با تراکم ساختمانی بالا در شهرک های حاشیه
۲۲. امکان بالا بردن تراکم ساختمانی در محدوده هایی که توان بارگذاری بیشتر دارند
۲۳. وجود مراکز جمعیتی پایین در بافت تاریخی و امکان بوجود آمدن پهنه سکونتی با تراکم ساختمانی کم جهت رفع نیاز گروه های علاقه مند
جهت سکونت در این پهنه ها
۲۴. وجود شبکه برق در تمام بخش های زیادی از شهر و امکان توسعه استفاده از زیر ساخت برق جهت مراکز فعالیتی و نورپردازی در فضاهای
شهری
۲۵. وجود شبکه اینترنت، فیبر نوری و مخابرات در بخش زیادی از شهر و امکان توسعه دسترسی به اطلاعات بواسطه زیرساخت های نسبتا
مناسب
۲۶. وجود سیستم لوله کشی آب در تمام بخش های زیادی از شهر امکان سرمایه گذاری و تداوم سکونت با وجود سیستم آب آشامیدنی
۲۷. وجود توان تخصصی و سابقه نظارتی خوب نظام مهندسی در حوزه استحکام ساختمان و امکان توسعه نظارت سازه ای نظام مهندسی به
بخش های معماری و شهرسازی
۲۸. امکان ایجاد خیابانهای با سلسله مراتب خاص بعلت وجود خیابانهایی که عریض می باشند یا قابلیت عریض شدن دارند.
۲۹. امکان استفاده از تجربه سیستم فاضلاب شهری برای چگونگی دفع آبهای سطحی و اجرای طرح فاضلاب
۳۰. امکان جابجایی ترافیک از داخل شهر به حاشیه شهر و وجود معابر شریانی حاشیه ای مناسب
۳۱. امکان احیا و توسعه کارگاه ها و مراکز تولید صنایع دستی
۳۲. امکان توسعه پارک و خیابانهایی که بتوانند پاسخگوی نیازهای گروههای اجتماعی متعدد باشند
۳۳. وجود اراضی مستعد توسعه با قیمت پایین در بافت درونی شهر و امکان استفاده از اراضی مستعد درونی شهر
۳۴. امکان ایجاد و توسعه فضاهای شهری که تمایل سرمایه گذاری در آن ها وجود دارد
۳۵. وجود محورها و فضاهای شهری سرزنده دارای کاربری های بابازده اقتصادی بالا
۳۶. وجود مکان ها و کانون های طبیعی، فرهنگی، تاریخی و معماری و وجود مکان های فعالیتی گردشگری و تفریحی در شهرهای تاریخی
۳۷. وجود محورها ی گردشگری در بافت ها و فضاهای شهرهای تاریخی
۳۸. امکان ایجاد فضاهای فعالیتی گردشگری در مکان ها و کانون های طبیعی، فرهنگی، تاریخی و معماری شهرهای تاریخی
۳۹. وجود گروههای سنی جوان وجود گروه های سنی تحصیل کرده و امکان استفاده از توانهای گروههای جمعیتی جوان جهت مسئولیت های
مختلف

۴۰. امکان برطرف کردن مشکلات بافت های غیر رسمی و الحاق شده به شهر بواسطه توان مشارکتی گروه های ساکن در این پهنه ها

۴۱. امکان استفاده از توان های تجربی و تخصصی نیروی انسانی بومی در موضوعات مختلف توسعه شهری

۴۲. امکان بازنمایی و احیا اصول معماری سنتی در طراحی های جدید

۴۳. امکان توسعه جنگل ها و حفظ منابع طبیعی به عنوان ارزش های زیبایی شناسی در حاشیه شهرها

۴۴. امکان استفاده از روش های تولید برق از انرژی های تجدیدپذیر در شهرهای با روزهای آفتابی زیاد

۴۵. امکان استفاده از تجربه گذشته درختکاری در حاشیه فضاهای شهری و وجود مسیرهای درختکاری شده در حاشیه مسیرهای پیاده و ایجاد آسایش اقلیمی

۴۶. امکان احیا نظم و ترکیب مناسب در بدنه های فضاهای شهری به واسطه سابقه نظم در بدنه فضاهای شهری

۴۷. امکان ایجاد مبلمان شهری در سایر فضاهای شهری بواسطه تجربه نسبی در بخشی از فضاهای شهری

۴۸. امکان ایجاد فعالیت های مرتبط با گردشگری و فرهنگی در بناها و مجموعه های تاریخی

۴۹. امکان استفاده از نیروهای جوان و تحصیل کرده در مراکز مختلف فعالیتی و حضور افراد تحصیل کرده و یا نیروهای جهان جهت اشتغال در مراکز فعالیتی مختلف

۵۰. امکان استفاده از بن مایه های فرهنگی در صورت انجام پژوهش های مرتبط وجود بعلت بن مایه و ریشه های فرهنگی مستحکم

۵۱. امکان ایجاد رونق در بخش مسکن

۵۲. امکان ایجاد توسعه متوازن و پایداری کالبدی

۵۳. امکان ارتقای کیفی سیما و منظر شهری

۵۴. قابلیت ایجاد ارزش افزوده در بافت فرسوده

۳-۱-۴- تنگناها و چالش ها

برخی از مهمترین تنگناها و چالش های این بخش را می توان بدین صورت برشمرد:

۱- وجود گره های ترافیکی زیاد در تقاطع و فلکه ها تبدیل میدین به فلکه ها و عدم وجود پارکینگ در نقاط گره گاهی و جاذب جمعیت

۲- عدم وجود فعالیت های تولیدی امکان تشدید فعالیت های خدماتی در صورت عدم توجه به کانون های تولیدی و عدم شکل گیری اقتصاد پایه در شهرها

۳- کوران جریان هوا و آلودگی هوا جهت باد غالب و دود و گردوغبار در شهرها با توجه به همجواری با بیابان ها و مسیر باد های صد بیت روزه

۴- بالا آمدن سطح آب های زیر سطحی و گریزان کردن سرمایه گذاران در اغلب شهرها

۵- فقدان طرح مناسب برای بهسازی و نوسازی بافت فرسوده به همراه عدم اصلاح ضوابط و مقررات ساخت و ساز شهرسازی و تفصیلی در بافت فرسوده

- ۶- وجود بناهای گسترده مخروبه و نیاز به مرمت در اغلب شهرها
- ۷- گسستگی کالبدی در بافت منسجم بافت کهن در اغلب شهرها
- ۸- کیفیت پایین مسکن در بافت حاشیه ای (زاغه نشینی) به همراه ارزانی زمین و غارت زمین در حاشیه شهر
- ۹- امکان تسلط بیشتر ماشین بر بافت و شبکه معابر شهری و به حاشیه رفتن انسان پیاده در شهر و عدم وجود برنامه ای جهت پیاده مداری در شهرها
- ۱۰- وجود ازدحام ترافیک و نیاز به جابجایی مراکز فعالیتی شهری به سایر خیابانها و پهنه های شهری
- ۱۱- عدم وجود شبکه ارتباطی در مرکز متناسب با کاربری ها و فعالیتها
- ۱۲- امکان تشدید رفتارهای نامناسب ترافیکی بواسطه عدم ترویج رفتارهای ترافیکی مناسب به همراه پایین بودن فرهنگ ترافیکی
- ۱۳- تراکم پایین جمعیت و رشد کم جمعیت شهر
- ۱۴- وجود پست های تقلیل فشار در نواحی مختلف شهرو وجود شبکه هوایی بیش از حد استاندارد به همراه امکان تشدید امراض روحی و روانی و پوستی و ... بواسطه نزدیکی مراکز فعالیتی و سکونتی در چراغ دکل های برق
- ۱۵- عدم پوشش کامل فیبر نوری عدم جوابگویی سیستم مخابرات در ساعت پیک (اوج) مصرف
- ۱۶- ضعف آنتن دهی شبکه مخابرات در برخی نقاط شهر همراه با کمبود پهنای باند
- ۱۷- پوشیدگی شبکه آبرسانی و روند کند پیشرفت فیزیکی شبکه آب و هدر رفت و ۳۰ درصد پرتی آب
- ۱۸- عدم استانداردسازی در ساخت و ساز و عدم حضور جدی مهندسین ناظر در ساخت و ساز شهری
- ۱۹- توزیع نامناسب تراکم و عدم تناسب رابطه بین تراکم ساختمان و معبر
- ۲۰- عدم تناسب میان عرض معبر و عملکرد و شبکه دسترسی
- ۲۱- امکان پیدایش رکود در خیابانهایی که دارای عرض زیاد هستند و دارای عملکرد متناسب نمی باشند همچنین امکان بوجود آمدن شلوغی و گره ترافیکی در خیابانهایی که عرض کم دارند و فعالیتهای زیادی دارند.
- ۲۲- عدم شکل گیری سیستم جامع آبهای سطحی و عدم پیش بینی دفع آبهای سطحی به خروجی ها
- ۲۳- وجود خیابانهای صاف و مستقیم و بدون تنوع در بافت های جدید شهری که حداقل جاذبه را دارند
- ۲۴- روند رو به گسترش شبکه شطرنجی در توسعه های جدید حاشیه شهر در مقابل شبکه ارگانیک و منسجم بافت قدیم
- ۲۵- تناقض بین کاربری ها و شبکه شهری و فراشهری عدم وجود برنامه ایجاد سلسله مراتب شبکه دسترسی

- ۲۶- امکان تشدید پیدایش گره های ترافیکی و ازدحام ترافیک در محورها و پهنه های جدید شهری
- ۲۷- تمرکز فقر در مراکز حاشیه ای و عدم شکل گیری جدی مشاغل خانگی و صنایع دستی
- ۲۸- عدم توازن قیمت زمین و مسکن در نقاط مختلف شهر ها
- ۲۹- ناهمگونی توزیع کاربری های تجاری و اقتصادی
- ۳۰- امکان قطبی شدن کانون های فعالیتی به واسطه تمایل ایجاد کاربری های تجاری و خدماتی در حاشیه محورها و خیابان های اصلی شهر
- ۳۱- بالا بودن نرخ بیکاری و سطح بالای مشاغل غیررسمی
- ۳۲- صنعت گردشگری غیر پویا و عدم توجه محصولات و صنایع دستی فرش قالی- شال پته و سایر هنرهای دستی
- ۳۳- مهاجر پذیری روستاهای الحاق شده به شهر و بوجود آمدن بافت های ناکارآمد و غیر رسمی و ادغام جمعیت روستایی اطراف با نواحی شهری
- ۳۴- عدم وجود ضوابط نخبه گرایی در مدیریت شهری
- ۳۵- استفاده از مصالح نامناسب کف سازی و مسیبه های پیاده
- ۳۶- عدم ارتباط بین سواره و پیاده با کف سازی نامناسب و عدم امکان حضور پذیری گروه های اجتماعی در فضاهای شهری
- ۳۷- ترکیب نامناسب بین معماری سنتی و جدید استفاده از مصالح نامناسب با فرهنگ معماری ایرانی و اسلامی و اقلیم شهر
- ۳۸- عدم وجود ضابطه نورپردازی در شهر و امکان تداوم ناامنی شبانه در فضاهای شهری و ضعف روشنایی پارک ها در شب
- ۳۹- عدم امکان شکل گیری آسایش اقلیمی در فضاهای شهری بواسطه عدم توجه به این موضوع
- ۴۰- استفاده از جنس، رنگ، طرح مصالح در نمای ساختمانها
- ۴۱- عدم وجود نورپردازی در ساختمانها
- ۴۲- اغتشاش و بی نظمی در الحاق به ساختمان
- ۴۳- یکنواختی استفاده از جدول و جوی آب برای کاشت درختان ردیفی
- ۴۴- گسستگی توالی فضایی شبکه فضای سبز در خیابانهای شهر و عدم امکان ایجاد راحتی
- ۴۵- کمبود آبخوری، تابلوهای تبلیغاتی، علائم و چراغ راهنمایی و رانندگی، سطل زباله، صندلی و نیمکت
- ۴۶- عدم مرمت بناهای تاریخی - وقفی و پایین آمدن کیفیت بصری فضاها و گاهی تخریب بناهای تاریخی

۴۷- فرسوده بودن شبکه توزیع آب شهری که منجر به پرت آب شده است

۴۸- هزینه بسیار بالا استهلاک در بخش فاضلاب

۴۹- نبود سرمایه گذار در بخش فاضلاب در شهرهایی که فروش پساب توجیه اقتصادی ندارد

۵۰- بالا بودن آبهای زیر سطحی

۳-۲- تعیین برنامه راهبردی

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کمی
۱	بهبود فضای سبز شهری	ارتقاء سرسبزی و طراوت شهرها
۲	بهبود حمل و نقل درون شهری	افزایش حمل و نقل عمومی ایمن، پاک، کارآمد
۳	بازیافت پسماند شهری	امحاء و بازیابی اصولی پسماند شهری
۴	بهبود سطح خدمات شهری	کاهش هدر رفت آب افزایش جمعیت تحت پوشش فاضلاب جداسازی فضای سبز از آب شرب
۵	ساماندهی توسعه پایدار کالبدی و منظر شهری	تهیه طرح های جامع و تفصیلی تهیه طرح پایلوت ساماندهی منظر شهری در کلیه شهرهای مرکز شهرستان ها
۶	ساماندهی و حفاظت از اراضی دولتی و ملی	حفاظت از اراضی دولتی و ملی برای نسل های آینده شناسایی اراضی ملی و دولتی ساماندهی وضعیت اسناد مالکیتی اراضی ملی و دولتی
۷	عرضه مسکن و ارتقاء کیفی مسکن	ارتقاء کیفیت ساخت مسکن افزایش تولید و بهسازی و مقاوم سازی و نوسای مسکن از طریق ارائه مشوق های مالی و توسعه مسکن اجتماعی استفاده از تکنولوژی روز و انرژی های نو
۸	باز آفرینی شهری	تهیه طرح ها و برنامه های بازآفرینی در مقیاس شهری و محله ای

۹	بهبود عبور و مرور شهرها	اجرای طرح های بهبود عبور و مرور
---	-------------------------	---------------------------------

۳-۲-۱- تعیین اهداف کمی بخش / فرابخش

ردیف	هدف کلی	هدف کمی		سال پایه	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	بهبود فضای سبز شهری	افزایش سرانه فضای سبز شهری	مترمربع	۱۶,۹	۱۷,۷	۱۸,۶	۱۹	۲۰,۵	۲۲
۲	بهبود حمل و نقل درون شهری	کاهش متوسط عمر ناوگان	سال	۸,۵	۸	۷,۵	۷	۶,۵	۶
		کاهش متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی	سال	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸
۳	باز یافت پسماند شهری	سهم حمل و نقل	درصد	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷
		دفن بهداشتی پسماند شهری	درصد	۶	۸	۱۱	۱۵	۱۹	۲۴
		باز یافت مواد و مکانیزاسیون جمع تفکیک از مبدا	درصد	۱۲	۱۵	۲۰	۲۶	۳۴	۴۴
			درصد	۱۹	۲۳	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵
۴	بهبود سطح خدمات شهری	جمعیت تحت پوشش فاضلاب شهری	درصد	۱۰,۹	۱۱,۷	۱۵	۱۸,۲۳	۲۳	۳۱,۱
		درصد هدر رفت آب	درصد	۲۵,۷	۲۵,۵	۲۴,۸	۲۳,۸	۲۲,۵	۲۱,۸
		جداسازی فضای سبز شهرداری از آب شرب	میلیون متر مکعب	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸
۵	ساماندهی توسعه پایدار کالبدی و منظر شهری (تهیه طرح های جامع و تفصیلی و منظر شهری)	تهیه طرح های جامع و تفصیلی	طرح	۱۲	۱۵	۱۰	۰	۳	۱
		تهیه طرح پایلوت ساماندهی منظر شهری	طرح	۰	۳	۴	۴	۶	۶
۶	ساماندهی و حفاظت از اراضی دولتی و ملی	حفاظت از اراضی دولتی و ملی	هکتار	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲
		ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع	تعداد رکورد	۰	۲۳,۰۰۰	۲۶,۵۷۸	۲۸,۷۱۵	۲۹,۴۵۰	۳۰,۲۷۵

ردیف	هدف کلی	هدف کمی		سال پایه	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
		اخذ اسناد ثبتی تک برگی	تعداد سند	۹۴۰۲	۸۸۰۰	۱۰۰۲۰۰	۱۱۰۸۰۰	۱۳۰۷۰۰	۱۵۰۹۰۰
۷	عرضه مسکن و ساماندهی و نظارت بر ساخت مسکن	نظارت عالی بر ساخت و ساز مسکن (ماده ۳۵)	متر مربع	۱۰۲۶۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۱۶۵۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	۱۹۵۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۰۰
		پرداخت تسهیلات خرید ، ساخت ، بهسازی ،	واحد مسکونی	۱۴۲۰	۷۰۰۰۰	۷۵۰۰۰	۸۰۰۰۰	۸۵۰۰۰	۹۰۰۰۰
		احداث واحد های تولید مصالح بر پایه فن آوری تولیدی	واحد	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	باز آفرینی شهری	تهیه طرح پایلوت باز آفرینی شهری در کلیه شهرهای مرکز شهرستان	طرح	۱۰	۳	۴	۴	۶	۶
۹	بهبود عبور و مرور شهرها	اجرای پروژه های توسعه و اصلاح معابر	متر مربع	۸۷۸۲۵۰۰	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۳۲۱۰۰۰۰

۳-۲-۲- راهبردها ، سیاست ها و اقدامات اساسی

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱	افزایش حمل و نقل عمومی ایمن، پاک، کارآمد	توسعه متناسب کمی و کیفی حمل و نقل همگانی افزایش کارایی حمل و نقل عمومی ، هدایت و ایمنی ترافیک شهری	-بستر سازی برای جلب مشارکت شهروندان بخش خصوصی و سایر نهاد ها و دستگاه های مرتبط با حوزه حمل و نقل و ترافیک به همراه گسترش حرکت پیاده و دوچرخه -ارائه مشوق های مالی
۲	سرسبزی و طراوت شهرها	حفظ و توسعه متوازن فضاهای سبز شهری با بهره گیری از چشم اندازهای طبیعی و انسان ساخت	توزیع متناسب فضای سبز در سطح نواحی شهری و محلات شهری
۳	امحاء و بازیابی اصولی پسماند شهری	بکارگیری تکنولوژی های نوین و روش های جدید امحاء پسماند شهری و توسعه کارخانجات کمپوست سازگار با محیط	ساخت کارخانجات کمپوست و ترویج فرهنگ تفکیک از مبدا

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
		زیست	
۴	افزایش جمعیت تحت پوشش فاضلاب	برنامه ریزی جهت بهره مندی و برخورداری از خدمات دفع بهداشتی فاضلاب	مطالعه طرح های فاضلاب شهری کرمان اجرا و توسعه طرح های فاضلاب شهرها مطالعه و به هنگام سازی طرح های جمع آوری و تصفیه فاضلاب ارتقا کمی و کیفی تصفیه خانه های فاضلاب هوشمند سازی سامانه های بهره برداری فاضلاب در حوضه نگهداشت و تعمیرات و راهبری تاسیسات فاضلاب
۵	کاهش هدر رفت آب	جلوگیری از هدر رفت آب و بهره وری بیشتر از شبکه های توزیع آب	اصلاح و بازسازی شبکه توزیع آب مدیریت فشار شبکه نشت یابی شبکه تعویض کنتورهای فرسوده جمع آوری انشعابات غیر مجاز مدیریت قرائت کنتورها
۶	جداسازی فضای سبز از آب شرب	امکان سنجی و برنامه ریزی جهت جداسازی شبکه های آب از فضای سبز	انجام مطالعات برای شهرها اجرای شبکه های مجزای آبرسانی به فضای سبز
۷	تهیه طرح های جامع و تفصیلی (با محوریت مقابله با بحران های طبیعی)	جلوگیری از توسعه شهرها خارج از محدوده طرح های مصوب انجام مطالعات ریز پهنه بندی گسل های در محدوده و حریم شهرها انجام مطالعات حریم رودخانه های داخل شهر	تعیین حرائم مربوط به گسل ها تدوین ضوابط خاص مقاوم سازی در حریم گسل ها و رود خانه ها نظارت بر اجرای طرح
۸	تهیه طرح پابلوت ساماندهی منظر شهری در کلیه شهرهای مرکز شهرستان .	جلوگیری از ایجاد سیمای نامتوازن شهری	تهیه ، تصویب ، ابلاغ و نظارت بر اجرای طرح
۹	حفاظت از اراضی دولتی و ملی برای نسل های آینده	جلوگیری از تصرف اراضی دولتی	استفاده از ظرفیت پیمانکاران حفاظت از اراضی بخش خصوصی
۱۰	شناسایی اراضی ملی و دولتی	تکمیل اطلاعات سامانه اطلاعات اراضی	ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱۱	ساماندهی وضعیت اسناد مالکیتی اراضی ملی و دولتی	پیاده سازی سیستم کاداستر	اخذ اسناد ثبتی تک برگی اراضی دولتی
۱۲	ارتقاء کیفیت ساخت مسکن	کنترل و حصول اطمینان از اجرای صحیح مقررات ملی ساختمان	نظارت عالیه بر ساخت و ساز مسکن (ماده ۳۵)
۱۳	افزایش تولید و بهسازی و مقاوم سازی ونوسای مسکن از ارائه مشوق های مالی وتوسعه مسکن اجتماعی	بهبود اقتصاد مسکن و افزایش عرضه و تقاضا	پرداخت تسهیلات خرید ، ساخت ، بهسازی ، نوسازی و مقاوم سازی مسکن
		حمایت از طرح های مشارکتی ساخت و ساز با تاکید بر استفاده از فناوری های نوین	حمایت از ترویج استفاده از فن آوری های نوین ساختمان در کشور
		هماهنگی بین برنامه های بهسازی و نوسازی شهری با برنامه های تامین مسکن گروه های کم درآمد و ایجاد نظام تامین مالی مسکن کم درآمد	گسترش فعالیت صندوق های زمین و ساختمان برای تقویت سمت عرضه پرداخت تسهیلات برای بهسازی و ارتقا تدریجی مسکن سکونتگاه های غیر رسمی با استفاده از ظرفیت خیریه و وقف برای تامین مسکن اعطای تسهیلات ساخت مسکن در بافت های فرسوده شهری با نرخ بهره حمایتی اعطای تسهیلات ودیعه مسکن به ساکنان بافت های فرسوده شهری تشکیل صندوق ضمانت تسهیلات مسکن
		افزایش بهره وری در تولید مسکن و مصرف انرژی	احداث واحد های تولید مصالح بر پایه فن آوری ها نوین و انرژی نو از طریق جذب سرمایه گذاری خارجی و انتقال فناوری و با مشارکت بخش خصوصی
		کاهش شدت مصرف انرژی با استفاده از سبک سازی و مصالح کم انرژی بر	تعریف استانداردهای مصرف انرژی در ساختمان های و تعیین رده انرژی اجرای پروژه های بهسازی و نوسازی واحدهای مسکونی واقع در بات های فرسوده مناطق شهری با رویکرد کاهش مصرف انرژی بهبود طول عمر مفید ساختمان و صرفه جویی در مصرف انرژی

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱۴	تهیه طرح ها و برنامه های بازآفرینی در مقیاس شهری و محله ای	اصلاح ناکارآمدی کالبدی	، تهیه ، تصویب ، ابلاغ و نظارت بر اجرای طرح
۱۵	اجرای طرح های بهبود عبور و مرور شهرها	برنامه ریزی جهت توسعه و اصلاح معابر	اجرای پروژههای توسعه و بهسازی معابر

جداول عملیاتی برنامه ششم
(حجم عملیاتی و سرمایه گذاری
مورد نیاز)

۳-۳- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

نکته: در جدول "عناوین اهداف کلی و کمی بخش حمل و نقل به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی" بر حسب نوع برنامه ریزی صورت گرفته و اطلاعات موجود به ۳ صورت زیر آمده است که بایستی مد نظر قرار گیرد:

۴- درصد مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی

۵- میزان مطلق مشارکت سالیانه در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰

۶- میزان مطلق مشارکت در سال اول (در ستون سال ۱۳۹۶) و تجمعی پنج سال برنامه (در ستون ۱۴۰۰)

۳-۳-۱- عناوین اهداف کلی و کمی بخش مسکن و شهرسازی به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶		۱۴۰۰		مشارکت بخش غیردولتی درتأمین منابع (میلیارد ریال)	
				۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۱	ساماندهی توسعه پایدار کالبدی و منظر شهری (تهیه طرح های جامع و تفصیلی و منظر شهری)	تهیه طرح های جامع و تفصیلی	طرح	۱۵	۱۰	۳۰	۳۲	۰	۰
		تهیه طرح پایلوت ساماندهی منظر شهری	طرح	۳	۴	۶	۱۷,۵	۰	۰
۲	بازآفرینی شهری	تهیه طرح پایلوت بازآفرینی شهری	طرح	۳	۴	۸	۲۰	۰	۰
۳	ساماندهی و حفاظت از اراضی دولتی و ملی	حفاظت از اراضی دولتی و ملی	هکتار	۴۸۸,۷۲۲	۴۸۸,۷۲۲	۱۳	۱۷	۰	۰
		ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع	تعداد رکورد	۲۳,۰۰۰	۲۶,۵۷۸	۹	۱۳	۰	۰

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶	۱۴۰۰	مشارکت بخش دولتی در تامین		مشارکت بخش غیردولتی در تامین	
						منابع (میلیارد ریال)	منابع (میلیارد ریال)	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۴	عرضه مسکن و ارتقاء کیفی مسکن	اخذ اسناد ثبتی تک برگی	تعداد سند	۸۸۰۰	۱۰,۲۰۰	۹	۱۳	۰	۰
		اراضی دولتی							
		عرضه مسکن	واحد مسکونی	۷,۰۰۰	۷,۵۰۰	۲۰	۲۸	۴,۵۰۰	۶,۵۰۰
		نظارت عالی به بر ساخت و ساز مسکن	متر مربع	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۶,۵۰۰,۰۰۰	۷	۹,۵	۰	۰
۵	بهبود فضای سبز شهری	احداث واحد های تولید مصالح بر پایه فن آوری ها نوین و انرژی نو	واحد تولیدی	۱	۱	۰	۰	۴۰۰	۶۰۰
		افزایش سرانه فضای سبز شهری	متر مربع	۱۷,۷	۲۲	۲۷۱	۶۹۳,۲	۲۱۸۰	۲۶۴۰
		کاهش متوسط عمر ناوگان اتوبوسرانی	سال	۸	۶	۰	۰	۴۰۰	۵۰۰
۶	بهبود حمل و نقل درون شهری	کاهش متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی	سال	۱۲	۸	۰	۰	۴۰۰	۵۰۰
		سهم حمل و نقل عمومی	درصد	۴۳	۴۷	۰	۰	۲۰۰	۳۰۰

جدول عناوین اهداف کلی و کمی بخش مسکن و شهر سازی به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶	۱۴۰۰	مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع	
				۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰		
۷	بازيافت پسماندشهری	دفن بهداشت پسماندشهری	درصد	۸	۲۴			۲۵۰	۴۰۰
		بازيافت موادانرژی	درصد	۱۵	۴۴			۲۵۰	۴۰۰
		تفکیک از مبدا	درصد	۲۳	۴۵			۲۵۰	۴۰۰
		مکانیزاسیون جمع آوری	درصد	۶	۲۹			۳۰۰	۳۵۰
۸	جمع آوری آب های سطحی	جمع آوری و هدایت آبهای سطحی	هزار مترمکعب	۹۵۰	۱۲۰۰			۳۰۰	۳۵۰
۹	ارتقای زیرساخت ایمن شهری	احداث و تجهیز ایستگاههای آشنشانی	تعداد	۱۵	۱۵			۲۰۰	۲۰۰
۱۰	بهبود سطح خدمات شهری	درصد هدر رفت	درصد	۲۴,۵	۲۰	۲۵۲,۰	۲۵۶,۲	۱۰۰,۰	۱۷۱,۴

مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع	مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		۱۴۰۰	۱۳۹۶	واحد متعارف	هدف کمی	هدف کلی	ردیف
	۱۴۰۰	۱۳۹۶						
۵۴,۰	۵۰,۰	۵۲۲,۰	۵۲۶,۲	۳۱,۱	۱۱,۷	درصد	درصد تحت پوشش فاضلاب	
۰,۰	۰,۰	۲۱,۸	۲۱,۸	۰,۸۳	۰,۸۳	میلیون متر مکعب	جداسازی آب فضای سبز از آب شرب	
۳۹۶۰	۳۲۷۰	۱۳۲۴	۳۴۳	۱۳۲۱۰۰۰۰	۸۷۸۲۵۰۰	متر مربع	اجرای پروژههای توسعه و اصلاح معابر	بهبود عبور و مرور شهرها ۱۱

عناوین طرح های بخش مسکن و شهر سازی و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه					
					۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	جمع کل
۱	تهیه طرح های جامع و تفصیلی	برنامه ساماندهی کالبدی شهری و روستایی	تهیه طرح های جامع و تفصیلی	طرح	۱۶	۱۰	۳	۴	۳	۳۶
۲	تهیه طرح پایلوت ساماندهی منظر شهری		تهیه طرح پایلوت ساماندهی منظر شهری	طرح	۳	۴	۴	۶	۶	۲۳
۳	تهیه طرح پایلوت بازآفرینی شهری		تهیه طرح پایلوت بازآفرینی شهری	طرح	۳	۴	۴	۶	۶	۲۳
۴	حفاظت از اراضی دولتی و ملی	برنامه ارائه خدمات شهری و روستایی	حفاظت از اراضی دولتی و ملی	هکتار	۴۸۸.۷۲۲	۴۸۸.۷۲۲	۴۸۸.۷۲۲	۴۸۸.۷۲۲	۴۸۸.۷۲۲	۴۸۸۷۲۲
۵	ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع		ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع	تعداد کورد	۲۳.۰۰۰	۲۶.۵۷۸	۲۸.۷۱۵	۲۹.۴۵۰	۳۰.۳۲۵	۱۳۸.۰۱۸
۶	اخذ اسناد ثبتی تک برگی اراضی دولتی		اخذ اسناد ثبتی تک برگی اراضی دولتی	تعداد سند	۸۸۰۰	۱۰.۲۰۰	۱۱۸۰۰	۱۳.۷۰۰	۱۵.۹۰۰	۶۰.۴۰۰
۷	عرضه مسکن	برنامه راهبردی نظام فنی و اقتصادی مسکن و ساختمان	ساخت مسکن	واحد مسکونی	۷.۰۰۰	۷.۵۰۰	۸.۰۰۰	۸.۵۰۰	۹.۰۰۰	۴۰.۰۰۰
۸	نظارت عالی بر ساخت و ساز مسکن	برنامه ارتقاء کیفیت ساخت و ساز	نظارت عالی ماده ۳۵	متر مربع	۱.۵۰۰.۰۰۰	۱.۶۵۰.۰۰۰	۱.۸۰۰.۰۰۰	۱.۹۵۰.۰۰۰	۲.۱۰۰.۰۰۰	۲۳۸۵۰.۰۰۰
۹	احداث واحد های تولید مصالح بر پایه فن آوری ها نوین و انرژی نو	رنامه ارتقاء کیفیت مصالح و فرآورده های ساختمانی	احداث واحد های تولید مصالح بر پایه فن آوری ها نوین و انرژی نو	واحد تولیدی	۱	۱	۱	۱	۱	۵

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه					
					۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	جمع کل
۱۰	افزایش سرانه فضای سبز شهری	برنامه ارائه خدمات شهری	ایجاد و توسعه فضای سبز عمومی شهری	متر مربع	۱۸۰۶۶۶۷	۲۳۱۰۶۶۷	۲۹۴۰۰۰۰	۳۶۷۴۶۶۷	۴۶۲۱۳۳۳	۱۵۳۵۳۳۳۴
۱۲	کاهش متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی	برنامه حمل و نقل شهری	نوسازی حمل و نقل عمومی	تعداد	۱۰۰۰	۱۱۰۰	۱۲۰۰	۱۳۰۰	۱۴۰۰	۶۰۰۰
۱۳	سهم حمل و نقل عمومی	برنامه حمل و نقل شهری	توسعه حمل و نقل عمومی	تعداد	۴۰	۴۵	۵۰	۵۵	۶۰	۲۵۰
۱۴	دفن بهداشتی پسماند شهری	برنامه ارائه خدمات شهری	ساماندهی، جمع آوری و دفع مواد زائد	تن	۱۵۰	۲۰۰	۲۵۰	۳۰۰	۴۰۰	۱۳۰۰
۱۵	بازیافت مواد و انرژی									
۱۶	تفکیک از مبدا									
۱۷	مکانیزاسیون جمع آوری									

عناوین طرح های بخش مسکن و شهر سازی و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه					
					۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	جمع کل
۱۸	جمع آوری و هدایت آبهای سطحی	برنامه ارائه خدمات شهری	ساماندهی، جمع آوری آبهای سطحی	مترمکعب	۹۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	۱۱۵۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰	۵۳۵۰۰۰۰
۱۹	احداث و تجهیز ایستگاههای آتشنشانی	برنامه ارائه خدمات شهری	احداث، تکمیل و تجهیز ایستگاههای آتشنشانی	ایستگاه	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۷۵
۲۰	درصد هدر رفت آب	ارایه خدمات آب شهری	بازسازی شبکه آب	کیلومتر	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۲۳۰	۱۱۵۰
۲۱	درصد هدر رفت جمعیت تحت پوشش فاضلاب و بازچرخانی آب	توسعه تاسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	تصفیه خانه فاضلاب	متر مکعب در شبانه روز	۲۲۵۵۰	۲۲۸۲۵	۶۱۴۹۹	۸۵۸۶۲	۸۶۴۱۲	۲۷۹۱۴۸
			خط انتقال فاضلاب	کیلومتر	۳	۴	۲۰	۳۹	۴۲	۱۰۷
			توسعه شبکه فاضلاب	کیلومتر	۶۲	۳۰۷	۱۰۳۲	۱۵۴۷	۱۵۴۹	۴۴۹۷
۲۲	جداسازی فضای سبز شهرداری از آب شرب	برنامه ریزی سیاستگذاری و نظارت بر امور آب شرب	حجم آب جدا سازی شده	میلیون متر مکعب	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۰,۸۸	۴,۴۰
۲۳	اجرای پروژههای توسعه و اصلاح معابر	برنامه حمل و نقل شهری	بهبود عبور مرور درون شهری	مترمربع	۸۷۸۲۵۰۰	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۰۸۶۹۱۶۷	۱۳۲۱۰۰۰۰	۵۴۶۰۰۰۰۱

منابع مالی مورد نیاز انجام طرحهای بخش مسکن و شهر سازی از محل درآمدهای عمومی - میلیارد ریال

ردیف	عنوان طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی				جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	جمع کل
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹			
۱	تهیه و بازنگری طرح های جامع و تفصیلی			۳۰	۲۵	۲۰	۲۵	۳۲	۱۳۲	
۲	تهیه طرح های پایلوت ساماندهی سیما و منظر شهری			۶	۷	۹,۵	۱۵	۱۷,۵	۵۵	
۳	تهیه طرح های پایلوت بازآفرینی شهری (بافت فرسوده)			۸	۹	۱۱	۱۸	۲۰	۶۶	
۴	حفاظت از اراضی دولتی و ملی			۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۷۵	
۵	ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع			۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۵۵	
۶	اخذ اسناد ثبتی تک برگی اراضی دولتی			۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۵۵	
۷	ساخت مسکن			۲۰	۲۲	۲۴	۲۶	۲۸	۱۲۰	
۸	نظارت عالیه بر ساخت و ساز مسکن			۷	۸	۸,۵	۹	۹,۵	۴۲	
۹	ایجاد و توسعه فضای سبز عمومی شهری	-	-	۲۷۱	۳۴۶,۶	۴۴۱	۵۵۱,۲	۶۹۳,۲	۲۳۰,۳	

جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی						جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	سال شروع	عنوان طرح	ردیف
		جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶				
		۹۲۱۲	۲۷۷۲,۸	۲۲۰۴,۸	۱۷۶۴	۱۳۸۶,۴	۱۰۸۴	-	-	بهبود عبور مرور درون شهری	۱۰

منابع مالی مورد نیاز انجام طرحهای بخش مسکن و شهر سازی از محل درآمدهای عمومی -میلیارد ریال

جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی						جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	سال شروع	عنوان طرح	ردیف
		جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶				
		۱,۲۷۶,۸	۲۵۶,۲	۲۵۶,۲	۲۵۶,۲	۲۵۶,۲	۲۵۲,۰	۱,۳۹۶	بازسازی شبکه آب	۱۰	
		۴۸۷	۹۷,۵	۹۷,۵	۹۷,۵	۱۲۲,۵	۷۲	۱,۳۹۶	تصفیه خانه فاضلاب	۱۱	
		۱۹۷,۲	۳۸,۰	۳۸,۰	۳۸,۰	۳۸,۰	۴۵,۲	۱,۳۹۶	خط انتقال فاضلاب	۱۲	
		۱۹۳۰	۳۸۶,۵	۳۸۶,۵	۳۸۶,۵	۳۶۱,۵	۴۰۹	۱,۳۹۶	توسعه شبکه فاضلاب	۱۳	
		۱۰۹,۰	۲۱,۸	۲۱,۸	۲۱,۸	۲۱,۸	۲۱,۸	۱,۳۹۶	حجم آب جدا سازی شده	۱۴	

شیوه تامین منابع مالی موردنیازانجام طرح های بخش مسکن وشهر سازی در برنامه ششم-میلیارد ریال

ردیف	عنوان طرح	از محل درآمد عمومی	از محل درآمد اختصاصی	از محل منابع داخلی شرکت های دولتی	از محل تسهیلات	صندوق توسعه ملی	منابع مالی خارجی				کل منابع مورد نیاز	
							سرمایه گذاری مستقیم خارجی	فینانس خارجی و صکوک ارزی	قراردادهای مشارکتی	بازار سرمایه		
		اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	سرمایه گذاری بخش غیردولتی	از محل سایر منابع								
۱	تهیه و بازنگری طرح های جامع و تفصیلی	۱۳۲										۱۳۲
۲	تهیه طرح های پایلوت ساماندهی سیما و منظر شهری	۵۵										۵۵
۳	تهیه طرح های پایلوت بازآفرینی شهری (بافت فرسوده)	۶۶										۶۶
۴	حفاظت از اراضی دولتی و ملی	۷۵										۷۵
۵	ممیزی املاک و نقشه برداری و بازشماری منابع	۵۵										۵۵
۶	اخذ اسناد ثبتی تک برگی اراضی دولتی	۵۵										۵۵
۷	ساخت مسکن	۱۲۰			۲۵۰۰۰		۶۷۰۴				۲۵۰۰۰	۵۶۸۳۴
۸	نظارت عالی بر ساخت و ساز مسکن	۴۲										۴۲
۹	احداث واحد های تولیدی مصالح و فن آوری های نوین ساختمانی						۲۵۰۰					۲۵۰۰
۱۰	ایجاد توسعه فضای سبز عمومی شهری	۲۳۰۳								۱۲۴۳۴		۱۴۷۳۷
۱۱	نوسازی حمل و نقل عمومی								۱۰۰۰		۲۰۰۰	۳۰۰۰

بخش چهارم:

«مسکن و عمران روستائی و

عشایری»

۴- مسکن و عمران روستائی و عشایری

۴-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش عمران روستائی و عشایری

۴-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش عمران روستائی و عشایری طی برنامه پنجم

- آب و فاضلاب روستائی

شاخص های بخش آبفار در طول برنامه پنجم توسعه، بهبود داشته اند، ولی مهم آن است که عملکرد ارایه شده نسبت به اهداف برنامه ای تعیین شده، در برخی شاخص ها دارای تفاوت معنی داری می باشد (به خصوص در سال های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳). در شاخص جمعیت تحت پوشش آب شرب روستائی، علی رغم فعالیت های بسیار زیاد انجام شده و فروش انشعاب آب حتی بیش از مقدار پیش بینی شده در برنامه، عملاً خود شاخص، رشد چندانی نداشته است که یکی از دلایل این امر، بروزرسانی میزان جمعیت روستائی براساس آخرین سرشماری (سال ۱۳۹۰) بوده است.

جدول ۴-۱- عملکرد برخی از شاخص های آب و فاضلاب روستائی در برنامه پنجم توسعه

ردیف	عناوین شاخص	واحد	سال های برنامه پنجم		رشد برنامه پنجم (درصد)
			۹۰	۹۴	
۱	جمعیت روستائی بهره مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۶۵	۶۷,۵	۲,۵
۲	جمعیت روستائی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۰,۱۱	۰,۲۱	۰,۱

ذکر این نکته حایز اهمیت است که عملکرد بخش آب و فاضلاب روستائی به دلیل ناچیز بودن تعرفه آب و تفاوت فاحش آب با قیمت تمام شده و تفاوت درآمد حاصل از این بخش در مقابل هزینه های انجام شده، وابستگی زیادی به منابع مالی دولتی (اعتبارات عمومی) دارد و به همین دلیل با کوچکترین تنش در تأمین این منابع، میزان عملکرد افت محسوسی نشان می دهد. از طرفی پایین بودن تعرفه آب نسبت به قیمت تمام شده و اقتصادی نبودن قیمت آب، خود مانعی در جلب سرمایه گذاری های بخش خصوصی می باشد.

- مسکن روستائی

یکی از زیربخش های مهم در روستاها، مسکن روستائی و طرح های هادی روستائی است که عمدتاً وظیفه اجرائی آن بر عهده اداره کل بنیاد مسکن استان می باشد، برخی از مهمترین شاخص های این بخش در جدول زیر اشاره شده است:

جدول ۴-۲- عملکرد برخی شاخص های بنیاد مسکن در برنامه پنجم توسعه

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۰	۱۳۹۴	رشد برنامه پنجم (درصد)
۱	تعداد روستاهای دارای طرح هادی اجرا شده	تعداد	۳۲۰	۸۰۰	۲۵/۷
۲	نسبت روستاهای بالای ۲۰ خانوار دارای طرح هادی به کل روستاهای بالای ۲۰ خانوار	تعداد	۱۳۳۴	۲۱۳۶	۶۱/۳
۳	واحد مسکونی روستائی	واحد	۲۴۳۵۸	۶۴۴۱۱	۱۶۴/۴

تغییر سیاست بانکهای عامل طی سالهای برنامه پنجم توسعه و عدم ابلاغ کامل سهمیه های تعیین شده و همچنین سخت گیری در ضمانت تسهیلات اعطایی این بخش (عدم تبعیت از سیستم ضمانت سفته زنجیره ای) باعث گردیده قشر محروم روستایی در تامین ضمانت مورد مطالبه بانک با مشکل روبرو گردیده وعده کثیری از متقاضیان و واجدین شرایط از دریافت تسهیلات بازمانند. کاهش چشمگیر سرعت رشد این بخش طی سالهای برنامه پنجم مربوط به این سیاستهای سختگیرانه می باشد.

عشایری

عملکرد بخش عشایری در جدول زیر اشاره شده است :

جدول ۴-۳- عملکرد برخی شاخص های عشایری در برنامه پنجم توسعه

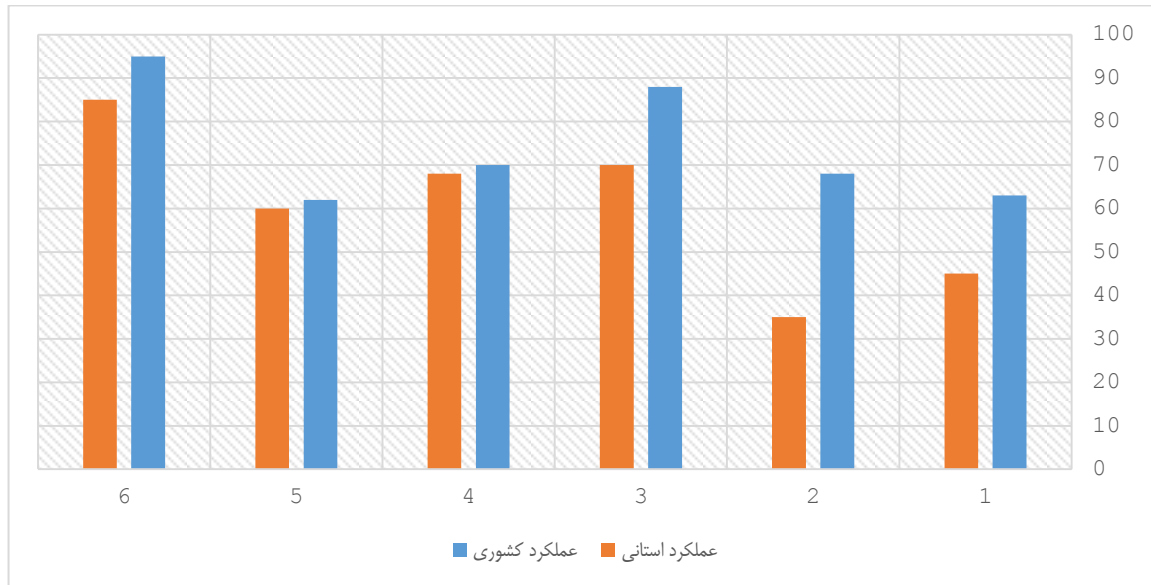
ردیف	شاخص	واحد متعارف	عملکرد سالهای برنامه پنجم		درصد رشد متوسط برنامه پنجم
			۱۳۹۴	۱۳۹۰	
۱	ساماندهی اسکان	خانوار	۳۱۲	۱۱۰	۰/۳
۲	پوشش سوخت رسانی	خانوار	۲۶۰۰	۶۸۰	۲/۸
۳	برخورداری از آب شرب	خانوار	۲۱۰۰	۵۶۰	۱/۴
۴	برخورداری از راه	خانوار	۲۲۰۰	۶۴۰	۱/۲
۵	برخورداری از برق	خانوار	۱۱۰۰	۲۸۴	۲/۲
۶	برخورداری از مسکن	خانوار	۲۴۰۰	۶۳۰	۳/۲
۷	برخورداری از سرویس بهداشتی	خانوار	۲۵۰۰	۶۸۰	۴
۸	پوشش مطالعات	خانوار	۲۴۰	۶۰	۰/۲۶
۹	میزان افزایش تولیدات	هزارتن	۹/۴	۵/۲	۱۹
۱۰	سازماندهی و ساماندهی تشکل ها و مشارکت عمومی	خانوار	۲۷۰۰	۷۵۰	۲/۸
۱۱	مدیریت کوچ و چرا	خانوار	۱۱۰۰	۳۷۰	۱/۶
۱۲	آموزش و ترویج	نفرروز	۵۵۲۰	۱۳۸۰	۶۰

جدول ۴-۴- مقایسه عملکرد مهمترین شاخصهای توسعه بخش عشایری برنامه پنجم بر پایه سال ۹۵

ردیف	شاخص	واحد متعارف	عملکرد کشوری	عملکرد استانی
۱	میزان برخورداری عشایر از راه مناسب	درصد	۶۳	۴۵
۲	میزان برخورداری عشایر از آب آشامیدنی	درصد	۶۸	۳۵
۳	میزان برخورداری عشایر از سوخت فسیلی	درصد	۸۸	۷۰
۴	میزان برخورداری عشایر از برق	درصد	۷۰	۶۸
۵	میزان برخورداری عشایر از مسکن	درصد	۶۲	۶۰

جدول ۴-۴- مقایسه عملکرد مهمترین شاخصهای توسعه بخش عشایری برنامه پنجم بر پایه سال ۹۵

ردیف	شاخص	واحد متعارف	عملکرد کشوری	عملکرد استانی
۶	برخورداری عشایر از آبرسانی سیار	درصد	۹۵	۸۵

شکل ۴-۱- مقایسه عملکرد استانی و کشوری در برخی شاخص های عشایری

۴-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود عمران روستائی و عشایری

آب و فاضلاب روستائی

استان کرمان براساس آخرین تقسیمات کشوری تا پایان سال ۱۳۹۵ دارای ۲۳ شهرستان و ۵۶۴۲ روستا با جمعیت ۱۳۰۱۱۲۷ نفر میباشد که ۲۷۹۹ روستا بالای ۲۰ خانوار هستند. تا کنون تعداد ۲۲۲۸ روستا از ۵۶۴۲ روستا تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب روستائی و تعداد ۱۰۲ روستا به صورت خودگردان تامین آب می شوند. منابع تامین آب روستاهای تحت پوشش توسط ۵۳۳ حلقه چاه، ۱۱۰ چشمه و قنات با تولید ۵۶ میلیون مترمکعب آب می باشد. برای انتقال و توزیع آب در روستاهای تحت پوشش بالغ بر ۱۷۴۳۰ کیلومتر لوله گذاری، احداث مخزن ذخیره به حجم ۲۲۳۳۱۳ مترمکعب انجام شده است.

متأسفانه با توجه به تمام اقدامات انجام شده متوسط شاخص بهر مندی از آب آشامیدنی سالم استان ۶۲٫۹ درصد می باشد که با متوسط کشور ۷۱٫۳ درصد اختلاف زیادی دارد. وجود تعداد ۸۷۹ روستای فاقد آب بالای ۲۰ خانوار و تعداد ۲۳۰۱ روستای فاقد آب زیر ۲۰ خانوار در سطح استان نشان از عقب ماندگی در بخش آب روستائی دارد. در سال ۹۵ تعداد ۷۰۵ روستا در سطح استان بصورت آبرسانی سیار تامین آب می شوند که ۷۰۵ روستا شامل تعدادی از روستاهای تحت پوشش که بدلیل کمبود آب بصورت جیره بندی تامین آب می شوند و تعدادی از روستاهای فاقد آب می باشد. فرسوده بودن خطوط لوله گذاری و مخازن ذخیره آب و کنترل در بعضی از روستاها باعث هدر رفت آب تولیدی شده است. همچنین تعدادی از روستائیان دارای انشعاب غیر مجاز می باشند و از طریق این انشعاب غیر مجاز زمین کشاورزی آبیاری می کنند.

بدلیل خشکسالی های چند سال اخیر منابع تامین آب دچار کمبود دبی و کیفیت نامطلوب (EC) و همچنین افزایش فلزات سنگین شده اند. در سطح استان تا کنون تعداد ۵۹۱ روستا از ۲۲۲۸ روستای تحت پوشش شرکت آب و فاضلاب روستائی دارای کیفیت نامطلوب (فلزات سنگین و EC) هستند که با توجه به نبود اعتباری جهت ارتقاء کیفیت منابع آب، فقط در ۱۲ روستا دستگاه تصفیه آب خریداری و نصب شده است.

جدول ۴-۵- سیمای کلی استان در بخش آب روستائی

شهرستان	تعداد شهرستان	تعداد کل روستا	جمعیت کل روستاها (نفر)	تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار				تعداد روستاهای زیر ۲۰ خانوار			
				تحت پوشش	خود گردان	فاقد آب	جمع	تحت پوشش	خود گردان	فاقد آب	جمع
شهرستانهای جنوبی	۷	۱۶۸۷	۴۷۷۵۶۸	۶۷۳	۲۲	۴۱۳	۱۱۰۸	۸۹	۱	۴۸۹	۵۷۹
شهرستانهای شرقی	۴	۸۴۴	۲۴۴۱۶۸	۲۶۱	۱۰	۱۴۶	۴۱۷	۳۴	۱۴	۳۷۹	۴۲۷
شهرستانهای شمالی	۱۲	۳۱۱۱	۵۷۹۳۹۱	۸۲۲	۱۳۲	۳۲۰	۱۲۷۴	۳۴۹	۵۵	۱۴۳۳	۱۸۳۷
جمع	۲۳	۵۶۴۲	۱۳۰۱۱۲۷	۱۷۵۶	۱۶۴	۸۷۹	۲۷۹۹	۴۷۲	۷۰	۲۳۰۱	۲۸۴۳

جدول ۴-۶- وضعیت موجود تاسیسات آب روستایی استان

عنوان	واحد	مقدار	عنوان	واحد	مقدار
چاه	حلقه	۵۳۳	تعداد مخازن	باب	۹۰۴
چشمه و قنات	باب	۱۱۰	حجم مخازن	مترمکعب	۲۲۳۳۱۳
طول خط انتقال	کیلومتر	۵۶۶۶	تعداد انشعاب	فقره	۲۵۵۰۱۶
طول شبکه توزیع	کیلومتر	۱۱۷۶۴	-	-	-

جدول ۴-۷- مقایسه استان کرمان با کشور در بخش آب روستایی

عنوان	استان کرمان	کل کشور	درصد استان به کل کشور
مساحت به کیلومتر مربع	۱۸۱۷۱۴	۱۶۴۸۱۹۵	۱۱
تعداد کل روستاها	۵۶۴۲	۶۰۰۹۳	۹,۴
جمعیت کل روستاها	۱۳۰۱۱۲۷	۲۰۸۳۴۷۲۹	۶,۳
تعداد کل روستاهای بالای ۲۰ خانوار	۲۷۹۹	۳۹۲۱۰	۷,۲
جمعیت کل روستاهای بالای ۲۰ خانوار	۱۲۵۸۱۳۷	۲۰۴۸۰۰۰۰	۶,۲
تعداد روستاهای بالای ۲۰ خانوار فاقد آب آشامیدنی	۸۷۹	۵۶۰۱	۱۵,۷
جمعیت روستاهای بالای ۲۰ خانوار فاقد آب آشامیدنی	۱۶۰۷۲۲	۱۰۲۶۰۰۰	۱۵,۷
تعداد روستاهای تحت پوشش آبرسانی سیار	۷۰۵	۵۹۵۰	۱۱,۸
جمعیت روستاهای تحت پوشش آبرسانی سیار	۲۶۴۱۴۴	۲۰۳۷۰۰۰	۱۳

جدول ۴-۸- وضعیت آبرسانی سیار

سال	تعداد روستا
۱۳۷۶	۱۱۴
۱۳۸۱	۲۱۴
۱۳۸۶	۹۷
۱۳۹۱	۱۰۵
۱۳۹۶	۱۳۴
۱۴۰۱	۱۳۴
۱۴۰۶	۴۳۷
۱۴۱۱	۴۹۰
۱۴۱۶	۴۹۰
۱۴۲۱	۴۹۰
۱۴۲۶	۴۵۱
۱۴۳۱	۸۲۳
۱۴۳۶	۸۷۴
۱۴۴۱	۱۱۴۹
۱۴۴۶	۱۱۴۹
۱۴۵۱	۱۰۷۵
۱۴۵۶	۱۰۷۲
۱۴۶۱	۹۴۱
۱۴۶۶	۹۴۱
۱۴۷۱	۹۰۶
۱۴۷۶	۸۶۸
۱۴۸۱	۸۶۸
۱۴۸۶	۸۴۷
۱۴۹۱	۷۰۵

جدول ۴-۹- منابع تامین آب مشکل دار از لحاظ کیفیت در بخش روستایی

منابع آب شرب	تعداد منابع آلوده به فلزات سنگین	تعداد منابع دارای کیفیت نامطلوب (EC)	تعداد روستاهای دارای کیفیت نامطلوب	
			دارای فلزات سنگین	دارای کیفیت نامطلوب (EC)
چاه	۷۵ آرسنیک، ۴ جیوه ۳ سرب، ۲ کرم ۱ آلومینیوم، ۱ مولیبدن	۳۱	۴۱۶	۱۶۱
چشمه	۲ آرسنیک	۰	۲	۰
قنات	۰	۱	۰	۱
سایر (زهکش، رودخانه...)	۲ آرسنیک	۰	۱۱	۰
جمع کل	۹۰ منبع	۳۲ منبع	۴۲۹ روستا	۱۶۲ روستا
	۱۲۱ منبع		۵۹۱ روستا	

جدول ۴-۱۰- وضعیت موجود در پایان سال ۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۶۲٫۹
۲	جمعیت روستایی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۰٫۲۱
۳	کاهش آب بدون درآمد در روستا	درصد	۳۸٫۵
۴	مطلوبیت نمونه‌های میکروبی در روستاها	درصد	۹۹٫۸۷
۵	اصلاح الگوی مصرف آب شرب آشامیدنی در روستا به ازای هر نفر در شبانه روز	(l/day)	۳۳۳

مسکن روستائی

طرح های هادی روستائی به عنوان سند توسعه و راهبردی هر روستا از جمله پروژه هایی محسوب می گردند که توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ، در راستای فراهم سازی زمینه توسعه و عمران نقاط روستائی تهیه و اجرا می شوند . طرحهای هادی ضمن برنامه ریزی جهت توزیع عادلانه امکانات ، منابع و فرصتها ، به پیش بینی تقسیمات کالبدی و عملکردی پرداخته و در نهایت نیازهای سکونتی روستاییان در قالب کاربریهای مختلف تعیین میگردد . این برنامه یکی از برنامه های پایه توسعه و عمران روستاها و مبنایی برای اجرای اصولی سایر برنامه ها به ویژه در زمینه کالبدی به شمار می رود.

این فعالیتها با هدف ایجاد زمینه توسعه و عمران پایدار روستاها و تأمین و توزیع عادلانه امکانات و هدایت فیزیکی جهت بهبود شرایط زیست محیطی نقاط روستائی در سراسر کشور به انجام می رسد. طبق سرشماس نفوس و مسکن ۱۳۹۵ تعداد ۲۷۹۹ روستای دارای جمعیت بالای ۲۰ خانوار واجد شرایط تهیه طرح هادی در استان کرمان شناسایی گردیده است .

با عنایت به قرارگیری اکثر نقاط کشور در نواحی سانحه خیز واز طرفی آسیب پذیری واحدهای روستائی ، در سال ۱۳۸۴ با تصویب هیئت محترم دولت و بر اساس قانون برنامه چهارم توسعه، مقرر گردید بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در قالب طرح ویژه بهسازی و نوسازی مسکن روستائی سالیانه ۲۰۰ هزار واحد مسکونی روستائی را مقاوم سازی نماید.

با عملکرد بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و بانکهای عامل، بیش از ۱۵۶۰۰۰۰ واحد ، تاکنون مقاوم سازی شده اند که سهم استان کرمان از این تعداد حدود ۱۵۰ هزار انعقاد قرارداد با بانک و ۱۳۰ هزار واحد به اتمام رسیده است. بنابراین استان کرمان با بکارگیری تمام توان و امکانات خود موفق گردیده است حدود ۱۰ درصد از کل عملکرد کشوری را به خود اختصاص دهد. این امر علاوه بر حفظ سرمایه های ملی ، و تأمین امنیت جانی و مالی روستاییان عزیز و کمک به توسعه و اشتغال مناطق دور افتاده و محروم ، موجب ارتقاء کیفیت زندگی و تمایل به ماندگاری هموطنان در روستاها شده است. بر اساس برآوردهای آمارگیری ویژه مسکن روستائی بنیاد مسکن در سال ۹۲ تعداد ۲۶۶۶۸۵ واحد مسکونی روستائی در استان موجود می باشد که بر این اساس حدود ۱۳۰ هزار واحد مسکونی (۵۰ درصد) در استان مقاوم سازی شده است. این در حالی است که میانگین واحدهای مقاوم سازی شده کشور ۳۹ درصد می باشد.

مستندات قانونی طرح ویژه بهسازی مسکن روستائی :

در برنامه چهارم توسعه

- بند ۶ ماده ۳۰ قانون برنامه چهارم توسعه

دولت مکلف است بازسازی و نوسازی بافتهای قدیمی شهرها و روستاها و مقاوم سازی ابنیه موجود در مقابل زلزله را با استفاده از منابع داخلی و خارجی مذکور در بند ب ماده ۱۳ این قانون آغاز و ترتیبی اتخاذ نماید که حداکثر طرف مدت ده سال عملیات اجرایی مربوط به این امر در کل کشور خاتمه یابد.

در برنامه پنجم توسعه

- بند هـ ماده ۱۹۴

ه - بهسازی ، نوسازی ، بازسازی و ایمن سازی ساختار کالبدی محیط و مسکن روستائی مبتنی بر الگوی معماری اسلامی - ایرانی با مشارکت مردم ، دولت و نهادهای عمومی

در برنامه ششم توسعه

بند ب-۱ ماده ۵۹

ب - دولت موظف است به منظور کاهش آسیب پذیری سکونتگاههای روستایی (با هدف بهسازی و نوسازی مسکن روستایی) و همچنین تأمین مسکن برای اقشار کم درآمد شهری (در شهرهای کوچک) منابع مالی و تسهیلات ارزیابی و زمین مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی در طول اجرای قانون برنامه تأمین و اقدامات ذیل را از طریق بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به عمل آورد

۱- بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی روستایی با پرداخت تسهیلات ارزان قیمت با کارمزد پنج درصد (۵٪) و تأمین مابه التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی.

جدول ۴-۱۱- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش بنیاد مسکن روستایی

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	تعداد روستاهای دارای طرح هادی اجرا شده	تعداد	۱۰۰۰
۲	تهیه طرح هادی روستاهای بالای ۲۰ خانوار بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵	درصد	۷۶
۳	واحد مسکونی روستایی	واحد	۶۸۲۷۱

شایان ذکر است ادامه سیاستهای بانکهای عامل تسهیلات مسکن روستایی در عدم ابلاغ سهمیه تخصیصی و سختگیری در ضمانت تسهیلات موجب ادامه رکود این بخش در سال ۹۵ بوده و چنانچه شرایط به همین منوال ادامه پیدا کند این روند نزولی ادامه خواهد یافت.

عشایری -

بررسی های انجام شده نشان میدهد که در شرایط کنونی وضعیت شاخصهای زندگی عشایر از نظر کمی و کیفی در همه زمینه ها بهبود نسبتا خوبی یافته است و متوسط شاخصها از ۲۶ درصد پایان سال ۱۳۸۳ به ۴۰ درصد در پایان سال ۱۳۹۵ رسیده است ، اما با وجود این جهش بسیار مناسب ، در تعداد زیادی از شاخصهای توسعه انسانی از جمله بهداشت و درمان ، آموزش و پرورش در مقاطع بعد از دوره ابتدایی، رفاه و تأمین اجتماعی ، نیازهای فرهنگی و ... هنوز این جامعه با جوامع روستایی و شهری فاصله قابل توجهی دارد.

تا کنون ۳۲ درصد از عشایر استان در بیش از ۱۱۵ کانون اسکان یافته و ۶۸ درصد عشایر کوچرو بوده که بیشترین دام عشایر متعلق به کوچرو می باشد. در حال حاضر امور عشایر سیاستهای دوگانه تکمیل ظرفیت کانونهای توسعه عشایر اسکان یافته و ارائه خدمات و حمایت از عشایر کوچنده راندبال می نماید. در استان کرمان اعتبارات اختصاص یافته طی برنامه پنجم توسعه به برنامه ساماندهی عشایر کمتر از ده درصد اعتبارات مصوب بوده لذا شاخصهای توسعه انسانی و برخورداری عشایر رشد چندانی در طی برنامه پنجم نداشته بطوریکه در پایان برنامه پنجم میانگین شاخصهای عشایری استان حدود ده درصد از میانگین کشوری پایینتر می باشد.

عشایر استان کرمان شامل ۲۲۵۶۴ خانوار با جمعیتی بالغ بر ۱۱۰۰۰۰ نفر با داشتن ۳۱۰۰۰۰۰ راس دام سبک و ۳۵۰۰۰ راس دام سنگین ، سالانه ۹۰۰۰۰۰ راس دام قابل عرضه به بازار با میزان تولید گوشت قرمز بطور متوسط ۱۴۵۰۰ تن و محصولات لبنی ۳۲۴۰۰ تن تولید میکنند. ۹۹۰ تن پشم ، ۹۵۰ تن کرک و مو از دیگر تولیدات دامی عشایری استان می باشد. ۳۵ درصد صنایع دستی و دست بافته های استان شامل قالی ، گلیم، سفره، حصیر و سایر دست بافته ها توسط زنان عشایر تولید و به بازار عرضه میگردد. عشایر از ارکان تولیدی جامعه ایرانی و اسلامی می باشند. جامعه عشایری استان نقش بارزی در زمینه تولید مواد لبنی و پروتئینی داشته و همچنین در امر حراست و پاسداری از عرصه های طبیعی نقش فعالی دارد. عشایر استان علی رغم جمعیت کم بیش از ۲۵ درصد گوشت قرمز استان را تولید می کنند و نقش و اهمیت تولیدات جامعه ی عشایری در اقتصاد مقاومتی و تأمین امنیت غذایی بر کسی پوشیده نیست.

۴-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش عمران روستائی و عشایری

آب و فاضلاب روستائی

- ایجاد اشتغال در روستاها
- جلوگیری از مهاجرت روستائیان به شهر
- جلوگیری از خالی از سکنه شدن روستاها و حفظ امنیت در منطقه

مسکن روستائی

برخی از ظرفیتهای قانونی در بخش مسکن روستائی شرح زیر می باشد:

- مطابق جزء ۱ بند ب ماده ۶ قانون برنامه ششم توسعه در رابطه با نحوه هزینه کرد عوارض وصولی بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده به نسبت ۷۰ درصد در شهرها و ۳۰ درصد در روستاها و مناطق عشایری که بر اساس شاخص جمعیت به حساب شهرداریها و دهیاریها واریز میگردد تا با مشارکت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در همان روستاها و مناطق عشایری هزینه شود.
- جزء ۳ بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه در خصوص اختصاص ۳ درصد از درآمد حاصل از نفت و گاز جهت اجرای برنامه های عمرانی در قالب بودجه سنوایی با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان ، در این رابطه ضرورت دارد تا با جذب این اعتبار در راستای توسعه روستایی و توانمند سازی اقشار آسیب پذیر اقدام گردد.
- بند ب ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر اینکه شوراهای برنامه ریزی و توسعه استان و کمیته برنامه ریزی شهرستان موظفند ۵ تا ۸ درصد از سر جمع اعتبارات تملک داراییهای سرمایه ای استانی مصوب قانون بودجه سالانه را صرف تهیه و اجرای طرحهای هادی و بهسازی روستاهای شهرستان ، توسط بنیاد مسکن نمایند.
- جزء ۸ بند الف ماده ۲۷ قانون برنامه ششم توسعه در خصوص شناسایی روستاهای در معرض خطر سوانح طبیعی جهت اجرای طرح های ایمن سازی سکونتگاههای مذکور با همکاری دستگاههای مسوول و مشارکت مردم و نهادهای محلی به نحوی که حداقل ۳۰ درصد روستاهای مذکور تا پایان اجرای قانون برنامه، ایمن سازی شوند.
- بند پ ماده ۶۲ قانون برنامه ششم توسعه در خصوص تهیه و اجرای طرح هادی برای روستاهای واقع در حریم شهرها با رویکرد کنترل محدوده روستاهای مذکور در حد رشد طبیعی آنها
- ماده ۹۹ قانون برنامه ششم توسعه در خصوص اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش و روستاهای هدف گردشگری با همکاری میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری .
- توزیع عادلانه امکانات ، منابع و فرصتها در روستاها از طریق ایجاد تسهیلات اجتماعی ، تولیدی و رفاهی
- ایجاد تسهیلات لازم جهت بهبود مسکن روستائیان و خدمات محیط زیستی و عمومی
- کاهش آسیب پذیری واحدهای مسکونی مناطق روستایی و شهرهای با جمعیت کمتر از ۲۵۰۰۰ نفر جمعیت
- ارتقاء جایگاه مسکن معیشت محور در جهت رشد و توسعه پایدار روستایی
- رونق اقتصادی و افزایش اشتغال ناشی از توسعه بخش مسکن

عشایری

- ۱- پتانسیل موجود تعداد ۳ میلیون راس دام در بخش عشایری
- ۲- در اختیار داشتن ۵۶ درصد عرصه های منابع طبیعی در قلمرو عشایر
- ۳- تولید سالانه گوشت قرمز، لبنیات بازار مصرف به مقدار ۴۶۹۰۰ تن
- ۴- تولید الیاف شامل کرک و پشم ۱۹۴۰ تن بعنوان یک کالای صادراتی
- ۵- تولید صنایع دستی شاخص سالانه ۱۰۰۰۰ مترمربع و گلیم و قالیچه و ...
- ۶- پتانسیل نیروی کار مناسب و سخت کوش در جامعه عشایری و اشتغال دائمی خانوارها
- ۷- وجود جاذبه های بوم گردی و گردشگری در مناطق عشایری
- ۸- پتانسیل جمع آوری و تولید گیاهان دارویی در مناطق عشایری
- ۹- وجود تشکلهای تعاونی عشایر و عضویت ۲۲۵۶۴ خانوار در این شبکه
- ۱۰- وجود آیین نامه ساماندهی عشایر

۴-۱-۴- تنگاها و چالش ها بخش عمران روستائی و عشایری**آب و فاضلاب روستائی**

- پایین بودن تعرفه های آب شرب روستائی و ناکافی بودن اعتبارات کمک به زیان
- زیان انباشته شرکت تا پایان سال ۱۳۹۴ مبلغ ۸۶۸۶۱۳ میلیون ریال می باشد
- تعداد ۸۷۹ روستای بالای ۲۰ خانوار فاقد آب شرب
- اتمام عمر مفید شبکه های آب شرب و هدر رفت بیش از حد متعارف آب
- ایجاد طرح توسعه و بازسازی شبکه های آب آشامیدنی روستاها در طرح ملی
- مجوز ایجاد شرکت آب و فاضلاب روستائی جنوب استان
- آبرسانی سیار ۷۰۵ روستا در سطح استان به وسیله تانکر
- پایین رفتن سطح آبهای زیرزمینی و بعضاً خشک شدن منابع آبی حاشیه روستاها
- محدودیت منابع آب شیرین و مطلوب در برخی از نقاط استان و مشکلات انتقال آب از یک حوزه به حوزه دیگر
- طولانی شدن عمر اجرایی پروژهها

بنیاد مسکن

- عدم تخصیص به موقع و کامل اعتبارات
- نیمه تمام ماندن پروژه ها به علت عدم تصویب اعتبارات مکفی
- عدم هماهنگی دستگاههای متولی خدمات زیربنائی
- عدم نگهداری مطلوب پروژه های اجرا شده توسط نهادهای محلی
- ضعف برخورداری از برخی خدمات زیربنائی و کالبدی مورد نیاز در مناطق روستائی

- توزیع نابرابر زیرساختها و خدمات رفاهی در مناطق روستایی
- غلبه نگاه کالبدی در طرحهای هادی و کم توجهی به جنبه های اجتماعی اقتصادی، فرهنگی، تاریخی، میراثی و طبیعی روستا
- ضعف مشارکتهای مردمی در اجرای طرحهای هادی روستایی
- فقدان الگو و برنامه یکپارچه توسعه روستایی مبتنی بر قابلیت ها و ویژگی منطقه ای و محلی
- فقدان برنامه مشخص در توزیع خدمات و زیرساختهای موجود
- غلبه نگاه نقطه ای و نسخه ای و بخشی به روستاها و عدم نگاه حوزه ای ، پهنه ای یا ناحیه ای به مناطق روستایی در نظام برنامه ریزی و برنامه های توسعه ای
- ضعف نگرش فضایی و رویکرد آمیختگی در برنامه ریزی توسعه ای
- عدم همکاری بانکهای عامل در ابلاغ کامل سهمیه تخصیص یافته و سخت گیری در مطالبه ضمانت و در پاره ای موارد عدم تمایل به پرداخت این تسهیلات موجب کاهش شدید سرعت پیشرفت طرح عقب ماندگی شدید از برنامه پنجم و ششم و نارضایتی مردم گردیده است

عشایری

- بحران خشکسالی چندساله اخیر و تاثیر آن بر منابع آب و علوفه مراتع
- تاثیر مخرب حوادث طبیعی و قهری (خشکسالی، سیل، سرمازدگی و ...)
- عدم تحقق تخصیص اعتبارات مصوب برنامه پنجم
- پایین بودن شاخصهای توسعه و برخورداری عشایر نسبت به جامعه شهری و روستایی
- محدودیت منابع پایه (آب ، خاک و سرمایه) برای ساماندهی عشایر
- تعدی به مراتع عشایر و ضرورت واگذاری مدیریت مرتع به خود عشایر با نظارت دستگاههای متولی
- عدم وجود بازار مناسب برای تولیدات عشایر (گوشت دامها، کرک و..)
- مشکلات ناشی از بهره برداری معادن در عرصه های عرفی عشایر و ایجاد آلایندهی در مراتع و خسارتهای وارده ، عدم توجه به حقوق عرفی عشایر و نیز تعیین تکلیف مراتع در حوزه های حفاظت محیط زیست و رعایت حقوقی عرفی عشایر
- مشکل صدور مجوز چاه های مالداری
- کمبود اعتبارات عمرانی برای خدمات رسانی با توجه به دوری مسیرها ، پراکندگی و صعب العبور بودن مناطق عشایری
- مشارکت ضعیف برخی دستگاه ها در اجرای آیین نامه ساماندهی عشایر
- عدم تمایل بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری در مناطق عشایری
- فقدان تشکیلات اداری و نیروی متخصص در شهرستانهای جدید التاسیس
- تعیین برنامه راهبردی کمیته عمران روستائی و عشایری

۴-۲- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف

جدول ۴-۱۲- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کمی
۱	تامین پایدار آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب روستاها	<ul style="list-style-type: none"> - تامین مالی طرح‌ها از طریق فروش پساب به بخش خصوصی - کاهش هدررفت آب شرب از طریق فرهنگ‌سازی - بهره‌برداری از آب‌های غیرمتعارف با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی
۲	حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	<ul style="list-style-type: none"> - ارتقای دانش فنی مشاوران و بازنگری در طراحی تاسیسات آب و فاضلاب - جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی از طریق افزایش تعرفه‌ها و اعطای تسهیلات - جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی از طریق خرید تضمینی آب
۳	انتظام بخشی به روابط شهر و روستا و ارتقاء هویت روستایی ارتقاء و توسعه خدمات و زیرساخت‌های روستایی	<ul style="list-style-type: none"> ارتقاء کیفیت محیطی-کالبدی سکونتگاه روستایی توجه به نگهداشت هویت تاریخی و فرهنگی روستا انتظام فضایی مناطق و سکونتگاه‌های روستایی اصلاح ساختار اقتصاد روستا
۴	انتظام بخشی به روابط شهر و روستا و ارتقاء هویت روستایی	<ul style="list-style-type: none"> ۱-۵: ارتقاء کیفیت محیطی کالبدی سکونتگاه‌های روستایی ۲-۵: توسعه مسکن معیشت محور در روستاها ۳-۵: توجه به نگهداشت هویت تاریخی و فرهنگی روستا ۴-۵: انتظام فضایی مناطق و سکونتگاه‌های روستایی
۵	پهسازی و بازسازی مسکن روستایی	ارتقا کیفیت کالبدی سکونتگاه‌های روستایی و توسعه مسکن معیشت محور در روستاها
۶	ارتقا شاخص‌های توسعه انسانی و برخورداری در مناطق عشایری	<ul style="list-style-type: none"> تجهیز منابع و ایجاد زیر بناهای مورد نیاز گسترش اقدامات عمرانی و زیر بنایی استمرار شناسایی و تخصیص منابع تولید با محوریت فرصت‌های ایجاد و اشتغال
۷	ساماندهی و اسکان عشایر	<ul style="list-style-type: none"> تجهیز و نوسازی منابع آب اجرای آبیاری تحت فشار (استفاده از روش‌های نوین آبیاری) ساماندهی تولید علوفه مورد نیاز در کانون‌های توسعه آموزش عشایر در زمینه ی تولید
۸	تامین عدالت اجتماعی رفع محدودیت و تعدیل نابرابری	ارتقا متوسط شاخص‌های توسعه اقتصادی اجتماعی

جدول ۴-۱۳- اهداف کمی بخش /فرابخش کمیته عمران روستائی و عشایری

ردیف	هدف کلی	هدف کمی		سال پایه ۱۳۹۵	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد		۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	تامین پایدار آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب روستاها	جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۶۲٫۹	۶۶٫۴	۶۹٫۵	۷۲٫۶	۷۶٫۲	۸۰
		کاهش آب بدون درآمد	درصد	۲۸٫۵	۳۶٫۵	۳۴٫۵	۳۳	۳۱٫۵	۳۰٫۵
		اصلاح الگوی مصرف آب آشامیدنی روستایی به ازاء هر نفر در شبانه روز	لیتر/روز	۳۳۳	۳۰۰	۲۶۰	۲۱۰	۱۸۰	۱۶۰
۲	حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	جمعیت روستایی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۰٫۲۱	۰٫۴	۰٫۸	۱٫۴	۲٫۱	۲٫۸
		ارتقای کیفیت آب شرب از طریق نصب سامانه های تصفیه پیشرفته و ایجاد سامانه دوم در روستا	تعداد	۱۲	۱۲	۱۴	۱۴	۱۲	۱۲
		اجرای طرح هادی روستایی	تعداد	۱۰۰۰	۱۲۰۰	۱۴۵۰	۱۷۳۰	۲۰۳۰	۲۳۶۰
۳	ارتقاء بهسازی بافتها و مشخصات محیطی روستایی	اجرای طرح بافت با ارزش روستایی	تعداد	۰	۲	۱	۱	۱	۱
		اجرای طرح هدف گردشگری روستایی	تعداد	۰	۱	۱	۱	۱	۱
		تهیه طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی	بخش	۲	۷	۱۱	۱۲	۱۳	۱۳
۴	انتظام بخشی به روابط شهر و روستا و ارتقاء هویت روستایی	بازنگری طرح هادی روستایی	روستا	۳۲۷	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
		تهیه طرح هادی روستاهای هدف گردشگری	روستا	۱	۱	۱	۱	۱	۱
		تهیه طرح بهسازی بافت با ارزش	روستا	۳	۱	۱	۱	۱	۱
		احداث مسکن مقاوم در قالب بهسازی و بازسازی مسکن روستایی	هزار واحد مسکونی	۵	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲
		خدمات پشتیبانی به کوچندگان	خانوار	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰
۵	ساماندهی و اسکان عشایر	اسکان عشایر داوطلب	خانوار	۱۶۰	۱۹۰	۲۰۰	۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰
		بهبود سطح معیشت عشایر	خانوار	۴۰۰	۴۵۰	۵۰۰	۵۵۰	۶۰۰	۶۵۰

جدول ۴-۱۴- راهبردها، سیاستها و اقدامات اجرایی

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱	تامین آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب روستاها	– افزایش سطح جمعیت تحت پوشش شبکه آب و فاضلاب روستایی؛	استقرار برنامه ریزی جامع در بخش تامین آب شرب و تصفیه فاضلاب
۲	حفظ صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	– مدیریت شکل‌گیری سکونت‌گاه‌های جدید براساس توان اکولوژیکی حوضه‌های آبریز؛	حفظ توان اکولوژیکی (کمی و کیفی) مناطق در توسعه سکونت‌گاه‌ها و استقرار فعالیتهای صنعتی، کشاورزی، صنعتی، زیر بنایی و خدماتی و پیشگیری از آلودگی منابع آب توسعه مدیریت خطر پذیری (ریسک) و بحران و پدافند غیرعامل در طراحی، ساخت و بهره برداری از تاسیسات آب و فاضلاب در جهت جلوگیری از نقصان در کمیت و کیفیت منابع آب
۳	مشارکت بهره برداران در مدیریت منابع آب و تاسیسات آبی	– اصلاح الگوی مصرف آب شرب	ارتقای آگاهی عمومی جهت حفاظت و بهره برداری بهینه از منابع آب، مشتری مداری و رعایت حقوق مصرف کنندگان
۴	اصلاح ساختار اقتصاد صنعت آب و آبفا	– افزایش تعرفه آب شرب روستایی	لحاظ نمودن ارزش اقتصادی آب در تمامی بخش های مصرف
۵	ارتقای بهره وری آب	– کاهش آب بدون درآمد	ارتقای بهره وری و اعمال مدیریت تقاضا و توجه ویژه به کاهش آب بدون درآمد در بخش شرب
۶	استفاده از فناوری های نوین در استحصال منابع آب	– افزایش کیفیت آب شرب	بهره گیری از آب های غیر متعارف (بخصوص ابهای شور و لب شور) و تنوع بخشی به سامانه های تولید و توزیع آب
۷	ارتقاء کیفیت محیطی-کالبدی سکونتگاه روستایی	توسعه کالبدی محیط روستاهای ویژه بهسازی محیط و افزایش کیفیت کالبدی روستاها ارتقاء سطح پایداری نقاط روستایی در مقابل مخاطرات محیطی حفاظت و ارتقاء کیفی کالبدی و سیمای نظارت بر ساخت و ساز بناها و بافتهای تاریخی- فرهنگی	اجرای طرحهای ایمن سازی روستاها در برابر سوانح طبیعی ساماندهی و بهسازی روستاهای واقع در حریم کلانشهرها اجرای طرحهای هادی روستایی بهسازی بافتهای با ارزش روستایی
۸	توجه به نگهداشت هویت تاریخی و فرهنگی روستا	بهسازی و احیاء بافت تاریخی و فرهنگی روستا ایجاد زمینه سرمایه گذاری در بخش گردشگری با حفظ هویت تاریخی، فرهنگی و طبیعی مناطق روستایی حفظ هویت اسلامی – ایرانی بافت کالبدی روستاها به عنوان میراث فرهنگی استان	بهسازی بافتهای با ارزش روستایی اجرای طرحهای هادی روستاهای هدف گردشگری
۹	انتظام فضایی مناطق و سکونتگاههای روستایی	تقویت پیوندهای روستایی- شهری در چارچوب شبکه های محلی تنوع بخشی به فعالیتهای اقتصادی مناطق با استفاده از پتانسیلهای محیطی گسترش تعاملات و پیوندهای پویا و سازنده روستایی- شهری شبکه سکونتگاهی	بهسازی بافتهای با ارزش روستایی اجرای طرحهای هادی روستاهای هدف گردشگری
۱۰	اصلاح ساختار اقتصاد روستا	ایجاد زمینه سرمایه گذاری در بخشهای غیر کشاورزی با اولویت گردشگری	اجرای طرح توسعه گردشگری و بوم گردی در مناطق روستایی با رویکرد مشارکتی و تسهیل گری

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱۱	استفاده حداکثری از قوانین و مقررات موجود برای ارتقاء سطح برخورداری ها و شاخص های توسعه انسانی، اجتماعی و اقتصادی عشایر.	تدوین و پیشنهاد اصلاح قوانین موجود یا قوانین و مقررات جدید مورد نیاز ساماندهی و خدمات رسانی به عشایر.	ارتقای جایگاه سازمانی متناسب با اهداف، راهبردها تکالیف برنامه ششم و فرآیند ساماندهی و خدمات رسانی به عشایر
		- اطلاع رسانی به دستگاه های سیاستگذار ی، برنامه ریزی، اجرائی و نظارتی ذی ربط با عشایر، در خصوص قوانین و مقررات مربوط به عشایر و تأکید بر اجرای آنها.	- عضویت سازمان در کار گروه های تخصصی مربوطه بویژه در استانها و شوراهای برنامه ریزی شهرستان ها
		- ارتقاء جایگاه تشکیلات اداری، مالی و برنامه ریزی سازمان امور عشایر برای ایفای نقش موثرتر در پیشبرد اهداف توسعه و ساماندهی عشایر.	
۱۲	استفاده از ظرفیت های قانونی و تشکل های مردم نهاد به منظور تقویت، توسعه و حمایت از تشکل های عشایری (تعاونی های عشایری، صندوق توسعه بخش کشاورزی عشایری، صندوق خرد زنان و...)	- اصلاح ساختار تشکل های عشایری متناسب با اهداف و وظائف آنها و نیاز های عشایر با بهره گیری از قوانین و مقررات موجود.	تقویت و توانمندسازی تشکل های عشایری
		- توانمندسازی تشکل ها با تأکید بر بهبود مدیریتی و کار شناسی و شایسته سالاری و دانائی محوری.	- ارتقای سطح صندوق توسعه بخش کشاورزی عشایری به موسسه مالی و اعتباری
		- استفاده از یافته های علمی و تجارب موفق با بکارگیری نیروهای تحصیلکرده و با تجربه در امور اقتصادی و بازرگانی.	- ایجاد و گسترش فعالیت صندوق های خرد زنان و سایر تشکل های مردم نهاد عشایری برای تصدی و انجام طرح ها و پروژه های توسعه ایی
		- افزایش سرمایه گذاری و تقویت توان مالی و اقتصادی تشکل ها و گسترش فعالیت آن ها در زمینه های تولیدی عشایر	- ورود و گسترش فعالیت تشکل های عشایری در امور تجاری و بازرگانی داخلی و خارجی
- افزایش سرمایه گذاری و تقویت توان مالی صندوق توسعه بخش کشاورزی عشایری با مشارکت عشایر و تشکل های مربوطه.			
- تقویت جایگاه نظارتی سازمان و افزایش نظارت و کنترل موثر بر تشکل ها با بازرسی و حسابرسی موردی و دوره ای .			
		- زمینه سازی توسعه صادرات محصولات تولیدی عشایر و تأمین نیازهای آن ها با استفاده از ظرفیت تشکل های عشایری و مراکز مبادلات مرزی.	

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱۳	تثبیت حقوق عرفی و قانونی عشایر نسبت به مراتع و ایله‌ها به منظور جلوگیری از تخریب و تصرف آن‌ها.	- افزایش سطح مشارکت عشایر در زمینه‌های مختلف مدیریت و فعالیت تشکل‌ها.	- تهیه و تصویب قوانین مورد نیاز حفظ حقوق عشایر بویژه در زمینه جلوگیری از تعدی و تصرف ایله‌ها و مراتع و قلمروهای عشایر
		- استفاده از قوانین و مقررات موجود و پیشنهاد قوانین جدید، برای احقاق حقوق عرفی عشایر نسبت به عرصه‌های مرتعی و فرایند تکمیل ممیزی مراتع.	- استمرار مطالعه و برداشت مختصات ایله‌ها، مستندسازی آنها و انتشار اطلس ایله‌ها و عشایری
		- مستند سازی اطلاعات ایله‌ها، اطرافگاه‌های بین راهی و مسیرهای کوچ عشایر و حریم آن‌ها و ثبت و ضبط اسناد مربوطه در مراجع قانونی.	- هماهنگی و جلب همکاری دستگاه‌های ذیربط برای حفاظت و جلوگیری از تخریب و تصرف ایله‌ها و عشایری
		- اهتمام برای حفاظت و جلوگیری از تخریب و تصرف ایله‌ها و اطرافگاه‌ها و حریم آن‌ها و بازگرداندن عرصه‌های تخریب و تصرف شده با استفاده از ظرفیت‌های قانونی.	
۱۴	استفاده از ظرفیت‌های آیین نامه ساماندهی و سایر قوانین مرتبط برای افزایش پوشش آموزش‌های رسمی و ارتقای سطح مهارت و دانش عشایر با محوریت توسعه آموزش‌های ترویجی و فنی و حرفه‌ای.	- زمینه سازی و هماهنگی برای اجرای کامل و هدفمند مفاد همه مواد آیین نامه ساماندهی عشایر.	هماهنگی با دستگاه‌های ذیربط برای اجرای کامل آیین نامه ساماندهی عشایر
		- فراهم نمودن ساز و کارهای لازم برای پایش مستمر نیازها و انجام مطالعات نیازسنجی برنامه‌های توسعه و ساماندهی عشایر.	- ارائه پیشنهاد برای تکمیل و بهنگام کردن آیین نامه ساماندهی عشایر
۱۵	ساماندهی و مدیریت کوچ و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی بر مبنای اصول فنی، نظام مشارکت، مدیریت محلی و دانش بومی عشایر	تنظیم مدیریت کوچ و چرا بر اساس ضوابط و مقررات، شرایط اکولوژیکی مناطق و با مشارکت بهره برداران.	هماهنگی با دستگاه‌های اجرایی ذیربط برای انجام وظایف مربوطه در زمان کوچ عشایر
		- اصلاح، احیاء، حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی با محوریت مشارکت و مدیریت عشایر.	- هماهنگی با سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور جهت واگذاری مدیریت کوچ و مراتع عشایر به تشکل‌ها و نمایندگان رده‌های ایلی عشایر
		- تأمین تسهیلات و خدمات مورد نیاز کوچ و تقویت زیر ساخت‌های لازم به منظور رفاه عشایر و حفظ پایداری محیطی.	- افزایش استفاده از فن‌آوری‌های مناسب و انرژی‌های نو در استقرارگاه‌های بیلابلی و قشلاقی عشایر
		- تدوین و توسعه طرح‌های جامع مرتعداری و دامداری بر مبنای ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی و شرایط اکولوژیکی مناطق عشایری.	

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
------	--------	-------	-------------

۱۶	توانمندسازی و توسعه زیر ساخت های مالی، اعتباری و ساختار سازمانی تشکل ها و صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی عشایری.	- فرهنگ سازی و جلب اعتماد اعضاء برای افزایش سرمایه در تشکل ها بویژه صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی عشایری.	- استفاده از ظرفیت های قانونی و مشارکت اعضا برای افزایش سرمایه تشکل - گسترش هر چه بیشتر فعالیت صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی عشایری در ارتباط با جامعه عشایری
۱۷	شناسایی، حفظ و تقویت ارزش های ایرانی- اسلامی و بومی- محلی عشایر.	- شناسایی، حفظ و در صورت لزوم احیای ارزش های فرهنگی و اجتماعی عشایر و مستند سازی آن ها به عنوان میراث فرهنگی در سطوح بین المللی، ملی، منطقه ای و محلی. - تهیه و اجرای پیوست فرهنگی برای کلیه طرح ها و پروژه های اجرایی و ساماندهی مرتبط با عشایر. - برنامه ریزی برای راه اندازی موسسات فرهنگی- اجتماعی عشایری با مشارکت عشایر و تشکل های مردم نهاد عشایری. - بالا بردن میزان انسجام اجتماعی و سطح مشارکت عشایر با تقویت جنبه های مشارکت برانگیز فرهنگی و دینی و کاهش برخوردها و نزاع های طایفه ای و محلی.	تهیه چارچوب و شرح خدمات به عنوان پیوست فرهنگی جهت کلیه طرح ها و پروژه های عشایری - عمومیت دادن به برگزاری انتخابات و فعال شدن شوراهای عشایری تیره - شناسایی و تامین نیازهای فرهنگی عشایر
۱۸	تقویت جنبه های مشارکت برانگیز نظام مدیریت محلی و افزایش کارکردهای نظام ریش سفیدی در تصمیم گیری ها و برنامه ریزی ها	- اتخاذ تدابیر مناسب برای افزایش اعتماد به نفس و هویت بخشی به آحاد جمعیت عشایری، بویژه جوانان جهت علاقمندی به ماندگاری در مناطق عشایری. - افزایش مشارکت عملی عشایر و تشکل های عشایری در مراحل تصمیم سازی، تصمیم گیری، برنامه ریزی، اجرا، بهره برداری و نگهداشت طرح ها و پروژه ها. - توانمندسازی نظام مدیریت محلی و افزایش نقش ریش سفیدان، شوراهای و مجامع محلی برای ایفای نقش بیشتر در امور اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی. - آگاهی بخشی و توانمند سازی افراد و گروه های عشایری در زمینه کسب دانش و مهارت های لازم به منظور گسترش مناسبات خارج از رده های ایلی و پیشگیری از تعارض هایی که مانع کارجمعی به خصوص در کانون های اسکان می شوند.	حمایت از راه اندازی تشکل های مردم نهاد عشایری برای تصدی و ایفای نقش در امور اجتماعی - اقتصادی و برنامه ریزی - فعال نمودن نظام ریش سفیدی و مدیریت محلی در امور برنامه ریزی و حل و فصل مسائل
۱۹	توسعه و تحول نظام تولید، بهره برداری از منابع موجود و ارتقای بهره وری منابع تولید	- استفاده مناسب از فن آوری تولید و تعریف نظام بهره برداری متناسب با مقتضیات شرایط فعلی فعالیت و تولید. - برنامه ریزی و برگزاری دوره های آموزشی و ترویجی برای ترویج اصول و شیوه های نوین تولید و ارتقاء سطح بهره وری منابع. - تنوع بخشی به فعالیت ها، منابع تولید و اشتغال عشایر بر اساس شناخت، برنامه ریزی و تخصیص منابع جدید.	شناسایی و معرفی انواع فن آوری و تجهیزات مناسب مورد نیاز زندگی و فعالیت ها - ارائه برنامه های توانمندسازی، توان افزایی و آگاهی عشایر به استفاده اقتصادی از منابع در دسترس - تهیه تقویم و برگزاری دوره های آموزشی و ترویجی
۲۰	توانمندسازی و توسعه زیر ساخت های مالی، اعتباری و ساختار سازمانی تشکل ها و صندوق های توسعه سرمایه گذاری بخش کشاورزی و عشایری	- فرهنگ سازی و جلب اعتماد اعضا برای افزایش سرمایه (سهام) در تشکل ها، بویژه صندوق سرمایه گذاری بخش کشاورزی عشایری. - زمینه سازی برای جذب منابع مالی و اعتباری از طریق موسسات مربوطه دولتی و خصوصی. - اصلاح، تقویت و ارتقای ساختار سازمانی تشکل ها متناسب با ظرفیت های قانونی، یافته های علمی جدید، اساسنامه، اهداف و وظایف و ماهیت فعالیت آنها.	تبدیل صندوق توسعه سرمایه گذاری کشاورزی بخش عشایری به موسسه مالی اعتباری عشایری - معرفی ظرفیت ها و فرصت های سرمایه گذاری در مناطق عشایری
۲۱	استفاده مناسب از منابع آب و خاک، توسعه و تکمیل زیر ساخت ها، افزایش بهره وری تولید و ارتقای شاخص های توسعه اجتماعی و اقتصادی به منظور افزایش انگیزه کوچ، فعالیت و حضور جوانان در مناطق عشایری	- ارتقای راندمان تولید و بهره وری فعالیت ها با ترویج فن آوری مناسب و روش های نوین کشاورزی. - استمرار شناسایی و تخصیص منابع تولید بامحوریت ایجاد فرصت های شغلی برای جوانان. - گسترش اقدامات عمرانی و زیربنایی و افزایش شاخص های توسعه در مناطق عشایری در حد استانداردها، آستانه های برخورداری و سرانه های تعیین شده در سطح متوسط مناطق روستایی.	مطالعه و تخصیص منابع تولید و اشتغال - اجرای طرح ها و پروژه های اشتغال زا و مکمل معیشت عشایر - محرومیت زدایی و تامین امکانات زیربنایی و خدمات مورد نیاز عشایر در حد استانداردهای تعریف شده

جداول عملیاتی برنامه ششم
(حجم عملیاتی و سرمایه گذاری
مورد نیاز)

۳-۴- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

نکته: در جدول "جدول عناوین اهداف کلی و کمی بخش / فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی" بر حسب نوع برنامه ریزی صورت گرفته و اطلاعات موجود به ۳ صورت زیر آمده است که بایستی مد نظر قرار گیرد:

۴- درصد مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی

۵- میزان مطلق مشارکت سالیانه در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰

۶- میزان مطلق مشارکت در سال اول (در ستون سال ۱۳۹۶) و تجمعی پنج سال برنامه (در ستون ۱۴۰۰)

جدول ۴-۱۵- عناوین اهداف کلی و کمی بخش / فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی کمیته عمران روستائی و عشایری منابع مالی میلیارد ریال

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	مشارکت بخش دولتی درتأمین منابع		مشارکت بخش غیردولتی درتأمین منابع	
				۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۱	تأمین پایدار آب مورد نیاز آحاد جامعه برای مصارف شرب روستاها	جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۶۶,۴	۸۰	۱۵۳۵	۱۷۲۰
		کاهش آب بدون درآمد	درصد	۳۶,۵	۳۰,۵	۴۸۸	۹۱۲
		اصلاح الگوی مصرف آب آشامیدنی روستایی به ازاء هر نفر در شبانه روز	لیتر/روز	۳۰۰	۱۶۰	۰	۰
۲	حفظ و صیانت از منابع آب و اعمال مدیریت کیفی منابع آب	جمعیت روستایی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب (بالای ۲۰ خانوار)	درصد	۰,۴	۱,۶	۱۲	۳۱۷
		ارتقای کیفیت آب شرب از طریق نصب سامانه های تصفیه پیشرفته و ایجاد سامانه دوم در روستا	تعداد	۱۲	۶۴	۱۰	۳۰

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶	۱۴۰۰	مشارکت بخش دولتی در تامین منابع		مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع		
						۱۳۹۶	۱۴۰۰	۱۳۹۶	۱۴۰۰	
۳	انتظام بخشی به روابط شهر و روستا و ارتقاء هویت روستایی		روستا	۲۰۰	۱۳۶۰	۲۹۷,۵۰	۲۵۰	۰	۰	
			روستا	۱۰۰	۵۰۰	۱۷	۱۷	۰	۰	
			بخش	۹	۳۷	۶,۰۰	۵,۵۰	۰	۰	
			روستا	۲	۶	۰	۰	۶,۰۰۰	۱,۲۰۰	
			روستا	۱	۵	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۳,۰۰۰	
			روستا	۳	۷	۰	۰	۶,۰۰۰	۱,۲۰۰	
			روستا	۲	۶	۰	۰	۲۰,۰۰۰	۴,۰۰۰	
۴	ارتقاء و توسعه خدمات و زیرساختهای روستایی		هزار واحد مسکونی	۱۲	۶۰	۰	۰	۰	۱,۳۲۰	۶۶۰۰
۵	ساماندهی اسکان عشایر		خانوار	۱۵۳۴۰	۱۵۳۴۰	۶۲	۷۲			
			خانوار	۱۹۰	۲۳۰	۳۸	۳۷			
۶	ارتقاء کیفیت زندگی بهبود توسعه منابع انسانی و تولید و اشتغال		خانوار	۴۵۰	۶۵۰	۱۰	۱	۳۵۵	۲۰۰	

ردیف	هدف کمی	برنامه اجرایی	عنوان طرح	واحد	حجم عملیات در طول سالهای برنامه	دستگاه اجرایی
------	---------	---------------	-----------	------	---------------------------------	---------------

	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
شرکت آب وفاضلاب روستایی استان کرمان	۵۶۴۰	۱۱۴۴	۱۱۳۸	۱۱۳۷	۱۱۲۱	۱۱۰۵	کیلومتر	تامین و لوله کشی آب آشامیدنی روستاهای استان	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	۱
	۳۰۰۰	۷۲۰	۶۹۰	۶۴۵	۵۲۵	۴۲۰	کیلومتر	توسعه و بازسازی شبکه های آب آشامیدنی روستاها	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	کاهش آب بدون درآمد	۲
	۲,۹۶	۰,۴۳	۰,۹۸	۰,۶۵	۰,۹	۰	هزارمترمکعب در روز	مطالعه و ایجاد تاسیسات جمع آوری فاضلاب روستایی	برنامه توسعه تاسیسات فاضلاب و بازچرخانی آب	جمعیت روستایی برخوردار از سیستم مدرن فاضلاب (بالای ۲۰ خانوار)	۳
	۶۴	۱۲	۱۲	۱۴	۱۴	۱۲	تعداد	تامین و لوله کشی آب آشامیدنی روستاهای استان	برنامه ارائه خدمات آب شهری و روستایی	ارتقای کیفیت آب شرب از طریق نصب سامانه های تصفیه پیشرفته و ایجاد سامانه دوم در روستا	۴
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان کرمان	۱,۲۵۷,۵۰	۲۹۸	۲۷۰	۲۷۰	۲۷۰	۲۵۰,۰۰	میلیارد ریال	اجرای طرح هادی روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	اجرای طرح هادی روستایی	۵
	۲۰	۴	۴	۴	۴	۴	میلیارد ریال	اجرای طرح بافت با ارزش روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	اجرای طرح بافت با ارزش روستایی	
	۱۵	۳	۳	۳	۳	۳	میلیارد ریال	اجرای طرح هدف گردشگری روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	اجرای طرح هدف گردشگری روستایی	
	۲۷,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	میلیارد ریال	تهیه طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	تهیه طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی	۶
	۱۱۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۱۷	میلیارد ریال	بازنگری طرح هادی روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	بازنگری طرح هادی روستایی	۷
	۶	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	میلیارد ریال	تهیه طرح هادی روستاهای هدف گردشگری	ساماندهی کالبدی و روستایی	تهیه طرح هادی روستاهای هدف گردشگری	
	۶	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	۱,۲۰	میلیارد ریال	تهیه طرح بهسازی بافت با ارزش	ساماندهی کالبدی و روستایی	تهیه طرح بهسازی بافت با ارزش	

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
	۶۶۰۰	۱۰۳۲۰	۱۰۳۲۰	۱۰۳۲۰	۱۰۳۲۰	۱۰۳۲۰	میلیارد ریال	احداث مسکن مقاوم در قالب بهسازی و بازسازی مسکن روستایی	ساماندهی کالبدی و روستایی	احداث مسکن مقاوم در قالب بهسازی و بازسازی مسکن روستایی	
ادارات کل امور عشایر شمال و جنوب استان کرمان	۱۵۳۳۰	۱۵۳۳۰	۱۵۳۳۰	۱۵۳۳۰	۱۵۳۳۰	۱۵۳۳۰	خانواری	ارائه خدمات به کوچندگان	ساماندهی عشایر	ارائه خدمات پشتیبانی به کوچندگان	۸
	۲۱۰۰	۴۶۰	۴۴۰	۴۲۰	۴۰۰	۳۸۰	خانواری	ارائه خدمات زیر بنایی	ساماندهی عشایر	ارائه خدمات زیربنایی	
	۲۷۵۰	۶۵۰	۶۰۰	۵۵۰	۵۰۰	۴۵۰	خانواری	توانمندی عشایر	ساماندهی عشایر	توانمندی و اسکان عشایر	

جدول ۴-۱۶- منابع مالی مورد نیاز طرح های بخش /فرابخش از محل درآمدهای عمومی کمیته عمران روستائی وعشایری

ردیف	عنوان طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی				جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	جمع کل
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹			
۱	تامین و لوله کشی آب آشامیدنی روستاهای استان		۱۵۴۵	۱۶۰۰	۱۶۵۰	۱۷۰۰	۱۷۵۰	۱۴۲۱۴	۸۲۴۵	۲۲۴۵۹
۲	توسعه و بازسازی شبکه های آب آشامیدنی روستاها		۴۸۱	۷۵۰	۸۰۰	۸۵۰	۹۱۲	۴۷۹۵	۳۸۰۰	۸۵۹۵
۳	مطالعه و ایجاد تاسیسات جمع آوری فاضلاب روستایی		۱۲	۱۶۴	۲۲۷	۲۸۰	۳۱۷	۱۲۹۶	۱۰۰۰	۲۲۹۶
۴	اجرای طرح هادی روستایی		۲۵۰,۰۰	۲۷۰,۰۰	۲۷۰,۰۰	۲۷۰,۰۰	۲۹۷,۵۰		۱۳۵۷,۵۰	
۵	بازنگری طرح هادی روستایی		۱۷	۲۴,۵۰	۲۴,۵۰	۲۴,۵۰	۲۴,۵۰		۱۱۵,۰۰	
۶	تهیه طرح توسعه پایدار منظومه های روستایی		۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰	۵,۵۰		۲۷,۵۰	
۷	ارائه خدمات پشتیبانی به کوچندگان		۶۶,۴۰	۶۵,۱۰	۶۵,۱۰	۶۵,۱۰	۶۵,۱۰		۳۲۶,۸۰	
۸	ارائه خدمات زیر بنایی به کوچندگان		۳۵,۲	۴۰,۷	۴۴,۹	۴۹,۱	۵۳,۳		۲۲۳	

جدول ۴-۱۷- شیوه نامه تامین منابع مالی مورد نیاز طرح های بخش در برنامه ششم کمیته عمران روستائی وعشایری

بخش پنجم:

«انرژی»

۵- انرژی

مقدمه:

استفاده از انرژی خدادادی موجود در طبیعت همیشه مد نظر بوده است. مطالعات گوناگون برای تغییر شکل انرژی به طوری که به کارگیری آن ساده باشد صورت گرفته است. حاصل این کوشش ها انرژی الکتریکی است که از تبدیل سایر انرژی ها بدست می آید. امروزه یکی از مهمترین شکل های انرژی که در تمام جهان مورد استفاده قرار میگیرد انرژی برق است. از طرفی صنعت برق به لحاظ نقش مهمی که در تامین انرژی الکتریکی مورد نیاز مصارف گوناگون اعم از صنعتی، تجاری، کشاورزی، عمومی و خانگی دارد همواره به عنوان یک صنعت زیربنایی در توسعه اقتصادی، اجتماعی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

در صنعت برق متقاضیان فاقد شبکه در سطح استان بدلیل کمبود نقدینگی در صف طولانی اولویت بندی قرار دارند و روند واگذاری انشعاب و تامین نیاز به دلیل کمبود نقدینگی طولانی بوده و عدم رضایت عمومی را در بعضی مناطق به دنبال داشته است. همچنین شاخص های مصرف صنعتی و تجاری رشد زیر پنج درصد داشته اند که بخشی از مشکلات مربوط به توسعه شبکه متقاضیان این دو گروه مصرفی بوده است.

با توجه به اختلاف زیاد هزینه های برقراری انشعاب در سنوات گذشته با نرخ تکلیفی فروش انشعاب و عدم پرداخت این مابه التفاوت از سوی دولت، بدهی انباشته شرکت های توزیع در طول برنامه پنجم افزایش یافت و توان مالی این شرکت ها در زمینه سرمایه گذاری برای ایجاد ظرفیت و زیرساخت برای سال های بعد کاهش یافته است. همچنین به رغم افزایش قیمت انشعاب، وسعت منطقه سرویس دهی و پراکندگی مشترکین موجب افزایش سرانه هزینه ایجاد هر اشتراک نسبت به نرخ تورم کشور شده است. از این رو متوسط نرخ افزایش زیر ساخت توزیع در برنامه پنجم کمتر از ده درصد می باشد.

در زمینه زیر ساخت های اصلی شبکه برق شامل زیر ساخت های انتقال و فوق توزیع، شرکت برق منطقه ای کرمان در سال ۹۲ به میزان ۸۳۳۸ کیلومتر مدار خطوط انتقال و فوق توزیع را تحت اختیار داشته است که در راستای رسیدن به اهداف کلی صنعت برق از جمله توسعه زیر ساخت خصوصاً در مناطق محروم، کاهش تلفات و افزایش ظرفیت شبکه با تعریف و اجرای پروژه های سرمایه گذاری سرمایه گذاری خدماتی و احداث شبکه، در پایان سال ۱۳۹۵ به میزان ۸۵۵۰ کیلومتر مدار خط انتقال و فوق توزیع دست یافته است. با توجه به حجم سرمایه گذاری صورت گرفته در احداث ۶۶۱ کیلومتر مدار خط در سطوح ولتاژ انتقال و فوق توزیع، شاخص های قابلیت اطمینان، تلفات و امنیت شبکه نسبت به سال پایه ۹۲ بهبود ملموسی پیدا کرده است. در سال ۱۳۹۶ تا کنون به میزان ۸۶۳۸٫۷ کیلومتر مدار خط انتقال و فوق توزیع دست یافته است.

۵-۱- بخش برق

۵-۱-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش برق

۵-۱-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش طی برنامه پنجم

با توجه به رشد ضریب وابستگی جوامع شهری و روستایی استان به انرژی برق و تبدیل شدن این انرژی به زیر ساخت حیاتی در استان، نمایندگان وزارت نیرو و متولیان صنعت برق استان می بایست با نگاهی رو به جلو به آینده تقاضا و توسعه این صنعت نسبت به ارائه طرح های موثر در زمینه ارائه خدمات بهتر اقدام نمایند. با توجه به این شرایط ابتدا به بررسی وضعیت شاخص های تعریف شده این صنعت در طی برنامه توسعه پنجم پرداخته می شود.

جدول ۵-۱- وضعیت شاخص های بخش برق طی سالهای برنامه پنجم

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		متوسط رشد سالانه طی برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۰	۹۴		
۱	تولید انرژی برق	میلیون کیلووات ساعت	۹۴۱۰	۱۲۶۲۹	۷,۶۳	با توجه به راه اندازی واحدهای تولیدی جدید در استان، میزان تولید طی دوره برنامه پنجم افزایش داشته است
۲	طول خطوط انتقال و فوق توزیع	کیلومترمدار	۷۸۸۹	۸۳۳۵/۳	۱,۳۹	بهره برداری از پروژه های : خط ۲۳۰ کیلوولت کهنوج- رودان- دوراهی میناب خط ۱۳۲ کیلوولت هلیل- قلعه گنج به طول ۷۰ خط ۱۳۲ کیلوولت هلیل- سرخ قلعه به طول ۳۰ خط ۱۳۲ کیلوولت منوجان-۲ سرخ قلعه به طول ۸۶ خط ۴۰۰ کیلوولت نیروگاه کرمان- مشیز- سیرجان ۲ به طول ۱۷ خط ۱۳۲ کیلوولت شهر بابک- بابک مس ایرانیان به طول ۳۰ خط ۲۳۰ کیلوولت گلگهر- پرورش به طول ۱۳,۷
۳	ظرفیت ترانسفورماتورهای انتقال و فوق توزیع (۹۰ ایستگاه)	مگاوات آمپر	۸۴۴۷	۱۰,۲۶۲	۴,۹۹	اجرای پروژه های: پست GIS ۲۳۰/۱۳۲ عنبرآباد به ظرفیت ۴۰ پست ۲۳۰/۱۳۲/۲۰ هلیل به ظرفیت تجمعی ۳۸۰ پست ۱۳۲/۲۰ قلعه گنج ۲ به ظرفیت ۳۰ پست ۱۳۲/۲۰ سرخ قلعه به ظرفیت ۶۰ پست ۲۳۰/۱۳۲/۲۰ منوجان ۲ به ظرفیت ۲۲۰ پست ۱۳۲/۲۰ شهرک مطهری به ظرفیت ۲۵ پست ۴۰۰/۳۳ مشیز به ظرفیت ۲۴۰ پست ۱۳۲/۲۰ جهادآباد ۲ به ظرفیت ۱۵ پست ۱۳۲/۲۰ جیرفت ۳ به ظرفیت ۵۰ پست ۱۳۲/۲۰ بابک مس ایرانیان به ظرفیت ۹۰ پست ۲۳۰/۲۰ سیرگان به ظرفیت ۱۸۰ افزایش ظرفیت پست ۱۳۲/۲۰ ذوب مس به میزان ۱۶۰ افزایش ظرفیت پست ۲۳۰/۱۳۲/۲۰ عنبرآباد ۲ به میزان ۷۰
۴	ظرفیت نصب شده نیروگاهی	مگاوات	۱۹۷۲	۲۳۳۹	۴,۲۵	راه اندازی دو واحد تولیدی در نیروگاه شوباد به میزان ۳۳۴ مگاوات، یک واحد تولیدی مقیاس کوچک به ظرفیت ۲۷ مگاوات در منطقه کهنوج
۵	متوسط شبکه فشار ضعیف به ازاء هر	متر	۲۰,۴	۱۹,۴	-۱,۲۵	به دلیل پراکندگی زیاد مشترکین این شاخص نسبت به نرم کشور بالا می باشد

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		متوسط رشد سالانه طی برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۰	۹۴		
	مشترک					
۶	متوسط شبکه فشار متوسط به ازاء هر مشترک	متر	۳۱	۲۸	-۲,۵۱	به دلیل پراکندگی زیاد مشترکین و وسعت زیاد منطقه این شاخص نسبت به نرم کشور بالا می باشد
۷	میزان تلفات شبکه توزیع	درصد	۱۵	۱۳	-۳,۵۱	طول زیاد شبکه ها - گرما- بار زیاد فیدرها و وجود انشعابات غیر مجاز باعث شده تلفات شبکه های توزیع بیش از متوسط کشور است
۸	سهم بخش کشاورزی در مصرف	درصد	۴۹	۴۳	-۳,۲۱	تعدد چاه های کشاورزی برقدار، سهم قابل توجهی از مصرف انرژی را به تعرفه کشاورزی اختصاص داده است
۹	سهم بخش خانگی در مصرف	درصد	۲۶,۶۵	۳۱,۲۹	۴,۰۹	
۱۰	سهم بخش تجاری در مصرف	درصد	۵,۱۱	۵,۳۵	۱,۱۵	
۱۱	سهم بخش صنعتی در مصرف	درصد	۸,۸۷	۹,۰۵	۰,۵۰	سهم بخش صنعتی از کل مصرف انرژی استان زیاد قابل توجه نیست
۱۲	سهم بخش عمومی در مصرف	درصد	۷,۹۶	۸,۹	۲,۸۳	
۱۳	سهم بخش روشنایی معابر در مصرف	درصد	۱,۹۶	۲,۰۶	۱,۲۵	
۱۴	شبکه فشار متوسط هوایی و زمینی	کیلومتر	۲۷۳۵۰	۳۰۰۱۱	۲,۳۵	
۱۵	پست توزیع هوایی و زمینی	دستگاه	۳۱۹۱۸	۳۹۰۸۶	۵,۲۰	
۱۶	شبکه فشار ضعیف هوایی و زمینی	کیلومتر	۱۷۹۵۰	۲۰۵۳۹	۳,۴۳	
۱۷	تعداد چاه های موجود بدون برق	حلقه	۸۷۴۵	۶۸۳۷	-۵,۹۷	
۱۸	نسبت تعداد چاه های برقدار به کل چاه های کشاورزی دارای پروانه	درصد	۵۴,۵۹	۶۴,۵	۴,۲۶	
۱۹	نسبت خانوار های روستایی برخوردار از	درصد	۹۶	۹۹	۰,۷۷	عملکرد این شاخص به نسبت کل کشور قابل توجه است

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		متوسط رشد سالیانه طی برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۰	۹۴		
	برق به کل خانوارهای روستایی					
۲۰	نرخ خاموشی به ازای هر مشترک	دقیقه در روز	۲,۹	۱,۷	-۱۲,۵۰	

۵-۱-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود

با توجه به وسعت شبکه برق در بخش های انتقال، فوق توزیع و توزیع، و همچنین روند توسعه این زیرساخت ها، وضعیت شاخص های این صنعت طی سال ۹۵ به شرح زیر می باشد.

جدول ۵-۲- وضعیت شاخص های بخش برق در سال ۱۳۹۵

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	تولید انرژی برق	میلیون کیلووات ساعت	۱۵۰۴۴
۲	طول خطوط انتقال و فوق توزیع	کیلومترممدار	۸۵۵۰/۷
۳	ظرفیت ترانسفورماتورهای انتقال و فوق توزیع (۹۰ ایستگاه)	مگاوات آمپر	۱۰۶۵۲
۴	ظرفیت نصب شده نیروگاهی	مگاوات	۳۱۲۴
۵	متوسط شبکه فشارضعیف به ازاء هر مشترک	متر	۱۹,۲
۶	متوسط شبکه فشار متوسط به ازاء هر مشترک	متر	۲۸
۷	میزان تلفات شبکه توزیع	درصد	۱۲
۸	سهم بخش کشاورزی در مصرف	درصد	۴۴,۶
۹	سهم بخش خانگی در مصرف	درصد	۳۱,۷
۱۰	سهم بخش تجاری در مصرف	درصد	۴,۷

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱۱	سهم بخش صنعتی در مصرف	درصد	۸,۸
۱۲	سهم بخش عمومی در مصرف	درصد	۷,۹
۱۳	سهم بخش روشنایی معابر در مصرف	درصد	۲,۴
۱۴	شبکه فشار متوسط هوایی و زمینی	کیلومتر	۳۰۶۵۹
۱۵	پست توزیع هوایی و زمینی	دستگاه	۴۰۶۷۲
۱۶	شبکه فشار ضعیف هوایی و زمینی	کیلومتر	۲۱۰۲۸
۱۷	تعداد چاه های موجود بدون برق	حلقه	۶۳۶۳
۱۸	نسبت تعداد چاه های برقدار به کل چاه های کشاورزی دارای پروانه	درصد	۶۷
۱۹	نسبت خانوار های روستایی برخوردار از برق به کل خانوارهای روستایی	درصد	۹۹
۲۰	نرخ خاموشی بر مشترک	دقیقه در روز	۱,۵

شاخص های مربوط به توسعه زیر ساخت های توزیع برق

با توجه به اختلاف زیاد هزینه های برقراری انشعاب در سنوات گذشته با نرخ تکلیفی فروش انشعاب و عدم پرداخت این مابه التفاوت از سوی دولت، بدهی انباشته شرکت های توزیع در طول برنامه پنجم افزایش یافت و توان مالی این شرکت ها در زمینه سرمایه گذاری برای ایجاد ظرفیت و زیرساخت برای سال های بعد کاهش یافته است. همچنین به رغم افزایش قیمت انشعاب، وسعت منطقه سرویس دهی و پراکندگی مشترکین موجب افزایش سرانه هزینه ایجاد هر اشتراک نسبت به نرخ تورم کشور شده است. از این رو متوسط نرخ افزایش زیر ساخت توزیع در برنامه پنجم کمتر از ده درصد می باشد.

در زمینه عملیاتی خطوط توزیع نیروی برق، عدم وجود خطوط ارتباطی بین فیدرها، کمبود نقاط مانور و تغذیه شعاعی مناطق تحت پوشش هر فیدر، نرخ انرژی توزیع نشده در زمان خاموشی های برنامه و بدون برنامه را افزایش داده که این موضوع علاوه بر نارضایتی مشترکین میزان انرژی فروخته شده را کاهش می دهد. در صورت ایجاد این شبکه ها و نقاط مانوری این معضلات بشدت کاهش خواهد یافت و لذا ضروری است در این بخش نیز از محل سرفصل اعتبارات افزایش طول خطوط توزیع و انتقال پروژه هایی تعریف گردد.

– شاخص های مربوط به مصرف شبکه توزیع و متقاضیان فاقد شبکه

در حال حاضر متقاضیان فاقد شبکه در سطح استان بدلیل کمبود نقدینگی در صف طولانی اولویت بندی قرار دارند و روند واگذاری انشعاب و تامین نیاز به دلیل کمبود نقدینگی طولانی بوده و عدم رضایت عمومی را در بعضی مناطق به دنبال داشته است. همچنین شاخص های مصرف صنعتی و تجاری رشد زیر پنج درصد داشته اند که بخشی از مشکلات مربوط به توسعه شبکه متوجه متقاضیان این دو گروه مصرفی بوده است.

– شاخص های مربوط به تلفات شبکه

با توجه به تفکیک شبکه های انتقال و فوق توزیع از شبکه های فشار متوسط و توزیع، شاخص تلفات نیز به دو زیر شاخص تلفات در بخش انتقال و فوق توزیع و تلفات در بخش توزیع تبدیل شده است که مبنای سنجش عملکرد شرکت های توزیع و برق منطقه ای قرار می گیرد. با هدف کاهش تلفات بخش انتقال و فوق توزیع، شرکت برق منطقه ای کرمان طی سال های عملکردی برنامه پنجم اقدام به توسعه زیر ساخت های انتقال نمود و در برنامه ریزی و ابلاغ پروژه های توسعه ای، کاهش تلفات به عنوان یکی از اهداف اصلی مد نظر قرار گرفت. همچنین در زمینه بهینه سازی شبکه، تجهیزات با ضریب بهره وری بالاتر مورد استفاده قرار گرفت و برنامه هایی جهت تعیین وضعیت تجهیزات مسن شبکه اجرا شد. در حال حاضر تلفات شبکه انتقال و فوق توزیع این شرکت به مقدار استاندارد ۲٫۶٪ در سال ۹۶ رسیده است و با توجه به روند افزایش تقاضای برق، سعی شرکت برق منطقه ای کرمان این است که تلفات سطح انتقال و فوق توزیع را در حدود مقدار ۲/۵٪ کنونی حفظ نماید.

در بخش توزیع نیروی برق در زمینه بررسی افت ولتاژ و تلفات شبکه در حال حاضر بخش های مختلفی با مشکل افت ولتاژ مواجه و در عین حال مقدار تلفات شبکه نیز قابل قبول نمی باشد. توسعه شبکه ۲۰ کیلوولت و نصب ترانس (از سرفصل افزایش طول خطوط توزیع) در مناطق پربار به منظور بهبود وضعیت ولتاژ در شبکه و کاهش طول فیدرهای فشار ضعیف میزان به منظور مدیریت تلفات شبکه در حال حاضر در سطح شرکت های توزیع انجام می پذیرد اما سهم این عملیات در مقایسه با میزان رشد شبکه قابل قبول نمی باشد. همچنین فعالیت هایی برای ساماندهی شبکه های برق مشترکین صورت گرفته و وفق موضوع ماده ۸ قانون منع واگذاری انشعاب در خارج از محدوده خدمات شهری با انشعاب های غیرمجاز و منابع افزایش تلفات غیرفنی و معضلات فنی برخورد می شود.

– شاخص های مربوط به شبکه انتقال و فوق توزیع

در زمینه زیر ساخت های اصلی شبکه برق شامل زیر ساخت های انتقال و فوق توزیع، شرکت برق منطقه ای کرمان در سال ۸۹ به میزان ۷۸۸۹ کیلومتر مدار خطوط انتقال و فوق توزیع را تحت اختیار داشته است که در راستای رسیدن به اهداف کلی صنعت برق از جمله توسعه زیر ساخت خصوصاً در مناطق محروم، کاهش تلفات و افزایش ظرفیت شبکه با تعریف و اجرای پروژه های سرمایه گذاری سرمایه گذاری خدماتی و احداث شبکه، در پایان سال ۱۳۹۵ به میزان ۸۵۰۰ کیلومتر مدار خط انتقال و فوق توزیع دست یافته است. با توجه به حجم سرمایه گذاری صورت گرفته در احداث ۶۶۱ کیلومتر مدار خط در سطوح ولتاژ انتقال و فوق توزیع، شاخص های قابلیت اطمینان، تلفات و امنیت شبکه نسبت به سال پایه ۸۹ بهبود ملموسی پیدا کرده است.

– برقرار کردن چاه های کشاورزی

در بخش برقی کردن چاه های کشاورزی در سال ۹۵ ضریب نفوذ برق در بخش کشاورزی به میزان تقریبی ۶۷ درصد رسیده است و تعداد ۶۳۶۳ چاه بدون برق بوده اند که این چاه ها بصورت پراکنده و در مناطق فاقد شبکه ۲۰ کیلوولت قرار دارند. در بعضی مناطق دیگر علیرغم وجود خط، با توجه به افزایش تعداد این چاه ها و کاهش سطح آب های زیرزمینی، بار خطوط و فیدهای موجود افزایش یافته و ظرفیت آن ها کاملاً اشغال گردیده است. همچنین امکان توسعه شبکه از طریق این فیدها مقدور نیست و نیاز به توسعه شبکه های مرتبط با این بخش وجود دارد.

برق دار نمودن روستاها

در راستای ارائه زیرساخت خدمات رسانی به مردم به واسطه شرکت های توزیع، شرکت برق منطقه ای کرمان اقدام به احداث ۶ پست با ظرفیت ۱۹۵ مگاوات آمپر در طی دوره عملکردی برنامه پنجم در مناطق روستایی نموده است. به منظور توزیع نیروی برق مورد نیاز در بین روستاهای مناطق مختلف با توجه به عنایت دولت محترم در این زمینه و تخصیص اعتبارات خاص برای این منظور خوشبختانه طی دوره عملکردی برنامه پنجم ۱۰۰ درصد روستاهای بالای ۱۰ خانوار از نعمت برق در سطح استان برخوردار گردیدند. با توجه به کمبود نقدینگی در حال حاضر تعداد زیادی متقاضی فاقد شبکه در روستاهای برقرار وجود دارند که بدلیل عدم وجود شبکه و یا ضعف ولتاژ و فرسودگی شبکه امکان واگذاری انشعاب و به آن ها وجود ندارد و لذا در صورت تخصیص اعتبارات از محل افزایش طول خطوط توزیع و همچنین اصلاح شبکه برق فرسوده روستایی می توان با احداث شبکه های جدید، اصلاح شبکه فرسوده، تعویض سیم ها و تجهیزات فرسوده امکان واگذاری به سایر متقاضیان روستایی را فراهم ساخت.

۵-۱-۳- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش

- سرمایه پذیری شبکه برق استان در زمینه مولدهای مقیاس کوچک در اکثر نقاط
- سرمایه پذیری شبکه برق استان در زمینه نیروگاه های تجدیدپذیر و مقیاس بزرگ
- وجود زیر ساخت های مناسب جهت تأمین تقاضاهای توان صنعتی و معدنی
- جذابیت برنامه های خود تأمین و پیک سایی سالیانه در جلب مشارکت صنایع
- قرار گرفتن استان در دوزنقه طلایی از لحاظ بهره گیری از پتانسیل انرژی خورشیدی
- تجربیات قابل اتکا در زمینه بهینه سازی شبکه بدون اعمال خاموشی

۵-۱-۴- تنگناها و چالش ها

- وسعت زیاد استان و پراکندگی زیاد مناطق و شبکه های برق موجود در سطح استان
- پراکندگی نامناسب شبکه گاز شهری در مناطق جنوبی استان و نبود زیر ساخت های لازم جهت احداث مولدهای گازی *CHP*
- عدم ثبات در بازارهای مربوط به سرمایه گذاری که منجر به متغیر بودن قیمت پروژه ها و ریسک بالای سرمایه گذاری می گردد.
- قیمت گذاری غیر واقعی حامل های انرژی و صنایع تبدیلی انرژی
- عدم ثبات در سیاست های کلی انرژی کشور که منجر به گمراهی سرمایه گذاران خصوصی در زمینه توسعه نیروگاه ها و یا توسعه زیر ساخت های انتقال می گردد.
- کمبود پیمانکاران و مشاوران با توان مالی و فنی مناسب

- بالا بودن هزینه های سرویس و نگهداری شبکه ها
- عدم توجه به تأمین انرژی در مطالعات جامع و تفصیلی شهری و روستایی و فقدان مطالعات یکپارچه
- روند کند اجرای طرح های مصوب فوق توزیع و انتقال در مقایسه با روند رشد بار و توسعه استان به دلیل کمبود نقدینگی
- نرخ رشد بار نامناسب استان به دلیل استفاده مشترکین از تجهیزات پر مصرف و کم بازده (خصوصاً تجهیزات سرمایش غیراستاندارد و با مصرف بالا)
- محدودیت دسترسی به منابع مالی بین المللی
- سرقت تجهیزات شبکه برق بخصوص سیم های مسی
- افزایش بی رویه قیمت مصالح و تجهیزات مورد نیاز شبکه بخصوص سیم های مسی و تیرهای بتونی و افزایش قیمت تمام شده پروژه ها
- سرقت انرژی در نقاط مختلف بخصوص در سکونت گاه های غیررسمی در مناطق حاشیه ای شهرها
- کاهش سطح آب های زیرزمینی و تعدد پمپ های کشاورزی با توان مصرفی بالا در سطح استان
- پراکندگی روستاها و تعداد خانوار در سطح روستاها ، تأمین انرژی موردنیاز این قبیل روستاها را مشکل و هزینه بر نموده است
- عدم توجه به حریم شبکه های برق در روند توسعه و اجرای طرح های عمرانی

۵-۱-۵- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف

نظر به انتشار سند ملی راهبرد انرژی کشور در فروردین ماه سال ۹۵ در این بخش راهبردها و اهداف منطبق بر سند فوق الذکر تهیه و تنظیم گردیده است.

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کمی
۱	افزایش بهره وری و کاهش تلفات انرژی و توسعه عدالت اجتماعی	کاهش قیمت تمام شده انرژی
		کاهش شدت انرژی و مدیریت مصرف انرژی
		افزایش بهره وری در زنجیره صنعت برق از طریق توانمند سازی سرمایه انسانی و توسعه فناوری
		استفاده از پتانسیل تولید پراکنده
		فرهنگ سازی و کاهش استفاده غیر مجاز از انرژی برق
۲	افزایش ظرفیت و استفاده بهینه از ظرفیت منصوبه شبکه	ترویج و گسترش فرهنگ صرفه جویی
		توسعه و بهبود زیرساخت توزیع، فوق توزیع و انتقال
		کاهش شعاع تغذیه پستها
		استفاده از ادوات با راندمان بالا و با کیفیت

ردیف	هدف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کمی
۳	ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	صیانت از حقوق مشتریان شبکه های برق
		ارتقا سطح امنیت و پایداری در شبکه برق استان
		تامین برق متقاضیان فاقد شبکه
		تامین برق چاههای کشاورزی مجاز فاقد برق
		توسعه در راستای ایجاد زیر ساخت و اصلاح شبکه توزیع
		کابلی نمودن شبکه
		بهبود و ارتقای بازار برق و عملکرد آن در تامین مطمئن برق
۴	ایجاد سبد انرژی با تأکید بر انرژی های تجدیدپذیر در تأمین تقاضای بار شبکه	افزایش سهم انرژی های تجدیدپذیر و پاک در ظرفیت تولید برق استان
		افزایش تعداد نقاط مانور شبکه در جهت کاهش زمان قطع منابع تولید پراکنده از شبکه
		توسعه زیر ساخت فن آوری اطلاعات و ارتباطات

۵-۱-۵-۱- تعیین اهداف کمی بخش برق و انرژی های تجدیدپذیر

ردیف	هدف کلی	هدف کمی		سال های برنامه ششم	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد		۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹
۱	افزایش بهره‌وری و کاهش تلفات انرژی و	تلفات شبکه انتقال و فوق توزیع	درصد	۲۶۷	۲۶۶	۲۶۵	۲۶۴	۲۶۴	۲۶۴
		کاهش تلفات انرژی و های توزیع	درصد	۱۲٪	۱۱٫۶	۱۰٫۹	۱۰٫۳	۹٫۸	۹٫۵
	توسعه عدالت اجتماعی	میزان ظرفیت نیروگاهی نصب شده در قالب تولید پراکنده	مگاوات	۱۱۷	۱۱۹	۱۵۷	۲۶۱	۳۶۱	۴۵۶

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	۱۳۹۵ سال پایه	سال های برنامه ششم				
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
		میزان نیروگاه های چرخه باز یافتی نصب شده توسط صنایع	-	-	-	-	-	۱۳۵
		توسعه ظرفیت انتقال و فوق توزیع در مناطق محروم	۲۹۶۰	۳۳۱۵	۳۷۰۰	۴۲۹۵	۴۸۳۵	۴۹۲۵
		میزان بار عمومی تأمین شده در سطح استان	۱۷۳۹	۱۸۳۲	۱۹۲۸	۲۰۲۵	۲۱۲۲	۲۲۲۳
		میزان تقاضای بار عمومی تأمین شده در مناطق گرمسیر در پیک بار	۸۳۰	۸۷۲	۹۰۷	۹۴۷	۹۸۵	۱۰۲۲
۳	افزایش ظرفیت و استفاده بهینه از ظرفیت منصوبه شبکه	افزایش خطوط انتقال و فوق توزیع	۸۵۵۰٫۷	۸۶۳۸٫۷	۸۷۶۹٫۷	۸۸۳۹٫۷	۹۱۲۵٫۷	۹۷۴۵٫۷
		افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع	۱۰۶۵۲	۱۰۶۸۲	۱۱۱۶۷	۱۲۲۲۲	۱۲۶۶۷	۱۴۳۲۷
		افزایش طول خطوط توزیع	۵۱۶۸۷	۵۳۷۲۳	۵۵۸۷۶	۵۷۲۳۰	۵۸۵۹۰	۵۹۹۳۰
		افزایش ظرفیت پستهای توزیع	۵۰۱۶	۵۱۲۸	۵۴۲۸	۵۶۷۳	۵۸۹۳	۶۰۹۵
۴	ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	میزان فروش برق در قالب مشترکین بزرگ صنعتی	۲۶۴۹	۳۰۸۴	۴۱۱۹	۴۹۵۷	۶۱۳۹	۶۸۶۰
		میزان ظرفیت نصب شده در پست های صنعتی	۳۲۱۰	۳۵۳۰	۴۲۶۰	۴۳۸۰	۴۵۴۰	۴۹۱۰
		میزان خاموشی به ازای هر مشترک	۱٫۵	۱٫۳۷۵	۱٫۲۵	۱٫۱۲۵	۱	۰٫۸۷۵
		تراز تولید و مصرف انرژی با فرض بهره برداری از نیروگاه های تجدیدپذیر	۳۵۶-	۱۳۹+	۲۹۰+	۲۷۹+	۱۵۸+	۶۹-

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	۱۳۹۵ سال پایه	سال های برنامه ششم					۱۴۰۰
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	
		عنوان	واحد						
۵	ایجاد سبد انرژی های تجدیدپذیر	سهم انرژی های تجدید پذیر در تأمین تقاضای بار شبکه	مگاوات	-	۳۱	۱۲۶	۳۰۳	۵۵۵	۸۴۲
		سهم نیروگاه های مقیاس کوچک (زیر ۲۵ مگاوات گازی) در تأمین تقاضای شبکه	مگاوات	۹۵	۹۷	۱۳۵	۲۳۹	۳۳۹	۴۳۴
		سهم نیروگاه های بزرگ در تأمین انرژی استان	مگاوات	۲۶۷۶	۲۸۳۶	۲۸۳۶	۳۱۶۰	۳۴۸۴	۵۰۶۶
		میزان مشارکت مشترکین بزرگ در خود تأمین شدن	مگاوات	۴۲۷	۵۸۷	۵۸۷	۵۸۷	۹۱۱	۱۹۶۰
۶	ایجاد زیر ساخت و توسعه شبکه های هوشمند در صنعت برق در جهت افزایش بهره وری صنعت برق	تعداد دستگاه های سنجش هوشمند با قابلیت قرائت از راه دور نصب شده در پست های انتقال و فوق توزیع	تعداد	۱	۱	۳	۵	۸	۱۰
		میزان نفوذ لینک مخابراتی امن فیبر نوری در شبکه انتقال و فوق توزیع	کیلومتر	۱۴۲۷	۱۴۳۵	۱۴۶۹	۱۶۹۴	۱۷۵۴	۱۷۷۸
		میزان قرائت مکانیزه مشترکین دیماندی	درصد	۵۸,۵	۶۳	۶۸,۵	۷۴	۷۹,۵	۸۵
		ارائه خدمات دولت الکترونیک	درصد	۷۲,۵	۷۸,۵	۸۳,۵	۸۸,۵	۹۲,۵	۹۸

۵-۱-۲-۵- راهبردها، سیاست ها و اقدامات اساسی

با توجه به راهبردهای تعیین شده در بخش ۱-۴ سیاست های بخش برق و اقدامات اساسی مرتبط با آن که باعث پیاده سازی سیاست های مذکور می

گردد به شرح ذیل می باشد.

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱	کاهش قیمت تمام شده انرژی	افزایش بهره وری نیروگاه های موجود	اجرای واحد های سیکل ترکیبی نیروگاه های موجود
			اجرای برنامه های بهسازی و نوسازی نیروگاه ها با رویکرد افزایش راندمان
		کاهش تلفات تا رسیدن به سطح استاندارد جهانی	اجرای طرح های جامع مطالعاتی در سطح انتقال و فوق توزیع
			اجرای طرح های بهینه سازی شبکه با رویکرد کاهش متوسط عمر تجهیزات منصوبه در شبکه
۲	ترویج و گسترش فرهنگ صرفه جویی، کاهش شدت انرژی و مدیریت مصرف انرژی	کاهش شعاع تغذیه پست ها	استفاده از ترانسفورماتورهای ظرفیت پایین
			استفاده از ادوات با راندمان بالا
۳	توسعه و بهبود زیرساخت توزیع، فوق توزیع و انتقال	تامین برق متقاضیان فاقد شبکه	توسعه متناسب با نیاز متقاضیان
			تامین برق چاه های کشاورزی مجاز فاقد برق
		ایجاد زیر ساخت و اصلاح شبکه توزیع	توسعه فیدر ۲۰ کیلو ولت
			توسعه خطوط جهت افزایش نقاط مانور
		کابلی نمودن شبکه	تبدیل هادی های هوایی به کابل های خودنگهدار
		توسعه زیر ساخت فن آوری اطلاعات و ارتباطات	توسعه استفاده از دستگاههای POS و ایجاد زیر ساخت برای افزایش دسترسی پرتال
		افزایش ظرفیت شبکه فوق توزیع	احداث پست های فوق توزیع
			افزایش ظرفیت خطوط فوق توزیع
		افزایش ظرفیت شبکه انتقال	احداث پست های انتقال
			افزایش ظرفیت خطوط انتقال
۴	صیانت از حقوق مشتریان شبکه های برق	ارتقای کیفیت توان تحویلی به مشترکین	نصب تجهیزات اندازه گیر و بهبود دهنده کیفیت توان در سطح شبکه های برق از جمله خازن
۵	ارتقا سطح امنیت و پایداری در شبکه برق استان	کابلی نمودن شبکه	تبدیل شبکه سیمی به کابلی

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
		افزایش نقاط مانور	توسعه استفاده از کلیدها اتوماسیون
۶	بهبود و ارتقای بازار برق و عملکرد آن در تامین مطمئن برق	بهینه سازی تعرفه های فروش برق	افزایش سالانه بهای برق تا رسیدن به قیمت واقعی
		ایجاد بازار رقابتی در عرضه انرژی پاک	انعقاد قراردادهای سه جانبه با صنایع و مشترکین بزرگ تامین توان های بزرگ از طریق گواهی ظرفیت و یا خرید انرژی از طریق بورس
۷	افزایش سهم انرژی های تجدیدپذیر و پاک در ظرفیت تولید برق کشور	توسعه تحقیقات و امکان سنجی سرمایه گذاری در نقاط مختلف استان	تعریف و تصویب اولویت های تحقیقاتی مرتبط با انرژی های تجدید پذیر
		همکاری و جهت دهی به سرمایه گذاران جهت دستیابی به اهداف دوجانبه	برگزاری نشست های دو جانبه و چندجانبه با سرمایه گذاران
			پیگیری امور مربوط به رفع موانع سرمایه گذاری در سطح شرکت ها و ادارات مربوطه
		استفاده از پتانسیل تولید پراکنده	نصب سیستم های خورشیدی و مولدهای <i>DG</i>
		جلب مشارکت و ارائه خدمات مشاوره ای در زمینه نحوه سرمایه گذاری در صنعت برق	ارائه نقشه و گزارش های نقاط سرمایه پذیر استان در بحث سرمایه گذاری نیروگاه های بزرگ
ارائه نقشه و گزارش های نقاط سرمایه پذیر استان در بحث سرمایه گذاری نیروگاه های تجدید پذیر			

۵-۲-۱- بررسی عملکرد گذشته و تبیین وضع موجود بخش نفت و گاز

۵-۲-۱-۱- توصیف و تحلیل شاخص های بخش طی برنامه پنجم

شرکت گاز استان کرمان به عنوان پهناورترین استان کشور در زمینه مدیریت توزیع گاز طبیعی و جایگزینی اقتصادی انرژی پاک با سوخت های فسیلی، نسبت به توزیع پایدار، ایمن و مطلوب گاز طبیعی برای پاسخگویی به نیازهای متقاضیان و مشترکین خانگی تجاری و صنعتی در سطح استان با پایبندی به قوانین مقررات، استانداردهای ملی و بین المللی، بکارگیری فناوریهای نوین، کارکنان متخصص و متعهد اقدام می نماید.

-شاخصهای گازسانی :

تا پایان سال ۹۴ تعداد ۱۳ شهرستان مشتمل بر ۴۵ شهر و ۶۹۴ روستا از نعمت گاز طبیعی بهره مند شده اند که ۳۰٪ خانوار روستایی، ۷۸٪ خانوار شهری تحت پوشش گازسانی قرار دارند. همچنین ۵۱۳،۸۸۹ مشترک خانگی و تجاری و ۶۳۰ مشترک صنعتی با احداث ۱۲۱۶۰ کیلومتر خطوط تغذیه و شبکه، ۱۸۰۶ کیلومتر خط انتقال گاز و ۳۱۵۸۰۳ انشعاب به شبکه گاز استان کرمان متصل شده اند.

مرکز اصلی شرکت در کرمان و شعب آن در شهرهای رفسنجان، سرچشمه، کشکوئیه، بهرمان، صفائیه، سیرجان، نجف شهر، خواجه شهر، زید آباد، بلورد، هماشهر، پاریز، بافت، بزنجان، زرنده، خانوک، ریحانشهر، یزدانشهر، شهراباک، خورسند، خاتون آباد، بردسیر، گلزار، دشتکار، نگار، لاله زار، محی آباد، راین و گلباف، باغین، زنگی آباد، اختیار آباد، ماهان، جوپار، چترود، کاظم آباد، انار، امین شهر، رابر، راور، کوهبنان، کیانشهر، کهنوج، بهم واقع است

-مصرف گاز طبیعی :

مصرف گاز خانگی در سال ۹۰ به میزان ۹۴۱ میلیون متر مکعب بوده که در سال ۹۴ به ۱۱۶۷ میلیون متر مکعب افزایش داشته که با رشد ۲۴ درصدی (پنجساله) و میانگین رشد ۶ درصدی سالانه روبرو بوده است.

مصرف گاز در بخش صنعتی از ۹۲۱ میلیون متر مکعب در سال ۹۰ به ۱۳۷۳ میلیون متر مکعب در سال ۹۴ افزایش پیدا کرده است. بطوریکه رشد ۴۹ درصدی پنجساله و میانگین رشد ۱۱ درصدی سالانه را داشته است.

مصرف گاز در بخش نیروگاهی از ۱۴۳۶ میلیون متر مکعب در سال ۹۰ با رشد ۸۰ درصدی پنجساله و میانگین رشد ۱۷ درصدی سالانه به ۲۵۹۴ میلیون متر مکعب در سال ۹۴ افزایش یافته است.

مصرف گاز در حوزه CNG، از ۱۳۲ میلیون متر مکعب در سال ۹۰ با رشد ۱۲ درصدی پنجساله و میانگین رشد ۳ درصدی سالانه به ۱۴۹ میلیون متر مکعب در سال ۹۴ افزایش یافته است.

در حال حاضر ۲۲ درصد از مصرف گاز استان در بخش خانگی و ۲۶ درصد در بخش صنعتی و ۴۹ درصد در بخش نیروگاهی و ۳ درصد در بخش CNG استفاده می شود.

-اشتراک پذیری:

مشتریان حال و آینده: مشترکین شرکت گاز استان کرمان به سه دسته خانگی، تجاری و صنعتی بخش بندی می شوند که ترکیب هر یک از انواع مشتریان مطابق با نمودارهای زیر می باشد :

شرکت اقدام به دسته بندی مشترکین به دو گروه جزء (مشترکین با فشار حداکثر ۲ *PSI* و میزان مصرف حداکثر ۱۶۰ مترمکعب بر ساعت) و عمده (مشترکین با فشار بالای ۲ *PSI* و میزان مصرف بیش از ۱۶۰ مترمکعب بر ساعت) براساس ویژگی میزان مصرف مشترک در هر دوره، جهت تعامل مناسب نیازهای مشترکین و پاسخگویی بهتر به انتظارات متفاوت ایشان نموده است. همچنین سیاست اصلی شرکت تلاش در جهت حفظ استمرار جریان گاز، اطمینان از ایمنی مصرف و سرعت در نصب تجهیزات و رفع اشکالات فنی می باشد. در حال حاضر مصرف کنندگان مهم شرکت نیروگاه ها می باشند.

طی سال های ۹۰ تا ۹۴، اشتراک پذیری رشد پنجساله ۵۷ درصدی و میانگین رشد ۱۰ درصدی داشته است. به گونه ای که از ۳۲۸۱۰۷ مشترک در ابتدای سال ۹۰ به ۵۱۴۴۴۹ مشترک در پایان سال ۹۴ افزایش پیدا کرده است.

-درصد بهره مندی از گاز طبیعی:

طی سال های ۹۰ تا ۹۴ درصد بهره مندی خانوار شهری رشد ۹ درصدی داشته است (از ۶۹٪ به ۷۸٪ افزایش یافته) و درصد بهره مندی خانوار روستایی با رشد ۸ درصدی روبرو بوده است (از ۲۲٪ به ۳۰٪).

-صنایع گازدار:

تعداد مشترکین صنعتی و عمده در ابتدای سال ۹۰، ۳۷۱ مشترک بوده که در پایان سال ۹۴ به ۶۳۰ مشترک افزایش یافته که با رشد پنجساله ۷۰ درصدی و میانگین رشد ۱۱ درصدی سالانه روبرو بوده است.

-پخش فرآورده های نفتی

تعداد جایگاه های بنزین در انتهای سال ۱۳۹۴، ۲۱۱ جایگاه می باشد و تعداد جایگاه های *CNG* در حال حاضر ۷۳ جایگاه می باشد.

جدول ۵-۳- شاخص های بخش گاز

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		رشد برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۴	۹۰		
۱	شبكة گذاری (فولادی و پلی اتیلن)	کیلومتر	۷،۵۶۸	۱۲،۱۶۰	۱۲،۵۹	
۲	انشعابات شهری	تعداد	۱۸۶،۱۱۸	۲۲۶،۶۱۳	۵،۰۴	
۳	انشعابات روستایی	تعداد	۳۵،۲۲۸	۸۹،۱۹۰	۲۶،۱۴	

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		رشد برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۴	۹۰		
۴	درصد خانوار تحت پوشش شهری	درصد	۶۴	۷۸	۵,۰۷	
۵	درصد خانوار تحت پوشش روستایی	درصد	۲۳	۳۰	۶,۸۷	
۶	مشترکین	تعداد	۳۲۸,۱۰۷	۵۱۳,۸۸۹	۱۱,۸۷	
۷	خطوط انتقال	کیلومتر	۱,۴۵۹	۱,۸۰۶	۵,۴۸	
۸	شهرهای دارای گاز	تعداد	۳۴	۴۵	۷,۲۶	
۹	روستاها دارای گاز	تعداد	۲۳۷	۶۹۴	۳۰,۸۱	
۱۰	مصرف سال	میلیون متر مکعب	۳,۳۵۶	۵,۰۹۹	۱۱,۰۲	
۱۱	صنایع گازدار شده	تعداد	۲۰۳	۶۳۰	۳۲,۷۳	

جدول ۵-۴- شاخص های بخش نفت و فرآورده های نفتی

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	سال های برنامه پنجم		رشد برنامه پنجم (درصد)	عملکرد پروژه ای برنامه پنجم
			۹۴	۹۰		
۱	کاهش مصرف چهار فرآورده	هزار لیتر	۳۷۲۲۳۰۴	۳۰۲۹۵۳۴	-۵,۰۲	
۲	افزایش مصرف سی ان جی	مترمکعب	۱۲۹۵۳۶۳۶۹	۱۴۱۴۲۲۰۰۳	۲,۲۲	
۳	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری عرضه)	تعداد	۱۲۵	۱۷۶	۸,۹۳	

جدول ۵-۵- عملکرد اهداف کمی / شاخص های بخش گاز و فرآورده های نفتی

ردیف	عنوان شاخص/هدف کمی	واحد متعارف	سال های برنامه چهارم		رشد/متوسط دوره برنامه چهارم (درصد)	سال های برنامه پنجم					رشد/متوسط سال های برنامه پنجم (۱۳۸۴) (درصد)
			۱۳۸۴	۱۳۸۹		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	
			۱	کاهش مصرف چهار فرآورده		هزار لیتر	۲۲۵۸۸۸	۲۵۷۶۶۷	۲	۳۷۲۳۳۰۴	
۲	افزایش مصرف سی ان جی	مترمکعب	۱۰۷۱۳۳۳۰۴	۱۰۷۱۳۳۳۰۴	۱	۱۲۹۵۲۳۶۹	۱۵۰۶۰۵۱۱	۱۵۰۶۰۵۱۱	۱۵۰۶۰۵۱۱	۱۵۰۶۰۵۱۱	۱۱۰۸۳۳۰۰۳
۳	توسعه شبکه سوخت رسانی(تعداد مجاری عرضه)	تعداد	۱۱۹	۱۱۹	۱	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۱۶

۵-۲-۲- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش نفت و گاز

جدول ۵-۶- شاخص های بخش گاز

ردیف	عنوان شاخص	واحد متعارف	۹۵
۱	شبکه گذاری (فولادی و پلی اتیلن)	کیلومتر	۱۳،۲۵۸
۲	انشعابات شهری	تعداد	۲۳۹،۲۱۸
۳	انشعابات روستایی	تعداد	۹۶،۶۹۵
۴	درصد خانوار تحت پوشش شهری	درصد	۸۵
۵	درصد خانوار تحت پوشش روستایی	درصد	۳۳
۶	مشترکین	تعداد	۵۴۹،۷۰۶
۷	خطوط انتقال	کیلومتر	۱،۸۷۷
۸	شهرهای دارای گاز	تعداد	۴۷
۹	روستاهای دارای گاز	تعداد	۸۳۲

ردیف	عنوان شاخص	واحد متعارف	۹۵
۱۰	مصرف سال	میلیون متر مکعب	۶,۴۷۱
۱۱	صنایع گازدار شده	تعداد	۶۹۲

۵-۲-۳- توصیف و تحلیل وضع موجود بخش نفت و گاز

ردیف	عناوین شاخص	واحد متعارف	۱۳۹۵
۱	کاهش مصرف چهار فرآورده	هزار لیتر	۲۹۵۳۷۶۰
۲	افزایش مصرف سی ان جی	مترمکعب	۷۴
۳	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری عرضه)	تعداد	۱۷۶

۵-۲-۴- اصلی ترین قابلیت ها و مزیت های توسعه بخش نفت و گاز

- واگذاری واحدهای پایین دستی گاز به بخش خصوصی واقعی صاحب صلاحیت
- استفاده از فناوریهای نوین در چرخه تولید و مصرف گاز
- توسعه فعالیت های طراحی و مهندسی برای بهینه سازی انرژی در طراحی و بهره برداری از شبکه های انتقال و توزیع
- بهبود کیفیت خدمات توزیع گاز متناسب با استانداردهای ملی
- سوخت پاک بوده . کمترین آلودگی را نسبت به سایر سوخت های فسیلی دارد.
- درآمد حاصل از صادرات سوخت های مایع بیشتر از گاز طبیعی است لذا توسعه گازرسانی جهت جایگزینی با سوخت مایع اقتصادی است.
- از هزینه ها و خطرات حمل و نقل سوخت های مایع جلوگیری میشود.
- ارزش حرارتی بالاتری نسبت به سایر سوخت های فسیلی دارد.
- گازرسانی در روستاها از عوامل مهم جلوگیری مهاجرت روستاییان به شهرها می باشد.

۵-۲-۵- تنگناها و چالش ها بخش نفت و گاز

- بالا بودن شدت انرژی در استان در مقایسه با سایر استان ها
- بالا بودن تلفات در بخش های تولید، تبدیل و عرضه انرژی در استان
- ناکافی بودن حضور بخش غیردولتی در سرمایه گذاری صنایع پایین دستی نفت و گاز
- عدم تخصیص بودجه سالانه به میزان کافی با توجه به عقب ماندگی استان در بخش گازرسانی

- کمبود نیروی انسانی با توجه به توسعه گازرسانی در استان
- صرفاً ملی بودن بودجه شرکت گاز استان و عدم تامین به موقع نقدینگی لازم
- طولانی بودن فرآیند اخذ تسهیلات بانکی
- عدم وصول مطالبات از مشترکین به صورت کامل (خانگی و صنعتی)

۵-۲-۶- اهداف کلی و راهبردهای دستیابی به اهداف

با توجه به انتشار سند ملی راهبرد انرژی کشور در فروردین ماه سال ۹۵ در این بخش راهبردها و اهداف منطبق بر سند فوق الذکر تهیه و تنظیم گردیده است.

جدول ۵-۷- برنامه راهبردی گاز

اهداف کلی	راهبردهای دستیابی به هدف کلی	ردیف
افزایش بهره‌وری و کاهش شدت انرژی در کشور و بهینه‌سازی مصرف انرژی	اصلاح نظام اقتصاد بخش گاز در قالب بنگاه اقتصادی	۱
	ترویج و گسترش فرهنگ صرفه‌جویی و مدیریت مصرف انرژی و کاهش شدت انرژی	
استفاده بهینه از گاز طبیعی برای حداکثرسازی ارزش افزوده در زنجیره تولید استان	ارتقا سطح گازرسانی به صنایع	۲
ارتقاء امنیت عرضه گاز بصورت مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	بهبود و ارتقای شبکه گاز برای تضمین روند توسعه پایدار کشور و بالابردن کارایی شبکه گاز برای جلوگیری از هدررفت گاز در شبکه	۳
	صیانت از حقوق مشتریان	
کاهش هدر روی در مصرف گاز با رعایت ملاحظات و استانداردهای زیست محیطی	کاهش تلفات در بخش توزیع گاز تا سطح استانداردهای ملی تا پایان دوره	۴
	بهبود کیفیت خدمات توزیع گاز متناسب با استانداردهای ملی	
کارآمدتر ساختن ساختار سازمانی متناسب با ساختار شرکتهای پیشرو در این عرصه	تفکیک کامل وظایف حاکمیتی از تصدی و ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی در بخش انرژی کشور به ویژه صنعت نفت با تاکید بر اعمال حق مالکیت ملی بر منابع و ذخایر و صیانت از آن	۵

جدول ۵-۸- برنامه راهبردی نفت

اهداف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کلی	ردیف
افزایش بهره‌وری و کاهش شدت انرژی در شرکت و بهینه‌سازی مصرف انرژی	- اصلاح قیمت حامل‌های انرژی تا انتهای برنامه ششم توسعه	۱
	- ترویج و گسترش فرهنگ صرفه‌جویی و مدیریت مصرف انرژی و کاهش شدت انرژی و حمایت از توسعه شرکت‌های خدمات انرژی	
	- کنترل مصرف کنندگان عمده و جز مصرف کننده سوخت توسط شرکت	
	- کنترل مصرف کنندگان با همراهی کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز	
	- کنترل مصرف سوخت نیروگاهها	
	- کنترل و نظارت بر عملکرد مجاری عرضه	
	- کنترل و نظارت بر میزان سوخت تحویلی به خودروهای دیزلی	
ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با	بهبود و ارتقای مجاری عرضه	۲

ردیف	اهداف کلی	راهبرد دستیابی به هدف کلی
	کیفیت مناسب	<ul style="list-style-type: none"> - صیانت از حقوق مشتریان و عرضه کنندگان انرژی - ارتقای شبکه توزیع فرآورده - خرید و فروش فرآورده بصورت الکترونیکی

جدول ۵-۹- تعیین اهداف کمی بخش گاز

ردیف	هدف کلی بخش	هدف کمی		سال ۱۳۹۵	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد		۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	تعداد مشترکین جدید گاز	هزار مشترک	۳۳	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵

۵-۲-۶-۲- تعیین اهداف کمی بخش نفت

با توجه به عدم وجود گاز شهری در شهرستانهای بم، جیرفت و کهنوج و توابع آنها، پس از بهره برداری از شبکه گاز رسانی در سال جاری و به تبع آن افتتاح جایگاهها در سالهای آینده در این مناطق، تعداد جایگاهها افزایش خوبی خواهد داشت.

جدول ۵-۱۰- تعیین اهداف کمی بخش نفت

ردیف	هدف کلی بخش	هدف کمی		وضعیت در پایان سال ۱۳۹۴	سال ۱۳۹۵	سال های برنامه ششم				
		عنوان	واحد			۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰
۱	افزایش بهره وری و کاهش شدت انرژی در شرکت و بهینه سازی مصرف انرژی	کاهش شدت انرژی	هزارلیتر	۳۰۲۹۵۳۴	۲۹۵۳۷۶۰	۲۸۱۷۹۹۵۱	۲۸۰۷۹۵۲	۲۷۳۷۷۵۳	۲۶۶۹۴۰۰	۲۶۶۷۶۰۰
۲	ارتقا امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	ایجاد و یا ارتقای مجاری عرضه (مابع)	تعداد	۱۶۷	۱۷۶	۱۸۷	۱۹۵	۲۰۶	۲۱۴	۲۱۹
۳	ارتقا امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	ایجاد و یا ارتقای مجاری عرضه (cng)	تعداد	۷۳	۷۴	۷۷	۸۰	۸۳	۸۵	۹۰

۵-۲-۳- راهبردها، سیاستها و اقدامات اساسی

با توجه به راهبردهای تعیین شده در بخش ۱-۴ سیاستهای بخش نفت و گاز و اقدامات اساسی مرتبط با آن که باعث پیاده سازی سیاستهای مذکور می گردد به شرح ذیل می باشد.

جدول ۵-۱۱- راهبردها، سیاستها و اقدامات اساسی بخش گاز

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱	ترویج و گسترش فرهنگ صرفه جویی و مدیریت مصرف انرژی	- استفاده از فناوریهای نوین ساختمانی با رویکرد کاهش شدت مصرف انرژی - تأکید بر رعایت مقررات ملی ساختمان و تدوین و اجرای ضوابط معماری و شهرسازی به منظور کاهش شدت مصرف انرژی	- حمایت وزارت نفت به منظور صرفه جویی و بهینه سازی مصرف انرژی از طریق انعقاد قراردادهای صرفه جویی انرژی موضوع بند ق قانون بودجه سال ۱۳۹۲ و ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید - صرفه جویی مصرف انرژی از طریق بهسازی و بازسازی ساختمانهای موجود - مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف - کمک به استفاده از انرژیهای بازیافتی و پراکنده مانند توربینهای انبساطی تقلیل فشار گاز
۲	- ارتقای فناوری در تجهیزات و فرآیندهای زنجیره انرژی و افزایش میزان استفاده از فناوریهای نوین دنیا	- حمایت از شرکتهای دانش بنیان در حوزه گاز	- استفاده از فناوریهای نوین در چرخه تولید و مصرف گاز - توسعه فعالیتهای طراحی و مهندسی برای بهینه سازی انرژی در طراحی و بهره برداری از شبکه های انتقال و توزیع
۳	- بهبود و توسعه شبکه گاز و عملکرد آن در تامین مطمئن گاز برای تضمین روند توسعه پایدار کشور و بالا بردن کارایی شبکه گاز برای جلوگیری از هدررفت گاز در شبکه	- ایجاد نهادهای تنظیم مقررات بخش انرژی	- حمایت و تشویق بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) و بستر سازی جهت افزایش سرمایه گذاری در صنعت گاز
۴	تفکیک کامل وظایف حاکمیتی از تصدی و ایجاد ساختارهای مناسب برای ایفای وظایف حاکمیتی در بخش انرژی کشور به ویژه صنعت نفت با تأکید بر اعمال حق مالکیت ملی بر منابع و ذخایر و صیانت از آن	اجرای صحیح سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی	- واگذاری واحدهای پایین دستی گاز به بخش خصوصی واقعی صاحب صلاحیت - بازنگری در واحدهای واگذار شده

جدول ۵-۱۲- راهبردها، سیاستها و اقدامات اساسی بخش نفت

ردیف	راهبرد	سیاست	اقدام اساسی
۱	اصلاح قیمت حامل های انرژی	- ارزش گذاری و تعیین قیمت حامل های انرژی - بهره گیری از قیمتی حامل های انرژی جهت کنترل نرخ رشد مصرف	- جلوگیری از قاچاق سوخت - اجرای مقررات ملی ساختمان و نظارت بر آن جهت کاهش انرژی خصوصا در ساختمانهای

تازه تاسیس			
<ul style="list-style-type: none"> - کمک به توسعه سیستم حمل و نقل و مدیریت انرژی مصرف در ساختمانها - مدیریت مصرف با تاکید بر اجرا سیاستهای کلی اصلاح الگوی مصرف 	<ul style="list-style-type: none"> - اتخاذ تمهیدات مناسب در زمینه کاهش شدت انرژی و افزایش بهره وری - استفاده از فناوری های نوین با رویکرد کاهش مصرف انرژی 	<ul style="list-style-type: none"> ترویج و گسترش فرهنگ صرفه جویی و مدیریت مصرف انرژی و کاهش شدت انرژی 	۲

جداول عملیاتی برنامه ششم
(حجم عملیاتی و سرمایه گذاری
مورد نیاز)

۳-۵- جداول عملیاتی برنامه ششم (حجم عملیاتی و سرمایه گذاری مورد نیاز)

نکته: در جدول "جدول عناوین اهداف کلی و کمی بخش / فرابخش به تفکیک بخش دولتی و غیر دولتی" بر حسب نوع برنامه ریزی صورت گرفته و اطلاعات موجود به ۳ صورت زیر آمده است که بایستی مد نظر قرار گیرد:

۷- درصد مشارکت بخش دولتی و غیر دولتی

۸- میزان مطلق مشارکت سالیانه در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰

۹- میزان مطلق مشارکت در سال اول (در ستون سال ۱۳۹۶) و تجمعی پنج سال برنامه (در ستون ۱۴۰۰)

جدول ۵-۱۳- عناوین اهداف کلی و کمی بخش انرژی به تفکیک بخش دولتی و غیردولتی

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶		۱۴۰۰	
				مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع	۱۳۹۶	۱۴۰۰
۱	افزایش بهره وری و کاهش تلفات انرژی و	کاهش تلفات انرژی شبکه های توزیع	درصد	۱۲	۹,۵	۳۸,۷۲۹	۵۲,۱۳۹
۲	کاهش تلفات انرژی و توسعه عدالت اجتماعی	میزان پیک بار عمومی تامین شده در سطح استان	مگاوات	۱۸۳۲	۲۲۲۳	۱,۵۵۹,۰۳۷	۶۱۳,۰۱۷
۳	افزایش ظرفیت و استفاده بهینه از ظرفیت منصوبه شبکه	افزایش خطوط انتقال و فوق توزیع	کیلومتر مدار	۸۵۵۰,۷	۹,۷۴۶	۶۷۸,۹۱۷	۱,۴۳۲,۰۰۰
۴		افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع	مگاوات آمپر	۱۰۶۵۲	۱۴۲۲۷	۹۸۵,۵۰۸	۱,۸۸۳,۰۲۵
۵		افزایش طول خطوط توزیع	کیلومتر مدار	۵۱۶۸۷	۵۹۹۳۰,۴۳	۸۹۰,۸۷۸	۱,۰۰۶,۵۷۴
۶	افزایش ظرفیت پست های توزیع		مگاوات	۵۰۱۶	۶۰۹۵,۴۱	۷۳۲,۰۷۶	۳۶۲,۹۷۸

ردیف	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶		۱۴۰۰	
				مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع	۱۳۹۶	۱۴۰۰
			آمپر				
۷		برق رسانی به چاه های کشاورزی فاقد برق	حلقه	۴۷۵	۳۷۴,۹۸	۶۱,۲۰۰	۷۷,۴۵۰
۸	تامین توان صنایع کوچک و بزرگ، ارتقاء	افزایش زیرساخت های تامین شهرک های صنعتی	مگاوات آمپر	۱۵۰	۴۹۰	۲,۰۰۰	۱۵۶,۲۰۰
۹	امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	افزایش زیرساخت های اختصاصی صنایع بزرگ	مگاوات آمپر	۳۳۱۰	۴۵۷۰	۱۰۰۰۰۰	۰
۱۰	ایجاد سبد انرژی با تأکید بر انرژی های تجدیدپذیر در تأمین تقاضای بار شبکه	افزایش زیرساخت های تولید مقیاس بزرگ	مگاوات	۲۶۷۶	۵۰۶۶	۰	۱۹۳۰۵۰۰
۱۱		افزایش زیرساخت های تولید پراکنده و انرژی های تجدیدپذیر	مگاوات	۱۱۷	۱۲۹۸,۲	۰	۰
۱۲	ایجاد زیر ساخت و توسعه شبکه های هوشمند در صنعت برق	تعداد دستگاه های سنجش هوشمند با قابلیت قرائت از راه دور نصب شده در پست های انتقال و فوق توزیع	تعداد	۱	۱۰	۸۴,۶۲۲	۹۰,۰۰۰
۱۳	در جهت افزایش بهره وری صنعت برق	میزان نفوذ لاینک مخابراتی امن فیبر نوری در شبکه انتقال و فوق توزیع	کیلومتر	۱۴۳۵	۱۷۷۸	۰	۰
۱۴	ارتقا امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری عرضه سوخت مایع)	تعداد	۱۸۷	۲۱۹	۰	۰
۱۵	ارتقا امنیت عرضه انرژی	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری)	تعداد	۷۷	۹۰	۰	۰

شماره	هدف کلی	هدف کمی	واحد متعارف	۱۳۹۶		۱۴۰۰	
				مشارکت بخش دولتی در تامین منابع	مشارکت بخش غیردولتی در تامین منابع	۱۳۹۶	۱۴۰۰
	مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	عرضه CNG					
۱۶	ارتقاء امنیت عرضه انرژی مطمئن، پایدار و با کیفیت مناسب	افزایش مشترکین گاز	هزار مشترک	۳۵	۳۵	۰	۰
				۳۱۵۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰		

جدول ۵-۱۴- عناوین طرح های بخش انرژی و برش سالانه آن در طول سال های برنامه

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
برق منطقه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد سالیانه	بهینه سازی در سطح فوق توزیع	توسعه زیربنایی	افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع -افزایش خطوط انتقال و فوق توزیع -افزایش زیرساخت های تامین توان های صنعتی -پیک بار عمومی تامین شده در سطح استان	۱
برق منطقه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد سالیانه	بهینه سازی در سطح انتقال نیرو و نقاط حساس		۲	
برق منطقه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد سالیانه	مطالعات سیستم		۳	
برق منطقه ای	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	درصد سالیانه	سنجش و پایش شبکه		۴	
برق منطقه ای	۲۵۳۵	۱۲۶۵	۰	۹۱۵	۳۵۵	۰	مگاوات آمپر	احداث پست های انتقال		افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع	۵
برق منطقه ای	۱۰۴۰	۳۹۵	۴۴۵	۹۵	۹۰	۱۵		احداث پست های فوق توزیع		۶	
برق منطقه ای	۳۷۳	۲۴	۷۰	۷۰	۱۲۱	۸۸	کیلومترمدار	احداث خطوط انتقال		افزایش خطوط انتقال و فوق توزیع	۷
برق منطقه ای	۸۲۲	۵۹۶	۲۱۶	۰	۱۰	۰		احداث خطوط فوق توزیع			۸
برق منطقه ای	۱۰۰	۰	۰	۴۵	۴۰	۱۵	مگاوات آمپر	خرید تجهیزات سیار و اجرای طرح های موقت		افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع -پیک بار عمومی تامین شده در سطح استان	۹
برق منطقه ای	۳۴۰	۳۱۰	۰	۰	۳۰	۰	مگاوات	احداث زیر ساخت های		افزایش زیرساخت های عمومی	۱۰

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
ای							آمپر	عمومی صنعتی		صنعتی	
بخش خصوصی	۱۳۶۰	۶۰	۱۶۰	۱۲۰	۷۰۰	۳۲۰	مگاوات آمپر	احداث زیرساخت های اختصاصی صنایع بزرگ		افزایش زیرساخت های اختصاصی صنایع بزرگ	۱۱
شرکت های توزیع	۸۲۴۳,۴۳	۱۳۴۰,۶۴	۱۳۵۹,۴۳	۱۳۵۴,۲۹	۲۱۵۲,۷۳	۲۰۳۶,۳۵	کیلومتر	احداث خطوط توزیع		افزایش طول خطوط توزیع	۱۲
شرکت های توزیع	۱۰۷۹	۲۰۳	۲۲۰	۲۴۵	۳۰۰	۱۱۲	مگاوات آمپر	احداث پست های توزیع		افزایش ظرفیت پست های توزیع	۱۳
شرکت های توزیع	۲۰۲۴	۳۷۵	۳۷۵	۳۷۵	۴۲۵	۴۷۵	حلقه	برق رسانی به چاه های فاقد برق		افزایش طول خطوط توزیع - افزایش ظرفیت پست های توزیع	۱۴
شرکت های توزیع	۸۲۴	۱۰۳	۱۱۸	۱۶۶	۲۸۹	۱۴۸	دستگاه	توسعه اتوماسیون شبکه	بهینه سازی	کاهش تلفات انرژی شبکه های توزیع	۱۵
برق منطقه ای	۳۵۱	۲۴	۶۰	۲۲۵	۳۴	۸	کیلومتر	اجرای فیبر نوری و سایر زیرساخت های دیسپاچینگ فوق توزیع	مصرف انرژی	میزان نفوذ لاینک مخابراتی امن فیبر نوری در شبکه انتقال و فوق توزیع	۱۶
بخش خصوصی	۳۳۹	۹۵	۱۰۰	۱۰۴	۳۸	۲	مگاوات	نیروگاه های مقیاس کوچک گازی			۱۷
بخش خصوصی	۸۱۷,۲	۲۷۷	۲۴۲	۱۷۲	۹۵	۳۱	مگاوات	نیروگاه های خورشیدی		افزایش زیرساخت های تولید پراکنده و انرژی های تجدیدپذیر	۱۸
بخش خصوصی	۲۵	۱۰	۱۰	۵	۰	۰	مگاوات	نیروگاه های بادی	تامین برق		۱۹
شرکت مدیریت	۲۳۹۰	۱۵۸۲	۳۲۴	۳۲۴	۰	۱۶۰	مگاوات	احداث زیرساخت های عمومی و اختصاصی		افزایش زیرساخت های تولید بزرگ	۲۰

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
تولید و بخش خصوصی								تولید			
برق منطقه ای	۶۰	۱۵	۰	۲۰	۰	۲۵	تعداد	افزایش فیدهای فشار متوسط	بهینه سازی مصرف انرژی	افزایش ظرفیت پست های انتقال و فوق توزیع -افزایش زیرساخت های تامین توان های صنعتی - پیک بار عمومی تامین شده در سطح استان	۲۱
برق منطقه ای	۱۸۰	۵۰	۰	۶۰	۰	۷۰	مگاوات	نصب خازن های جبران ساز در پست های فوق توزیع			۲۲
شرکت پخش فرآورده های نفتی	۴۳	۵	۸	۱۱	۸	۱۱	تعداد	احداث مجاری عرضه سوخت (مایع)	تامین انرژی	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری عرضه)	۲۳
شرکت پخش فرآورده های نفتی	۱۶	۵	۲	۳	۳	۳	تعداد	احداث مجاری عرضه سوخت (CNG)	تامین انرژی	توسعه شبکه سوخت رسانی (تعداد مجاری عرضه)	۲۴
شرکت گاز							هزار مشترک	خط دوم انتقال گاز	تامین انرژی	افزایش مشترکین گاز	۲۵
شرکت گاز							هزار مشترک	انتقال گاز به شهر های جیرفت و عنبرآباد	تامین انرژی	افزایش مشترکین گاز	۲۶

دستگاه اجرایی	حجم عملیات در طول سالهای برنامه						واحد	عنوان طرح	برنامه اجرایی	هدف کمی	ردیف
	جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶					
شرکت گاز							هزار مشترک	انتقال گاز به قلعه گنج و منوجان	تامین انرژی	افزایش مشترکین گاز	۲۷
شرکت گاز							هزار مشترک	انتقال گاز به ریگان	تامین انرژی	افزایش مشترکین گاز	۲۸
شرکت گاز							هزار مشترک	انتقال گاز به روستاها	تامین انرژی	افزایش مشترکین گاز	۲۹

جدول ۵-۱۵- منابع مالی مورد نیاز انجام طرح های بخش انرژی از محل درآمدهای عمومی

ردیف	عنوان طرح	سال شروع	جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی (میلیون ریال)					جمع کل	برآورد برای سالهای بعد
				۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰		
۱	بهینه سازی در سطح فوق توزیع		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۲	بهینه سازی در سطح انتقال نیرو و نقاط حساس		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۳	مطالعات سیستم		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۴	سنجش و پایش شبکه		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۵	احداث پست های انتقال		۶۱,۳۶۵	۹,۶۵۸	۵۰,۰۰۰	۶۰,۰۸۲	۰	۲۴۱,۲۶۵	۳۰۲,۶۳۰	
۶	احداث پست های فوق توزیع		۰	۲,۵۰۰	۵,۹۷۵	۰	۲,۵۰۰	۱۵,۹۷۵	۱۵,۹۷۵	
۷	احداث خطوط انتقال		۰	۰	۳۰,۰۰۰	۴۲۲,۵۶۰	۲۰,۴۶۴	۴۷۳,۰۲۴	۴۷۳,۰۲۴	
۸	احداث خطوط فوق توزیع		۰	۰	۰	۲,۵۰۰	۰	۲,۵۰۰	۲,۵۰۰	
۹	خرید تجهیزات سیار و اجرای طرح های موقت		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۱۰	احداث زیر ساخت های عمومی صنعتی		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	
۱۱	احداث زیرساخت های اختصاصی صنایع بزرگ		۰	۸۷,۲۳۶	۰	۰	۰	۱۸۷,۲۳۶	۱۸۷,۲۳۶	
۱۲	احداث خطوط توزیع		۰	۱۹۷,۸۱۰	۱۲۸,۹۹۵	۱۴۱,۵۷۰	۱۵۴,۶۴۷	۷۹۸,۱۰۲	۷۹۸,۱۰۲	
۱۳	احداث پست های توزیع		۰	۱۳۸,۶۹۰	۱۲۶,۶۰۶	۱۲۷,۴۷۱	۱۲۷,۰۴۷	۵۸۲,۷۲۰	۵۸۲,۷۲۰	

جمع کل	برآورد برای سالهای بعد	منابع مالی مورد نیاز از محل درآمدهای عمومی (میلیون ریال)						جمع عملکرد سالهای قبل از برنامه	سال شروع	عنوان طرح	ردیف
		جمع کل	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶				
۰		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		انتقال گاز به قلعه گنج و منوجان	۲۶
۰		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		انتقال گاز به ریگان	۲۷
۰		۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰		انتقال گاز به روستاها	۲۸

ردیف	عنوان طرح	از محل درآمد عمومی	از محل درآمداختصاصی	از محل منابع داخلی شرکتهای دولتی	از محل تسهیلات	صندوق توسعه ملی	منابع مالی خارجی			بازار سرمایه	اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	سرمایه گذاری بخش غیردولتی (فنانانس)	از محل سایر منابع	کل منابع مورد نیاز
							سرمایه گذاری مستقیم خارجی و فاینانس خارجی و صکوک ارزی	قراردادهای مشارکتی	مشارکتی					
۱۳	احداث پست های توزیع	۵۸۲,۷۲۰		۲,۷۷۲,۸۷۴									۳,۳۵۵,۵۹۴	
۱۴	برق رسانی به چاه های فاقد برق	۵۷,۶۹۳		۲۷۴,۹۵۷									۳۳۲,۶۵۰	
۱۵	توسعه اتوماسیون شبکه	۵۱,۴۸۵		۲۴۳,۸۸۲									۲۹۵,۳۶۷	
۱۶	اجرای فیبر نوری و سایر زیرساخت های دیسپاچینگ فوق توزیع	.		۴۵۸,۶۲۲									۴۵۸,۶۲۲	
۱۷	نیروگاه های مقیاس کوچک گازی							۱۷,۰۶۴,۶۰۰					۱۷,۰۶۴,۶۰۰	
۱۸	نیروگاه های خورشیدی							۴۲,۸۱۰,۸۸۰				۱,۶۸۰,۰۰۰	۴۴,۴۹۰,۸۸۰	
۱۹	نیروگاه های بادی							۲,۷۰۰,۰۰۰					۲,۷۰۰,۰۰۰	
۲۰	احداث زیرساخت های عمومی و اختصاصی تولید		۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۵,۵۶۴,۵۰۰	۸,۵۵۹,۰۰۰			۲۸,۲۶۷,۰۰۰					۷۲,۳۹۰,۵۰۰	
۲۱	افزایش فیدرهای فشار متوسط و نصب خازن های جبران ساز در پست های فوق توزیع	.		۱۶۴,۰۰۰									۱۶۴,۰۰۰	
۲۲	احداث مجاری عرضه سوخت (CNG)				۱۵۷,۰۰۰							۱۰۰,۰۰۰	۲۵۷,۰۰۰	
۲۳	احداث مجاری عرضه سوخت (مایع)				۴۹۹,۰۰۰							۲۲۰,۰۰۰	۷۱۹,۰۰۰	

ردیف	عنوان طرح	از محل درآمد عمومی	از محل درآمداختصاصی	از محل منابع داخلی شرکت‌های دولتی	از محل تسهیلات	صندوق توسعه ملی	منابع مالی خارجی			بازار سرمایه	اوراق مشارکت و صکوک اسلامی	سرمایه گذاری بخش خصوصی (فنانانس، غد دولتی)	از محل سایر منابع	کل منابع مورد نیاز
							سرمایه گذاری مستقیم خارجی	فاینانس خارجی و صکوک ارزی	قراردادهای مشارکتی					
۲۴	خط دوم انتقال گاز			۱،۱۰۰،۰۰۰	۶۷۹،۵۰۰								۱،۷۷۹،۵۰۰	
۲۵	انتقال گاز به شهرهای جیرفت و عنبرآباد			۱،۶۰۰،۰۰۰	۱،۴۰۰،۰۰۰								۳،۰۰۰،۰۰۰	
۲۶	انتقال گاز به قلعه گنج و منوجان			۱۸۵۰،۰۰۰	۶۰۰،۰۰۰								۱،۴۵۰،۰۰۰	
۲۷	انتقال گاز به ریگان			۱،۱۰۰،۰۰۰	۸۰۰،۰۰۰								۱،۹۰۰،۰۰۰	
۲۸	انتقال گاز به روستاها			۹،۷۶۰،۶۰۱									۹،۷۶۰،۶۰۱	
	مجموع	۰۲،۴۱۰،۰۰۰		۴۸،۰۰۰،۰۰۰	۳۰،۰۰۰،۰۰۰	۹،۶۰۰،۰۰۰	۵۷۶،۰۰۰	۹۴،۹۲۴،۰۰۰				۲،۰۰۰،۰۰۰	۱۸۷،۵۱۰،۰۰۰	

اقدام بدون برنامه ریزک دلیل هر شکسته است.

باآرزوکه توفیق